

OPASKIRJA JA PERUSTIETOA PÄIVÄHOIDOSTA PÄIVÄKOTI PIKKU AKATEMIASSA

Afsaneh Eskandari-Owrak
Opinnäytetyö, kevät 2012
Diakonia – ammattikorkeakoulu,
Diak Etelä Järvenpää
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK) +
Lastentarhanopettajan kelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Afsaneh Eskandari-Owrak. Opaskirja ja perustietoa päiväkoti Pikku Akatemias-ta. Järvenpää, kevät 2012. 135 s., 7 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Jär-venpään yksikkö, sosiaali- ja kasvatustieteiden koulutusohjelma, sosionomi (AMK) + lastentarhanopettajan kelpoisuus.

Oppinäytetyöni on toimintatutkimuksellinen prosessi, jonka tuloksena syntyi opaskirja, joka on tarkoitettu erityisesti pienten lasten vanhemmille. Tässä opaskirjassa tarkastellaan lapsen päivähoitoon liittyviä asioita varhaiskasva-tuksessa.

Kehittämisprosessi oli monivaiheinen yhteistyöprosessi, johon hankin aineistoa kyselylomakkeilla vanhemmilta ja henkilökunnalta. Aineiston perusteella tein päätökset, mitä aiheita opaskirjani tulee käsittelemään.

Kyselylomakkeen vastanneiden mielestä tällainen opaskirja on erinomainen tapa saada vuorovaikutus vanhempien ja päiväkotihenkilökunnan kesken. Heidän mielestä opaskirjalla saadaan aikaan keskusteluja, jolla voidaan edistää lapsen päivähoitoa joka puolestaan vaikuttaa oleellisesti lapsen edunmukaiseen hyvinvointiin.

Asiasanat: opaskirja, kasvatuskumppanuus, päivähoito, yhteistyö, varhais-kasvatus.

ABSTRACT

Afsaneh Eskandari-Owraq. A guidebook and basic information about kindergarten Pikku Akatemia. Järvenpää, Spring 2012. 135 pages, 7 appendices. Language: Finnish. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services and Education. Bachelor of Social Services.

The result of this thesis is a guidebook which deals with day care matters like educational partnership, early childhood education, early childhood educational services and support. The guidebook has been designed for parents and people who are interested in the child's day care.

With the help of questionnaires, I found out what kind of guidebook the day care staff would like to have. This action research was chosen to reach tacit knowledge which is difficult to reach in social work. Questionnaires were given to the parents and the day care staff. I decided about the contents of the guidebook based on the received material from the questionnaires.

All the people who answered the questionnaires agreed that the guidebook creates the best cooperation that serves the best interests for the parents and the staff. With the help of the guidebook there can be discussions which can have an impact on day care and consequently influence the well-being of the child.

Keywords: guidebook, educational partnership, day care, cooperation, early childhood education.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO JA TAUSTA	6
2 TYÖN TAVOITTEET JA TUTKIMUSMENETELMÄT	8
3 LYHYESTI PÄIVÄKOTI PIKKU AKATEMIASTA	10
4 TUTKIMUKSELLISET LÄHTÖKOHDAT JA VARHAISKASVATUKSEN TEOREETTINEN VIITEKEHYS	11
4.1 Varhaiskasvatus, lapsilähtöisyys ja lapsikäisyys	12
4.2 Millainen lapsi on ja miten tuetaan lapsikasvua päivähoidossa	15
4.3. Varhainen tuki ja lapsen erityistarpeet päiväkotiki Pikkua Akatemiassa	16
4.4 Huolia lapsen kehityksestä	17
5 OPASKIRJA JA KASVATUSKUMPPANUUS	19
6 PÄIVÄKOTI PIKKU AKATEMIA JA KASVATUSKUMPPANUUS	20
6.1 Päiväkotiki moniammatillinen työyhteisö	21
6.2 Päiväkotiki ja neuvola yhteistyössä	21
6.3 Avoin perhetoiminta lapsiperheiden tukena	22
7 KEHITTÄMISPROSESSI	24
8 TOIMINTAPROSESSIN KUVAUS	28
8.1 Yhteistyössä tehty tarveanalyysi	29
8.2 Kyselylomakkeiden tuottamia näkökulmia	30
9 OPASKIRJAN SEURANTA VUODEN AIKANA JA ARVIOINNIT	35
9.1 Opaskirjan seuranta vuoden aikana	35
9.2 Arvioinnit	36
9.2.1 Vanhempjen arvioinnit	37
9.2.2 Henkilökunnan arvioinnit	39
9.2.3 Yhteistyötahojen arvioinnit	40
9.2.4 Perheneuvolan arviointi	41
9.2.5 Avoin perhetoiminta arviointi	41
10 LOPPUSANAT	43
LIITTEET	49
Liite 1 Saatekirje ja kyselylomake vanhemmille	
Liite 2 Saatekirje ja kyselylomake henkilökunnalle	

Liite 3 Ensivaihe palaute vanhemmilta ja henkilökunnalta

Liite 4 Saatekirje ja arviointilomake vanhemmille vuoden jälkeen

Liite 5 Saatekirje ja arviointilomake henkilökunnalle vuoden jälkeen

Liite 6 Saatekirje ja arviointilomake yhteistyötaholle vuoden jälkeen

Liite 7: Opaskirja

1 JOHDANTO JA TAUSTA

Varhaiskasvatus määritellään valtakunnallisesti pienten lasten eri elämäntilanteissa tapahtuvaksi kasvatukselliseksi vuorovaikutukseksi, jonka tavoitteena on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Yhteiskunnan järjestämä, valvoma ja tukema varhaiskasvatus koostuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta. Se on suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa, jossa lapsen omaehtoisella leikillä on keskeinen merkitys. Jotta perheiden ja kasvattajien yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden, tarvitaan vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten kiinteää yhteistyötä, kasvatuskumppanuutta. Lisäksi yksityiset päivähoitopalvelut, seurakunnat ja järjestöt tarjoavat vaihtoehtoja hoitojärjestelyille. (STM 2002:9; Stakes 2003/ 2005.)

Opinnäytetyöni ydintarkoitus koskee kasvatuskumppanuuden tukemista. Kasvatuskumppanuus on yhteistyötä vanhempien ja päivähoidon henkilöstön kesken lapsen varhaiskasvatuksen tukemiseksi. Kasvatuskumppanuuden yhteistyöllä me aikuiset yhdessä ajamme sitoutuneesti ja tietoisesti lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemista. Elämän paras, laadukas ja arvokas pääoman takaja on hyvä lapsuus. Lapset tarvitsevat aikuisia, jotka rakentavat hyvälle lapsuudelle merkityksellisen pohjan. Varhaiskasvatuksen keskeinen näkökulma ja periaate on rohkaista vanhempia keskustelemaan ja miettimään asioita henkilökunnan ja toisen vanhempien kanssa. Sillä me aikuiset yhdessä luomme varhaiskasvatuksen hengen ja sisällön laadun. Päivittäiset kohtaamiset vanhempien ja kasvatushenkilöstön kesken ja keskustelut lapsesta sekä lapsen ja vanhempien keskustelut päivän tapahtumista luovat parhaimman pohjan yhteisymmärrykseen lapsesta. (Kaskela, Marja ja Kekkonen, Marjatta 2006, 17.) Tällä näkökulmalla ja ajatuksella sain osallistua oman työni ja työyhteisöni kehittämiseen tuottamalla yhteistyöprosessina kasvatuskumppanuutta tukevan opaskirjan. Mietin pitkään ennen kehittämistyön aloittamista, miten voisin tällä palvelulla lapsiperheitä ja tukea työyhteisön ammatillisuutta kehittämällä palveluita entistä

paremmiksi. Minulla oli hyvä tilaisuus olla päiväkodin asioilla vaikuttajana ja kehittäjänä. Toivoin jotakin ytimekästä päiväkotimme varhaiskasvatuspalvelujen laadun ja kehittämisen tueksi.

Sosiaalisessa kehittämistyössä on kysyttävä mitä, miten ja miksi. Mitä pitäisi kehittämisen näkökulmasta pohtia ja tutkia. On uskallettava olla kriittinen ja vastata tiedon tuottamisen haasteeseen. (Karvinen - Niinikoski & muut 2007, 99 – 102.) Minulla oli jo muutamia hyviä kehittämishankeideoita. Toisaalta hanke piti tulla työnantajan vaatimuksista ja tarpeista. Ideoista keskustelin päiväkodin johtajan kanssa, ja heti molemmat päädyimme samaan asiaan, siis päivähoiton aloittavien perheiden tueksi jonkinlainen opaskirja.

Jokaisella kunnalla ja kaupungilla sekä päiväkodilla on yleensä omat esitteensä päivähoidosta ja varhaiskasvatuksen suunnittelusta. Päiväkoti Pikku Akatemialla oli myös kaupungin varhaiskasvatusstrategian palveluopas päivähoidosta. Päiväkodilta siis puuttui omaa sisäistä esittelyä ja tietoisuutta. Asiasta olimme samaa mieltä päiväkodin johtajan kanssa siinä, että päiväkotit tarvitsevat jonkinlaista opaskirjaa. Täten kehittämishanke opaskirjan muodossa sai nimekseen ”Tervetuloa päiväkotit Pikku Akatemiaan”.

2 TYÖN TAVOITTEET JA TUTKIMUSMENETELMÄT

Opinnäytetyöni tavoitteena oli valmistaa opaskirja, joka antaisi perustietoja päivähoitosta päiväkotikiikku Akatemiasta lapsiperheille. Opinnäytetyöni on hanke, jossa tuotetaan päiväkodin yhteistyökumppanille sen kaipaamaa tietoa toiminnasta päivähoitosta. Hanke nojaa toimintatutkimuksen periaatteisiin, joka käsittelee tapaustutkimustyyppisiä toimintoja. Tutkimukseni on toimintatutkimus, koska haluan tutkimukseni avulla kehittää työkäytäntöä paremmaksi. Toimintatutkimuksella tarkoitetaan tutkimusta, jossa tutkitaan ihmisten toimintaa. (Heikkinen 2006, 16 - 18). Tällä tutkimusmenetelmälle ei ole yksiselitteisiä määritelmiä. Toimintatutkimus suuntautuu aina käytäntöön, pyrkii muutokseen ja mahdollistaa tutkittavien osallistumisen toimintaan. (Kuula 1999, 10).

Keräämällä, kyselemällä ja havainnoimalla pyrin kehittämään työvälinettä kasvatuskumppanuuteen. Toimintatutkimuksen pohjana on ihmisten välinen vuorovaikutus. He jakavat yhteisen tulkinnan ja näkemyksen yhteisestä toiminnasta. Syklisyys on tärkeä osa toimintatutkimusta. Kokemusten pohjalta käytäntöjä parannetaan ja hyödynnetään jatkossa. (Heikkinen 2006,18–19.)

Kehittämisprosessiin keräsin aineistoja haastatteluilla, joiden avulla voidaan saada selville myös erilaisia vastausten taustalla olevia motiiveja. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 34.) Haastattelu on hyvä menetelmä kerätä tietoa, koska silloin pääsee kielelliseen vuorovaikutukseen ihmisten kanssa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 193).

Vanhempien ja henkilökunnan kiireiden vuoksi en tallentanut haastatteluja nauhalle, eikä ollut varsinaisia haastatteluja pöydän ääressä, vaikka jatkuvasti keskustelinkin vanhempien kanssa eri tilanteissa ja paljon. Syy siihen on se, että sovitut ajat peruuntuivat useasti sairauksien ja lomien vuoksi. Sen tähden tulin lyhyihinkin haastattelutilanteisiin paikasta ja ajasta riippumatta. En välittänyt silloin enää äänen tallentamisesta, vaan viesteistä ja ainutlaatuisista vuorovai-

kutuksista vanhempien ja työyhteisöjen kanssa. Kirjoitin kaikki keskustelut, havainnoinnit ja mielipiteet muistiin ja käytin niitä aineistona. Usein ajatellaan että, tutkimuksen metodiksi pitäisi valita joko haastattelu tai havainnointi. Useat tutkijat ovat kuitenkin tulleet siihen tulokseen, että metodeja kannattaa käyttää niitä yhdistäen. Sen avulla saadaan tutkimukselle luotettavuutta ja enemmän erilaisia näkökulmia. Käytettäessä useampaa eri metodia samassa tutkimuksessa puhutaan triangulaatiosta. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 38–39). Tutkimukseni on myös laadullinen eli kvalitatiivinen. Tapaustutkimukseni on empiiristä tutkimusta, joka soveltuu hyvin oman työn tutkimiseen. (Likitalo & Rissanen 1998, 57).

3 LYHYESTI PÄIVÄKOTI PIKKU AKATEMIASTA

Päiväkoti Pikku Akatemia on rakennettu vuonna 1997 ja se sijaitsee keskellä pientaloasuinaluetta Kauniaisten kaupungissa. Silti päiväkoti on luonnon lähellä. Pieni lähimetsäalue ja Gallträsk -järvi ovat tärkeitä toiminta- ja oppimisympäristöjämme. Ne tarjoavat ainutlaatuisia kokemuksia ja elämyksiä ja tutustuttavat lapset omaan kotikyläänsä. Lähimetsä mahdollistaa retket ja tutkimusmahdollisuudet, antaen lapsille mahdollisuuden nauttia luonnosta ja seurata vuodenaikoja. Päiväkodin pihan turvallisuutta on lisätty ja sen käyttökelpoisuutta on muutettu lasten iän ja liikunnalliset tarpeet huomioon ottaen.

Päiväkoti Pikku Akatemia on kaksikielinen päiväkoti, ja siellä toimii viisi eri ryhmää. Suomenkielisenä isojen ryhmänä toimii Sisiliskot- ryhmä ja Toukat- ryhmä. Pienten ryhmänä toimii uusi ryhmä nimeltään Kultakalat. Ruotsinkielisenä toimii Humparna- ryhmä. Päiväkodissa toimii myös ympärivuorokautista hoitoa antava suomenkielinen Perhoset- ryhmä. . Perhosryhmä toimii tarpeen mukaan ympäri vuoden.

Ammattitaitoisen henkilökunta pyrkimyksenä on luoda turvallinen, suvaitseva ja iloinen kasvu ympäristö jokaiselle lapselle. Esiopetusta annetaan molemmissa 3-6-vuotiaiden ryhmissä, aina kun on vähintään seitsemän esiopetusikäistä lasta ryhmässä. Päiväkodin toiminnan kantavana ajatuksena on pienryhmätyöskentely. Tämän mahdollistavat päiväkodin monipuoliset tilat (mm. ateljee, liikuntasali, uima-allas, kotileikkihuone ja roolileikkihuone.) Äänieristykseen on kiinnitetty huomiota työrauhan takaamiseksi.

4 TUTKIMUKSELLISET LÄHTÖKOHDAT JA VARHAISKASVATUKSEN TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Opinnäytetyön aihe nousi työntajan ja työyhteisön tarpeista. Tarkoituksena oli antaa perustietoa päiväkodin päivähoitosta ja sen ympäristöstä yhteistyötahoineen. Tavoitteena oli selvittää, millaista perustietoa lapsiperheet tarvitsevat päivähoitosta ennen kuin lapsi aloittaa päivähoitoa tai jopa hoitoajan aikana. Tutkimuskysymyksissä on otettu huomioon kasvatuskumppanuuden periaatteet sillä, että lapsiperheet saavat lapsen kasvatusympäristöstä tarpeelliset tiedot ja vaikuttavat tietojen sisältöön ja tarpeellisuuteen.

Viitekehysten koostuu varhaiskasvatuskirjallisuudesta, laista lasten päivähoitosta ja lasten kehitykseen liittyvästä kirjallisuudesta. On myös samantyyppisiä tutkimuksia ja opinnäytetöitä kasvatuskumppanuudesta ja toimivista opaskirjoista mutta eri tarkoituksiin. Sara Ritosalo (2010) on tehnyt opaskirjan. Se tähtää varhaiskasvatuksen päämäärään, nimittäin kasvatuskumppanuuden toteuttamiseen. Opas koostuu kuvallisista arkipäivään liittyvistä asioista, jotka antavat maahanmuuttajavanhemmille käsityksen päivähoiton henkilökunnan välittämisestä ja kiinnostuksesta. Ristolán opinnäytetyön teoriansuus koskee kasvatuskumppanuuden tärkeyttä ja tarkoitusta. Hän korostaa kuinka, kommunikation puutteet voivat aiheuttaa haasteita ja oppaallaan hän yrittää ehkäistä väärinkäsityksiä ja epäoikeudenmukaisuuden kohteeksi tulemistä, jossa esimallina ovat kantaväestön ja maahanmuuttajaperheen vanhemmat.

Toinen opas, joka tutustuin, on ”Erityistä tukea tarvitseva lapsi päivähoitossa”. Se on tehty erityinen osaksi arkea -projektissa 2004 – 2005. Projektivastaajana on ollut Heli Purho. Projektissa on ollut mukana neljä kuntaa: Kontiolahti, Outokumpu, Polvijärvi ja Pyhäselkä. Suomen lääninhallitus on myöntänyt valtionavustusta tälle projektille, jotteivät lapset ja nuoret kärsisi palveluista syrjäytymisen uhasta ja heille toteutuisi hoito ja palvelujen oikeudenmukaisuus.

Opas on luotu päivähoidon työväliseksi erityishoitoa ja kasvatusta tarvitsevien lasten auttamiseksi. Siihen on koottu tietoa lapsen kehityksestä ja sen tukemisesta sekä laki määrittelyt ja velvoitteet päivähoidon järjestämiseen liittyvistä asioista. Se on myös vanhempien tukemista, mikä on kasvatuskumppanuuden tavoite.

4.1 Varhaiskasvatus, lapsilähtöisyys ja lapsikäisyys

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan pienten lasten eri elämänpiireissä joka päivä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on lasten tasapainoinen kasvu, kehitys ja oppimisen edistäminen pedagogisella tavalla. Mitä pienempi lapsi on, sitä suurempi osuus on hoidolla ja kasvatuksella. Lapsen hyvinvoinnin ja turvallisuuden takaaminen vaatii vankkaa tuntemusta lapsen tarpeista ja mahdollisuuksista. Se vaatii myös suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta. Yhteistyö lapsen huoltajien ja henkilökunnan kesken perustaa kasvatuskumppanuutta. Varhaiskasvatusta tuottavat kunnat, järjestöt, yksityiset palveluntuottajat ja seurakunnat. Esiopetus ja koululaiset, jotka käyttävät varhaiskasvatuksen palveluja ovat myös osa varhaiskasvatusta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

Lapsen hyvän tulevaisuuden edellytys liittyy varhaisiän kokemuksiin ja onnellisuuteen. Lapsen on saatava tämä pohja kasvattajan ja huoltajan kanssa. Lapsi on oman oppimisensa subjekti - toimija, tekijä, kysyjä, tutkija ja oivaltaja. Aikuisen mahdollistaa, kannustaa ja tukee lasta iänmukaiseen omatoimisuuteen. Aikuisen olennainen tehtävä on läsnäolo, havainnointi ja lapsen kuuntelu miettiessä kuinka asioita kehitetään eteenpäin. (Wallin 2000, 12 – 15.)

Lapsi oppii monella tavalla. Oppiminen on lapsen ja aikuisen välistä vuorovaikutusta ja jokaisen rooli on siinä yhtä tärkeä. On hyvin tärkeää tunnistaa ja tietää, mikä on lapsen mielipide asioista. Tämä vahvistaa lapsen itsetuntoa ja identiteettiä. Aikuisen tulee asennoitua lapseen kunnioittaen ja luottaen lapsen kykyi-

hin ja voimavaroihin. Aikuinen huolehtii toiminnan kokonaisuudesta, hän auttaa lasta hahmottamaan asioiden välisiä yhteyksiä. Samalla on katsottava, ettei lapselta vaadita liikaa. Eettiset vallinnat kuuluvat aikuisten tehtäviin. Joskus on vaikeaa ymmärtää, olemmeko lapsilähtöisyysasioissa väärässä vai oikeassa. Jokaisella kasvattajalla on erilainen tapa suhtautua lapsiin. Kasvattajan henkilökohtaiset elämäkokemukset, taidot, ihmisarvot, työkokemukset ja koulutus voivat vaikuttaa kasvatukseen tai käsitykseen lapsilähtöisyydestä.

Lapsilähtöisyys on pedagoginen kasvatustapa lapsille. Pedagoginen menetelmä tukee, luottaa ja uskoo lapsen kykyihin, ideoihin ja oivalluksiin, jossa aikuisen rooli on lapsen ohjaus ja mahdollisuuksien antaja. Joskus kuitenkin voi tapahtua niin, ettei aikuisella ole tarpeeksi osaamista ohjata lasta. Silloin lapset ovat omillaan ja tekevät vain mitä haluavat ilman mitään päämäärää tai johtolankaa. Siinä tapauksessa voi olla melko varma, että kasvatustapa on lapsijohtoinen ja aikuiskeskeinen, vaikka ihanteellinen kasvatustapa olisi kuitenkin aikuisjohtoinen ja lapsikeskeinen. Tärkein asia kasvatuksessa on se, että kasvattaja osaa ottaa lapsen tunteita huomioon ja vastata lapsen yksilöllisiin tarpeisiin oikealla tavalla. Kallialan mukaan aikuinen on lasten asioissa mahdollisuuksien antaja, jotta lapset voivat tällöin osallistua heihin koskeviin asioihin. Kun tunnetaan lapsen tarpeita ja kunnioitetaan lapsen yksilöllisyyttä kaikkine ominaisuuksineen, lapsi voi tulla omaehtoisesti ja luontevasti esiin. (Kalliala 2009, 15 – 22.)

Aikuiset huolehtivat toiminnan kokonaisuudesta, he auttavat lapsia hahmottamaan asioiden välisiä yhteyksiä. Lapsen mielikuvitus ja uteliaisuus ovat hyvin tärkeitä oman maailman rakentamiselle. Sen vuoksi kasvattajan rooli mahdollisuuksien antajana, tukijana, ohjaajana ja huomioijana korostuu. Aikuinen valitsee aiheen lasten kiinnostusten pohjalta. Esimerkiksi projekteissa lapset saavat edetä omaan tahtiinsa. Heillä on erilaisia näkökulmia asioihin. Pedagogiikassa erilaisuutta pidetään rikkautena, kaikkien ei tarvitse olla samanlaisia. Jokainen lapsi saa tuntea, että se, mitä hän ajattelee, tekee, päättää tai sanoo, on aikuisen mielestä vakavasti otettavaa ja valokuvaamisen tai muistiin merkitsemi-

sen arvoista. Kannustaminen vahvistaa lasta ja antaa hänelle itseluottamusta. Tällöin lapsesta tulee ainutlaatuinen sekä näkyvä. (Sosiaalitaito i.a.)

Joskus lasten osaamisen korostaminen on hämärtänyt aikuisten käsitystä lasten avuntarpeesta. Kun puhutaan lapsen osallisuudesta tai asiantuntijuudesta lain mukaan, se ei tarkoita, että lapsilla on vastuu tai päätösvalta asioista, mitä tehdä tai mitä tahtoa. Lapsilla on oikeus tietää häntä koskevista asioista ja olla häntä koskevissa päätöksissä mukana, mutta aikuiset kantavat vastuun ja vastaavat seurauksista. Pieni lapsi on aikuisista riippuvainen. Lapsi tarvitsee tukea, neuvoa ja turvallisuutta. Sen takia pikkulapsi on riippuvainen äidistä. Vaikka äiti vetäytyisi pois tehtävistään, silti lapsi on hänestä riippuvainen. Pieni lapsi osoittaa tunteensa ja tahtonsa eleillä, ilmeillä tai erilaisilla tunteilla, kuten huutamalla, suuttumalla, nauramalla, itkemällä ja matkimalla. (Kalliala 2009, 16 – 17.)

Syntymästä lähtien jokainen lapsi tarvitsee apua ja tukea. Rakentava ja ydinasia vauvalle, on pysyvä ja kiinteä suhde. Suhde äitiin ja ympäristöön, joka pitää olla vuorovaikutuksellinen, on olennainen ja tärkeä asia lapsen kehitykselle. Sillä tavalla turvataan lapsen tasapainoista kehitystä ja hyvinvointia. Kun lapsi saa tarpeeksi tukea ja huomiota hänen yksilöllisiin tarpeisiin ja toivomuksiin, hänellä on turvallinen olo. Näin lapsi selviytyy elämässään, koska hänen ympärillensä on kertynyt välittäviä ihmisiä. Vastaavasti lapsen kehitys ja turvallisuus vaarantuu, jos menettää läheisensä rakkauden ja huomion. (Sinkkonen & Kalland 2001, 2 – 15.)

Lapsi oppii kaiken aikaa kaikissa tilanteissa. Hän oppii leikkien, käyttäen aistejaan ja aikaisempaa kokemusta hyödyntäen. Lapsen oppiminen on konkreettista ja se perustuu hänen omaan kokemukseensa. Lapsi oppii parhaiten, kun oppii omalla yksilöllisellä tavallaan ja omalla kiinnostuksellaan ja halullaan. Tällöin olennaista on vuorovaikutus toisten ja ympäristön kanssa.

4.2 Millainen lapsi on ja miten tuetaan lapsikasvua päivähoitossa

Pikku Akatemiapäiväkodin jokainen lapsi on aikuiselle vastuu josta on huolehdittava hyvin tarkasti. Lapsi kehittää ja käyttää kaikkia aistejaan ympäristönsä ja maailman ymmärtämiseen ja sen kautta itsensä kehittämiseen. Aikuisena meillä on velvollisuus ja vastuu ohjata lapsen kehitystä yksilönä ja yhteisön jäsenenä. Meidän on samalla ymmärrettävä, että lapsi kasvaa ja kehittyä omaa tahtia. Lapsella on omia kiinnostuksen kohteita ja oppii parhaiten niitä asioita joita hän tutkii ja leikkii kanssa eniten. Lapsella on myös oma maailma, jossa todellisuus ja fiktio ovat yhdessä. Tämän takia lapsi tarvitsee hoivaa, hellyyttä ja suojelua maailmansa ja itsensä kehittämiseen. Lapselle on laadittava myös säännöllinen rytmi, jossa hän saa rauhaa ja turvaa maailmassa, jossa joka päivä tuo hänelle valtameren verran uusi asioita käsiteltäväksi ja ymmärrettäväksi.

Leikin kautta lapset oppivat, kehittyvät ja kasvavat. Leikillä on monia kasvoja ja lapsi heti syntymästä jälkeen käyttää erilaisia leikkejä oppiakseen tuntemaan itsensä, raajansa ja ympäristönsä. Lapset kasvattavat ja kehittävät sosiaaliset taitojensa leikin kautta. Leikkiessään lapset eivät välttämättä tarvitse aikuisten avun opettamaan heille leikkiä. Aikuisten rooli on enemmän lasten tukena, turvana, mahdollistajana ja oppaana oleminen. Leikkiessään Lapsi on kohdattava haasteita ja opittava ratkaisemaan niitä aikuisten avulla. (Riihelä, Monika. 2000, 190.) Kasvussaan lapsi tarvitsee turvallisen ihmisen ja myönteisen ilmapiirin ympärillään. Itsetunnon vahvistumiseen lapsi tarvitsee aikuisilta sekä kaveriltaan positiivisia palautteita omista tekemisistään. Aikuisen rooli ei ole aina helppo. Hänen on osattava pysyä pois lapsen tieltä, mutta

samalla olla koko ajan valppaana ja tarkkailla, sekä dokumentoida lapsen toimintaa. Aikuisen on opittava kuuntelemaan lasta, luotettava lapsen kykyihin, innostettava lapsia havaintojen tekoon, autettava lasta kysymyksillä eteenpäin ja annettava riittävästi aikaa Ja myös rauhallisuutta ja yksinoloa keskittyäkseen

omiin ajatuksiin, mielikuvituksineen ja oivalluksiin syventäville kokeiluille. (Liimola & Vuotilainen 1993, 39–43.)

Paras tapa tukea pientä lasta päivähoitossa on tukea vanhempia ja lasten kotia lapsensa kasvatuksessa. (Laki lasten päivähoitosta 2a §). Mikäli lapsilla on sosiaali-emotionaalisia vaikeuksia, paras ennaltaehkäisy ja apu lapsille on vanhempien tukeminen. Vanhempia voi kuunnella ja keskustella heidän kanssa myönteisesti sekä pitää aina heidän huolensa tärkeänä. Kuunteleminen monesti ja suuresti auttaa vanhempia löytämään omia ratkaisutapoja. Joskus taas suositellaan asiantuntijoiden apua ja ohjataan, mistä hakea apua.

Pedagogiset menetelmät ja säännöllisyys auttavat lasta säätelemään tämän tunteita ja näin sopivassa vuorovaikutuksellisessa tilanteessa, lapsi ja hänen yksilölliset ominaisuutensa huomioitaan ja tunnetaan. Pedagogisten tilanteiden, Pihlajan mukaan, ei tarvitse olla mitään erikoisia, varsinkaan alle 3-vuotiaille. Säännölliset päivärytmit, ruokailu, lepo, laulut, sadut ja tekemiset ovat sellaisia tilanteita. Tällöin tarvitsee vain aikuisten läsnäoloa ja havainnointia. (Pihlaja & Viitala 2004, 225 – 231.)

4.3. Varhainen tuki ja lapsen erityistarpeet päiväkotiki Pikku Akatemiassa

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen, erityinen ja tarvitsee erityishuomiota ja hoivaa. Tämä on meidän aikuisten tehtävä. Tämän lisäksi meidän on seurattava lapsen kehitystä tarkasti ja huomioida ja erottaa normaalin ja poikkeuksellisen kehityksen vaiheet. Tässä vanhempien ja hoitohenkilökunnan on tehtävä intensiivisesti yhteistyötä, esim. keskustelutiimeissä kartoitetaan jokaisen lapsen kehityspolku niin, että lapsi pystyy kasvamaan vahvuksiensa ja kehittymistarpeidensa mukaan tasapainoisesti yksilöksi. Normaalisti päiväkodilla on rooli ja tehtävä, jossa arki edistää lapsen kehitystä ja samalla ennaltaehkäisee mahdollisia vaikeuksia kehityksen eri vaiheissa. Lapsen kehitys ei kuitenkaan aina mene oletetusti ja sitä saattavat haitata monet tekijät. Fyysisen vamman tai jonkun sairauden takia

lapsi joutuu poikkeukselliseen kehitysvaiheeseen, jossa esimerkiksi ikätasonsa mukaisesti lapsi ei leiki tai tuota puhetta tarpeeksi. Tällöin lapsi tarvitsee lisätukea kasvulleen. Tuen tarve voi näkyä monin eri tavoin. Esimerkiksi lapsi saattaa tarvita ikäistään enemmän aikuisten aikaa ja huomiota. Kun lapsen kehitys huolestuttaa vanhempia tai hoitohenkilökuntaa on molempien yhdessä sovittava jatkotoimenpiteistä. Ensisijaisesti on tärkeää osata erottaa normaalin ja poikkeavan kehityksen väliset erot. Tämän jälkeen lapsen kehityksen kannalta on olennaisen tärkeää osata toimia ajoissa tuen saamiseen lapsen kasvatukseen. Tässä vaiheessa henkilökunta voi tarvittaessa ottaa yhteyttä alueen konsultoivaan erityislastentarhaopettajaan eli ns. keltoon, joka puolestaan konsultoi henkilökuntaa ja vanhempia sekä tarvittaessa käy tutustumassa lapseen päiväkodissa. Kelto, henkilökunta ja vanhemmat pitävät yhteispalaverin, jossa sovitaan tarvittavista lisätuista. Kelton ja vanhempien lisäksi lasta tutkiva ja hoiva taho kuten puheterapeutti tai perheneuvola voi olla mukana päättämässä lapselle tulevista mahdollisista lisätukitoimenpiteistä. Tukitoimenpiteitä voivat olla esimerkiksi päivähoitoryhmän pienennys yhdellä tai useammalla paikalla, henkilökohtainen avustaja tai ryhmäavustaja. Ongelmatilanteissa, jossa lapsi tarvitsee kielellistä tukea, avuksi voidaan ottaa käyttöön esim. kuvia tai viittomakieltä. Se, että tarvitseeko lapsi erityistukea, päätös tukitoimista tehdään aina vanhempien suostumuksella sekä asiantuntijan lausunnolla. Tällöin laaditaan suunnitelma, johon kirjataan tuen tarve, tavoitteet lapsen kehitykselle sekä opetukselliset ja kasvatukselliset keinot, joilla pyritään tavoitteisiin. Tätä suunnitelmaa kutsutaan henkilökohtaiseksi opetus- ja kasvatussuunnitelmaksi (HOJKS). Tätä suunnitelmaa tarkistetaan riittävän usein, ainakin kaksi kertaa vuodessa, jolloin vältetään pienten harmien kasvaminen suuriksi ongelmiksi.

4.4 Huolia lapsen kehityksestä

Joskus olemme huolissaan lasten poikkeavasta käyttäytymisestä. Kuitenkin alle 3-vuotiailla ovat hyvin herkäät tunnetilat. Joskus eri tilanteissa ja eri ihmisten kanssa lapsen reaktio muuttuu. Sen takia samassa paikassa jotkut aikuiset ovat

huolissaan samasta lapsesta ja jotkut taas eivät. Tätä huolen aihetta on joka tapauksessa selvitettävä vanhempien kanssa. Pitää kuunnella, ovatko vanhemmat kohdanneet samoja asioita tai huomanneet jotain vastaava. Miltä heistä tällöin tuntuu, huolettaako heitä myös mikä meitä huoletta vai ei. Yleensä tällaisista asioista kertominen on kasvattajille haasteellista ja tarvitsee paljon itsevarmuutta ja tietoisuutta varhaisikäisistä lapsista. Asiaa helpottaa, mikäli lapsesta vanhemmille on annettu palautetta aikaisemmasta myös positiivisista asioista. Myös asiasta kertominen ja miettiminen työryhmässä ehkäisevät liiallisuutta ja väärinkäsityksien syntymisestä. Asiasta voi vanhempien luvalla neuvotella erityislastentarhanopettajan kanssa tai suositella vanhemmille puhumista neuvolan kanssa. (Pihlaja & Viitala 2004, 232.). Tämän jälkeen yleensä lapsen oman ryhmän aikuiset, konsultoivan erikoislastentarhanopettajan (Kelto) avulla laativat sopivan kuntoutussuunnitelman lapselle ottaen huomioon lapsen iän ja tarpeet.

5 OPASKIRJA JA KASVATUSKUMPPANUUS

Opaskirjan luomisen ja laatimisen tarkoitus oli luottamuksen luominen ja vanhempien kohtaaminen jo alkuvaiheessa, mikä on kasvatuskumppanuuden pää-tavoite. (Kaskela & Kekkonen 2006, 17). Päiväkoti halusi jakaa perheelle tietoa lapsesta ja päiväkodin arjesta, siksi oli tärkeää, että perheet tulevat vaikuttamaan opaskirjan sisältöön toivomalla, mitä haluavat tietää. Näin ollen he tuntisivat itsensä oikeaksi kasvatuskumppaniksi ja myöhemminkin voisivat tuoda esiin näkökulmia arjen askareista asioista puhumalla henkilökunnalle. (Kaskela & muu 2006, 20 – 21).

Tiedonvaihto ja yhteistyö, Kaskela ym. mukaan, ovat tärkeä osa kasvatuskumppanuutta, jolla luodaan yhteisymmärrystä ja dialogia. Jotta kasvatuskumppanuuden tarkoituksissa onnistutaan ja syvennyttään askeleittain, vanhemmille on annettava tilaisuus osallistua ja vaikuttaa lapsensa koskevissa asioissa jo päivähoiton aloittamisen hetkellä. Nämä asiat voivat olla jokapäiväisiä perusasioita tai suuremmassa merkityksessä, lapsen varhaiskasvatussuunnittelussa. Heidän mukaan perheellä on oikeus saada tietoa jopa ennen asiakkaaksi tule- mista. Tiedot lisääntyvät, kun perhe astuu palvelun käyttäjäksi. Vanhemmille ja huoltajille tuntuu tärkeältä osallistua lastaan koskevissa asioissa. Heille syntyy tunne siitä, että ovat osa lapsen elämää ja voivat vaikuttaa, vaikka fyysisesti eivät olisikaan paikalla. Se lämmittää kasvatuskumppanuuden suhdetta sekä kohtaamisia, jolloin sana kumppanuus saa merkityksensä. (Kaskela & Kekko- nen 2006, 17 - 27.)

6 PÄIVÄKOTI PIKKU AKATEMIA JA KASVATUSKUMPPANUUS

Päiväkodin henkilökunnalla on työssään erilaisia yhteistyökumppaneita, josta tärkeimmät ovat vanhemmat. Olennaisin asia lapsen kehityksen ja turvallisuuden kannalta on yhteistyö sekä selkeä ja yhtenäinen tietojen kanava. Tavoitteena on lapsen hyvinvointi hyvälle kasvulle. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi tarvitaan vuorovaikutukselliset keskustelut ja tietojen jakamista kodin ja päiväkodin välissä. Päivähoidon aloitus on tärkeä tutustumisvaihe. Jokaiselle lapselle tehdään yhdessä vanhempien kanssa hoito- ja kasvatussopimus tai esiopetuksen suunnitelma, keskustellaan ja vaihdetaan ajankohtaiset asiat päivittäisessä haku- ja tuontitilanteessa.

Päiväkodissa lapsille nimetään omahoitaja, jonka tehtävänä on tutustua lapseen lähemmin ja huolehtia tämän hyvinvoinnista. Yhtenä keinona omahoitaja voi tehdä kotikäynnin lapsen kotiin. Kotikäynnillä hoitajat saavat paljon tärkeää tietoa ei ainoastaan lapsesta vaan myös tämän perheestä. Hoitaja samalla pääsee tutustumaan lapsen arkielämään, tutustuu lapsen rutiinitapoihin ja samalla lapsi pääsee näkemään hoitajansa tutussa ja turvallisessa ympäristössä. Kotikäynti palvelee myös monesti lasten vanhempia henkilökohtaisempaan tutustumiseen lastensa hoitajaan. Päiväkodin yhteistyökumppaneihin kuuluvat sosiaali-, terveys- ja opetustoimet sekä seurakunta. Saman alueen ja paikkakunnan toiset päiväkodit ovat myös tärkeitä yhteistyön kannalta. Esimerkiksi lomakautena monesti lapsi saatetaan viedä päivystävään päiväkotipisteeseen. Päiväkoti Pikku Akatemialla ja kouluilla on yhteistoimintasopimus, joka päivitetään vuosittain.

Päivähoito koostuu hoidosta, kasvatuksesta ja opetuksesta, jotka tukevat lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Kunnallisena palveluna lapsia voidaan hoitaa päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai ryhmäperhepäivähoidossa kokopäiväisesti tai osa-aikaisesti. (Laki lasten päivähoitosta 19.1.1973/36 1 § 18.5.1990/451).

6.1 Päiväkoti moniammatillinen työyhteisö

Päivähoidon tavoitteena on tukea lapsiperheitä kasvatustehtävissä ja tehdä yhteistyötä kotien kanssa tukien lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehittymistä. Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi tarvitaan eri tahojen yhteistyötä.

Päiväkoti on moniammatillinen työyhteisö sisäisesti ja ulkoisesti. Sisäisellä moniammatillisuudella tarkoitetaan eri ammattiryhmien yhteistyötoimintaa, jotka toteuttavat perustehtävänsä. Päiväkodissa yhdessä ryhmässä lasten parissa työskentelee eri koulutustaustaisia ja työkokemuksen omaavia ihmisiä, joista yksi toimii lastentarhanopettajana ja kaksi lastenhoitajana. (Karila & Nummenmaa 2001, 7, 135 & 271).

Ulkoisella moniammatillisuudella tarkoitetaan päiväkodin muiden eri ammatillisten toimijoiden yhteistyötä lapsiperheiden kanssa. Lapsen ja perheiden erityisiin tarpeisiin pystytään silloin vastamaan yhdistämällä eri alojen ammattilaisten asiantuntemusta. Käytännössä se tarkoittaa hallinnollisten rajojen ylittävää toimintamallia lapsiperheiden hyväksi. (Karila & Nummenmaa 2001, 7 & 135.)

6.2 Päiväkoti ja neuvola yhteistyössä

Neuvolalla on olennainen rooli ja tiivis suhde lapsen ja perheiden elämässä. Neuvola, erimuotoiset päivähoito ja esiopetus ovat peruspalveluja lapsiperheille. Kauniaisten neuvola aloittaa tuen antamisen vanhemmille ja seurannan lapsen terveydestä ja hänen hyvinvoinnista jo silloin, kun vanhemmat odottavat lasta. Seuranta ja tuen antaminen lapsiperheille jatkuu myös syntymisen jälkeen lapsen kouluikänsä saakka. Tavoitteena on lapsen hyvinvointi sekä vanhemmuuden vahvistaminen ja tukeminen. Neuvolassa toimivat moniammattitaitoiset ihmiset kuten terveydenhoitaja ja lastenlääkäri. Tarvittaessa neuvolan kanssa tekevät

yhteistyötä myös erityistyöntekijöitä, kuten perhetyöntekijä, toimintaterapeutti, puheterapeutti ja päivähoidon työntekijä.

Päivähoidossa olevat lapset käyvät joka vuosi vuositarkastuksessa neuvolassa. Perheen äiti tai isä kertoo jälkikäteen neuvolan käyneistä ja mahdollisista esiintulleista asioista myös päiväkodin henkilökunnalle. Vanhempien luvalla päiväkodin henkilökunta tarvittaessa voi ottaa yhteyttä neuvolaan. Kun lapsi täyttää viisi vuotta, päiväkotit täyttää Viisari -lomakkeen lapsen tavanomaisesta kasvatusta ja edistyksistä päivähoidossa. Vanhemmat täyttävät oman osionsa Viisari -lomakkeeseen ja varaavat ajan neuvolasta. Päiväkotit lähettää yhdessä täytetyn lomakkeen neuvolaan. Neuvolan käynnin jälkeen, joko neuvola vanhempien luvalla tai vanhemmat itse, antavat päivähoidolle oman ammattilaismielipiteensä lapsen sen hetkisestä kasvatuksesta ja kehityksestä. Näin ollen neuvola ja päiväkotit tekevät yhteistyötä ja tarvittaessa tukevat lapsiperhettä lapsen erityistuesta ja kasvatuksessa.

6.3 Avoin perhetoiminta lapsiperheiden tukena

Avoin perhetoiminta on aloittanut toimintansa Kauniaisissa vuodesta 2010. Tämä tekee yhteistyötä Kauniaisten suomalaisen seurakunnan ja Grankullas svenska församlingenin ja Granin Lähiapu ry:n kanssa. Palvelu on tarkoitettu kohtaamispaikaksi lapsiperheille, ja se on ilmainen toimintakeskus. Siellä lapset ja aikuiset tapaavat toisiaan ja saavat toistensa ideoita, tukea ja neuvoja lapsen kasvatuksesta. Perheellä on mahdollisuus vaikuttaa toiminnan ja suunnittelun sisältöön. Lapset saavat osallistua joko ohjattuun toimintaan tai leikkivät vapaasti huoltajansa seurassa ja tämän vastuulla. Perhetoimintakeskus on avoinna pari päivää viikossa. Perheet saavat halutessaan tavata myös muita kaupungin lapsiperheiden kanssa työskenteleviä henkilöitä, kuten konsultoivaa erityislastentarhanopettajaa ja perheohjaajaa, sekä keskustella heidän kanssaan luottamuksellisesti lapsen hoitoon, kehitykseen ja kasvatukseen liittyvistä asioista. (Kauniaisten kaupungin etusivu.)

Jotkut päiväkotimme perheet käyttävät palvelua vapaa-aikanaan tai tarpeen tullen. Päiväkotimme opaskirja on avoin perhetoimintakeskukselle, ja heidän asiakkaille melko tuttu kirja. Muutama lapsiperhe, joka aloitti tänä syksynä päivähoitoa, on tutustunut päiväkotini Pikku Akatemian toimintoihin, käynyt avoimessa perhetoimintakeskuksessa ja hakenut meiltä päivähoitopaikkaa.

7 KEHITTÄMISPROSESSI

Kehittämishankkeen työn kuluessa minulla oli hyvä tilaisuus myös tutustua johtamisen ja työnohjouksen peruskäsitteisiin ja perusvaatimukseen. Kehittämishankkeen onnistumiseen tarvitaan myös suunnitelmallista työnohjausta. Ilman suunnittelua ja työnohjausta työt eivät edisty tarkoituksenmukaisesti ja ne menettävät merkityksensä. Onneksi tässä vaiheessa ohjaajani, joka oli päiväkodin johtaja, tuki ja opasti minua johtajuuden menetelmissä. Ensimmäisessä vaiheessa työstettiin johdollani opaskirjanen kehittämishankkeena ja sen jälkeen oli vuorossa käyttökokemusten ja kehittämisehdotusten työstäminen ja sen pohjalta oppaan edelleen kehittäminen.

Päiväkodin opaskirjalla pyrittiin helpottamaan päiväkodin työntekijöiden arkea tuottamalla heille ytimekäs tietopaketti. Opaskirja olisi myös hyödyllinen lasten vanhemmille. Täten he voisivat tutustua päiväkodin päivitettyyn toimintaan jo tutustumishetkestä asti. Näin ollen keskusteleminen lapsiinsa liittyvistä hoidollisista asioista olisi helpompaa. Kyselyitä oli seitsemän, joihin työntekijät vastasivat monipuolisesti. Kyselylomaketta olen jakanut myös kolmelletoista vanhemmalle, joilla on eri-ikäisiä lapsia, monikulttuuristaustaisia tai vuorohoitoa tarvitsevia. Kysymykset koostuivat kahdestatoista erilaisesta asiasta. Kyselyt sisälsivät vapaaehtoisia ja monivalintaisia osia ja viimeisenä oli tilaa vapaalle sanalle ja toivomuksille. Selitän myöhempänä enemmän kyselylomakkeen asioista ja sisällöstä.

Hankkeen aikana työskentelin lapsiryhmässä lastentarhanopettajana. Sillä tavalla olin jatkuvasti kontaktissa lasten ja vanhempien kanssa sekä pystyin kuuntelemaan työntekijöiden mielipiteitä ja toivomuksia.

Kehittämistyön aluksi ilmoitustaulujen kautta kirjoittamalla yleistietoja tekemistäni, annoin tietoja vanhemmille ja työyhteisölle. Asiasta keskustelin jokaisen ryhmän henkilökunnan sekä valittujen vanhempien kanssa, joille myös toimitin

saatekirjeen ja kyselylomakkeen. Kuuntelin mielipiteitä ja vastasin heidän kysymyksiinsä. Päiväkodin johtajan kanssa, joka oli myös ohjaajani, neuvottelin ja kysyin asioita aina tarpeen tulleen. Mietin minkä kokoinen opaskirja olisi käytännöllisin, ja millaisia hyödyllisimpiä asioita tulen siihen mahdollittamaan ja tiesin, että päivähoitossa varma asia on palvelujen kysyntä.

Päiväkodissamme on jonkin verran kaksikielisiä (suomi-ruotsi) ihmisiä. Haluaisin osoittaa kunnioitustani myös jollain tavoin heitä kohti ja tuoda sitäkin puolta jollain lailla esiin. Sen tähden kirjoitin joitakin pääotsikoita myös ruotsiksi. Tätä enempiä en paneutunut kieliasioihin, koska en hallitse ruotsia. Toivoin, että opaskirja toisi päiväkotiamme esille ja vahvistaisi kasvatuskumppanuutta kodin ja päiväkodin välillä. Toivoin opaskirjan palvelevan myös monikulttuurisia perheitä ja muita päivähoiton yhteistyötahoja antamalla tietoja ja valmiuksia ennalta lapsiperheille. Päiväkodin välisiä kohderyhmiä ovat lapsiperheet ja lasten parissa työskentelevät aikuiset, kuten päivähoiton ja neuvolan sekä koulun ja seurakunnan henkilöstöt. Opaskirjan yksi tärkeimmistä esille tuoduista asioista oli suunnitelmallinen varhaiskasvatus. Halusin kertoa, miten tämä näkyy päiväkodissamme ja miten sen kanssa toimitaan työssämme lasten kanssa. Kuten varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa sanotaan;

ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa ratkaisua, vaan erilaisia näkökulmia, joita todennetaan yhdessä. (i.a.)

Opaskirjasta koskevat ajatukset ja ideat muuttuivat matkan varrella moneen kertaan. Tarkan suunnitteluni jälkeen päädyin selkeään ratkaisuun, eli teen selaista opaskirjaa, josta olisi vanhemmille ennalta tiedoksi ja henkilökunnalle tukivälineeksi. Voisin kerätä kaikkien mielipiteet opaskirjan sisällöstä keskustelutalaisuuksilla, kokouksilla ja kyselylomakkeilla. Kaikkien keskustelujeni ja omien kokemuksieni keruun jälkeen rupesin laatimaan kyselylomaketta erityyppisille lapsiperheille. Tarkoitukseni oli ottaa huomioon kaikista perhetyypeistä edustajia kertomaan tarpeensa ja näkökulmansa. Valitut perheet olivat alle ja yli kolmevuotiaiden ryhmistä, monikulttuurisesta perheestä ja vuorohoitoa tarvitsevista perheistä.

Päiväkodissamme on jonkin verran maahanmuuttajataustaisia lapsiperheitä. Perhevalinnoista ja kyselylomakkeiden vastaamisesta keskusteltiin ja neuvoteltiin erikseen jokaisen ryhmän opettajien tai hoitajien kanssa. Sillä tavalla sain tietoa heidän hiljaisen asiantuntemuksensa ja kokemuksensa kautta kunkin hoitoryhmän lapsiperheistä.

Lähetin lomakkeita kolmelletoista perheelle tiedustellen heidän mielipiteitään opaskirjan tarpeellisuudesta ja sen sisällöstä. Neljä lomaketta lähetin perheille, joilla oli alle kolmevuotiaita lapsia, kaksi lomaketta yli neljävuotiaitten ryhmään, joilla on monikulttuurinen perhe ja seitsemän lomaketta vuorohoitoa tarvitseville perheille, joilla on 1-5-vuotiaita lapsia. Erovanhemmille, joilla oli yhteishuoltoisuus, lähetin lomakkeen postitse toiselle osapuolelle.

Päiväkodin neljälletoista kasvatusvastuulliselle henkilölle järjestin iltakeskustelutilaisuuden kertoakseni aikomukseni ja asian tärkeyden sekä myös saadakseni kuulla heidän mielipiteitään. Tilaisuuden jälkeen jaoin heille kyselylomakkeet. Kasvatusvastuulliset koostuivat lastentarhanopettajista (6) ja lastenhoitajista/lähihoitajista (8). Tilaisuuteen osallistui myös päiväkodinjohtaja.

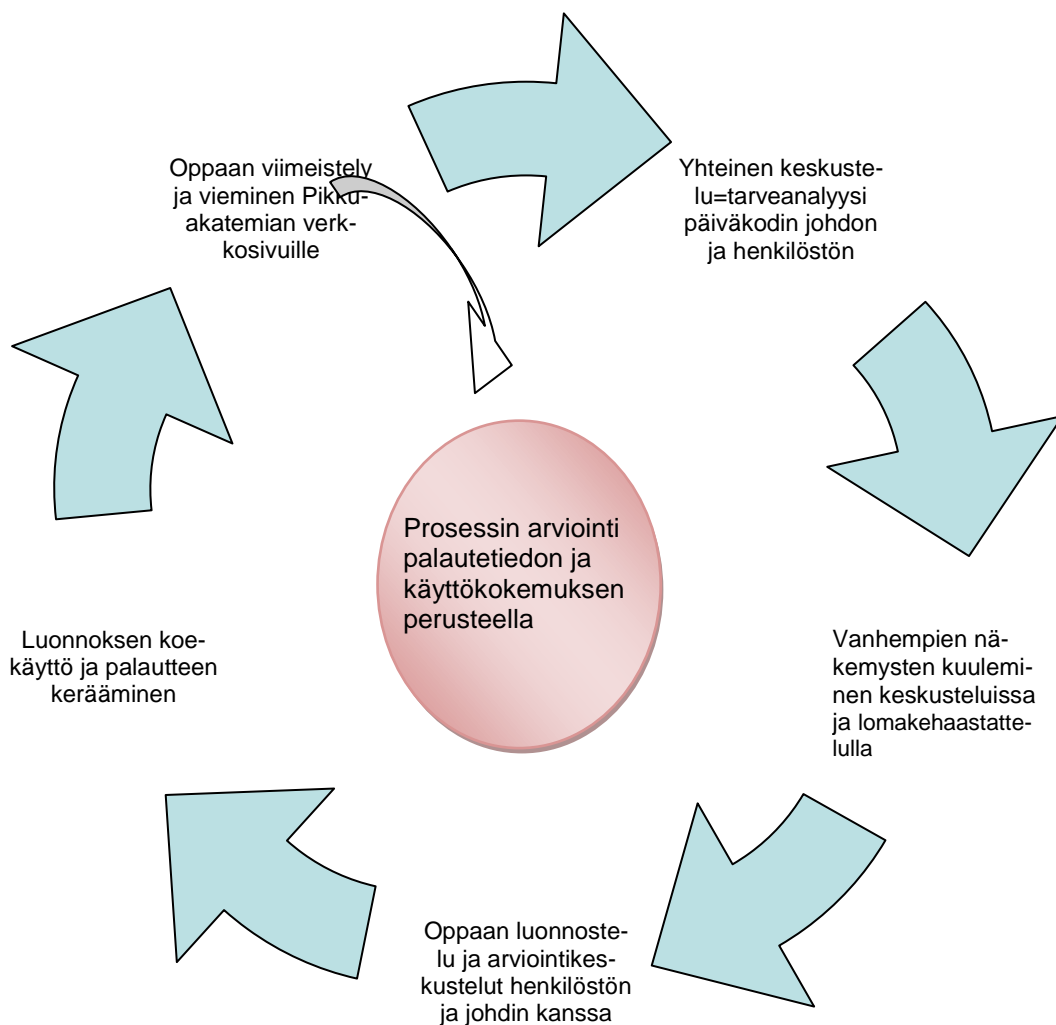
Lomakkeen kyselyt koskivat opaskirjan tarpeellisuutta ja tärkeyttä, kirjassa esiin tulevia tärkeimpiä sisältöjä, tiedote päivähoidosta, päiväkodin toiminnoista, erikoishenkilöiden tarkoitus ja heidän yhteystietonsa, tartuttavien sairauksien tietojen tarpeellisuudesta ja muista toivomuksista tai vapaan sanan toivottuja tietoja ja palveluja oppaaseen.

Päädyin A5-kokoiseen kirjaan, jossa on kuvia eri aiheista. Kuvien käyttö tuo värikkyyttä ja mielenkiintoa. Loppujen lopuksi opaskirjasta tuli 57-sivuinen. Kävin painamassa kirjan Kauniaisten kaupungin kansliassa vahtimestarin avustuksella. Oppaan painon yhteydessä vahtimestari kehui kirjaa paljon ja pyysi luvan ottaa yhden kappaleen itselleen. Hänellä oli kaksi lasta Espoon kaupungin päivähoidossa, ja hän hyötyisi lapsensa hoidon kannalta tämän kirjan anti-mista. Hän sanoi, että opas antaa sellaisia oivalluksia päivähoidon toiminnoista,

ettei hänellä ollut aikaisemmin aavistustakaan. Tämä oli ensimmäinen päiväkodin ulkopuolinen palaute opaskirjasta. Sen jälkeen samana päivänä jaoin opaskirjat ja kutsut palauteiltaa varten valituille päiväkodin henkilöille ja johtajalle, vanhemmille, perheneuvolalle ja avoimelle perhetoiminnalle.

Joulu ja pikkujoulujuhlat lähestyivät. Kaikilla oli kiire, sekä vanhemmilla että henkilökunnalla. Silti järjestin yhteiskutsun päiväkodissa ryhmä- tai yksilöpalautteen antamista varten. Valmistin päiväkodin liikuntasalia kahvitarjoilulla ja joulumusiikilla. Se oli rento ilta. Monet osallistuivat tilaisuuteen. Kerroin yleisölle jälleen kerran kehittämishankkeestani ja illan tarkoituksesta. Pyysin suulliset palautteet ja mielipiteet opaskirjasta. Tämän jälkeen jaoin kaikille arviointilomakkeen kirjallista palautetta varten. Kaikki kannattivat opaskirjaa. Sain myös rakentavaa palautetta, jotka otin huomioon seuranta-aikana.

8 TOIMINTAPROSESSIN KUVAUS

KUVIO 1. Kehittämisprosessi

Opinnäytetyöni sai alkunsa (Työ, työnyhteisö ja johtaminen) opintojakson aikana. Tämän kehittämishankkeen aikana työskentelin omalla työpaikallani Kauniainen kaupungin päiväkodissa, joka on nimeltään päiväkotikoti Pikku Akatemia. Tässä päiväkodissa ehdin olla noin kymmenen vuotta. Kehittämishankkeen tarkoitus oli tukea ja vahvistaa lasten ja vanhempien asemaa päivähoidon alkeissa, vakuuttaa ja vahvistaa kasvatuskumppanuutta ja tukea varhaiskasva-

tusstrategiaa. Vanhemmilla on realistisempi käsitys päivähoidon valintaa, kun he tietävät päivähoidon sisäisestä toiminnasta ja tuntevat sen kasvatuspainopisteet. Näillä tiedoillaan he pystyvät puhumaan lapselleen hänen hoitopaikastaan ja sen toiminnoista. Sillä tavalla lapsesta ja vanhemmista tuntuu subjektiivisemmalta, ja yhteistyökin henkilöstön kanssa sujuu luonnollisemmin. Päivähoidon tarkoituksena on tarjota lapsiperheille turvallinen ja virikkeellinen hoitomuoto. (Laki lasten päivähoidosta 19.1.1973/36 1 § 18.5.1990/451). Tällä kehittämistyöllä Pikku Akatemiassa oli tavoitteena kasvatuskumppanuuden vahvistaminen. Tällaisella työllä halutaan keskittyä ensisijaisesti varhaiskasvatukseen, jossa puututaan ja mahdollisesti korjataan lapsen kehityksen viiveitä ja oppimisvaikeuksia. Tällä lailla lapselle kehittyy myöhemmin myönteinen minäkäsitys. Samalla sosiaaliset taidot ja ajattelu kehittyvät hyvään ja terveelliseen suuntaan. (Heinämäki 2004, 18 – 20).

Prosessin arviointi oli tärkeä vaihe yhteistyössä. Kehittävä työnohjaus kiinnittää huomion henkilökunnan työhyvinvointiin ja tunnistaa yksilölliset kokemukset työn jaksamisen kannalta. Toisaalta yksilölliset kokemukset ja työn kokonaisuuden hahmottaminen auttavat tietämään ja tunnistamaan perustoiminnot ja mahdolliset uudistamistarpeet. Toisaalta palautteen antaminen työyhteisölle hyödyttää koko organisaation toimintaa ja voimaannuttaa työntekijöitä. (Karvinen-Niinikoski 2007, 242 – 245).

8.1 Yhteistyössä tehty tarveanalyysi

Aloitin kehittämissuorituksen lähestymisen ongelmia ja tarpeita. Minulla oli oma lähestymistapa asioihin sekä ihmisiin. Halusin onnistua ja luoda jotakin arvokasta, joka kuvailisi päivähoiton arvokkuutta ja henkilökunnan ammatillisuutta. Toisaalta tärkeää oli työyhteisön huomioiminen ja sitoutuminen kehittämistyöhön. Oli annettava tilaa erilaisille tavoille tehdä työtä. Tärkein ja ratkaiseva asia oli tuloksellinen päämäärä.

Lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävässä työssä on hallitsevia perusperiaatteita. Päivittäistä työtä tarkoita periaatteita ovat muun muassa monialaisuus, yhteisöllisyys sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Joskus käy niin, että tottumukset ja pitkäaikaiset kokemukset tuovat mukanaan sellaista rutiinia, ettei ihminen itsekään tiedä osaavansa jotakin tärkeää tietoa tai taitoa tietystä asiasta. Silloin hän ei voi hyödyntää sitä työelämässä. Tällöin kannustava ilmapiiri ja positiivinen palaute esimieheltä auttavat työntekijää näkemään omaa osaamistaan. Yritin aina välillä ihaila, kannustaa ja tukea muita työkavereita projektin vetämiseen yhteistyön suhteessa. Yhteistyöprosessi oli kannustava ja toi työntekijöiden parhaita puolia esille työyhteisössä. Tämä tilaisuus auttoi minua ymmärtämään muiden ryhmien erilaiset ja erityiset kyvyt ja taidot. Huomasin myös omia vahvuuksiani ja taitojani ongelmien ratkaisemisessa sekä ihmisten kohtaamisessa. On kerrottava, että kannustukset olivat molemminpuolisia ja myönteinen ilmapiiri antoi meille jaksamista ja iloa tehdä työtä.

Kehittämishankkeeni meni juuri oikeaan suuntaan alusta alkaen. Loimme yhdessä vanhempien kanssa hyvän yhteistyön luottamalla omiin kykyihimme, asiantuntemukseemme ja kokemuksiimme. Se näkyi asiakastyytyväisyydessä ja myös työssä jaksamisessa. Luottamukselliset keskustelut henkilökunnan ja vanhempien välillä lämpenivät entistä enemmän. Näkemyksemme lasten asioista lähestyivät vanhempien kanssa. Vanhemmat uskalsivat entistä enemmän tuoda vaikeitakin piirteitä lapsestaan esiin. Toisin sanoen kasvatuskumppanuus kehittyi oikeaan suuntaan.

8.2 Kyselylomakkeiden tuottamia näkökulmia

Kehittämishankkeesta saaduista kyselylomakkeista sain erilaisia näkökulmia ja oivalluksia, jotka ovat auttaneet minua kehittämään opaskirjaa. Se on päiväkodin väline kasvatuskumppanuuden tukemiseksi. Ymmärsin vanhempien ja työyhteisön kiinnostuksen ja välittämisen varhaiskasvatuksesta. Huomasin, kuinka

vanhempien osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet lapsen liittyviin päätöksiin ja asioihin on tullut esiin.

Tietojen saanti lapsen arjesta ja aikeista on elintärkeää, jotta lapsen kasvatus onnistuu. Oivalsin, kuinka yhteistyöllä työt helpottuvat ja onnistumme ratkaisemaan ongelmia nopeasti. Sain tietää, että kuunteleminen tekee ihmeitä. Ymmärsin, että riippumatta perheen koosta, kulttuurista, kielestä, alkuperästä tai ammattista kaikki ovat vain vanhempien vastuulla ja tarvitsevat lämmintä vastaanottoa, tietoa lapsen arjesta, luottamuksellisesta kommunikoinnista ja siitä, että kasvatuksessa otetaan lapsen yksilöllinen tarve huomioon. Nämä yllä mainitut asiat eivät näy kyselylomakkeissa. Ne ovat vain tunteita, oivalluksia ja ymmärryksiä, jotka koko prosessin aikana sain kontaktissa ja keskusteluissa vanhempien ja henkilökunnan kanssa.

8.3 Kehittämisyhteistyö ja esiin tulleita haasteita

Syksyn tavan mukaan teemojen runsaus on vaatinut henkilökunnalta entistä enemmän työpanosta, ja samanaikaisesti jotkut jäivät vuosilomalle tai sairastuivat, jolloin työnkuormitus tuntui entistä painavammalta muille työntekijöille. Ajattelin, kuinka voisin ottaa työyhteisön mukaan projektin tekemiseen rasittamatta ketään. Yhteistyö oli mielestäni ehdoton ratkaisu projektin onnistumiselle ja sille, että työyhteisö koki projektin omakseen. Sen tähden perustin niin sanotun pilot-titoiminnan, jolloin kannustin ja kehuin ryhmien tehokkuutta ja heidän tekemisiään. Pikku hiljaa kysyin neuvoja sellaisten lapsiperheiden valinnasta, joilta voisin saada palautetietoa. Vanhemmilta ja henkilökunnalta vastauksia tuli kiitettävästi. Sain takaisin kaikki lomakkeet paria lukuun ottamatta. Toinen puuttuneista lomakkeista oli yhdeltä henkilökunnan jäseneltä, joka oli opetusharjoittelussa samaan aikaan. Toinen jäi puuttumaan yhdeltä vanhemmalta, joka oli monikulttuurisesta perheestä.

Palautettuja vastauksia luin tarkasti ja niistä tuli esiin etsimäni tiedot. Kuitenkin tietojen etsiminen vaati paljon työtä ja muiden kanssa yhteistyötä. Tässä vaiheessa päätin käyttää saamiani tietoja opiskeluni kautta esimies- ja työnohjauksen tehtävissä ja taidossa. Työni vaati joustavuutta, monipuolisuuden taitoa, kärsivällisyyttä ja huumoria. Ryhmien kädet olivat todella täynnä hommia, aivan kuten vanhemmatkin ovat yleensä kiireisiä tähän aikaan syksystä. Opaskirjan sisällöksi ajattelin käyttää sopivia kuvia tai piirroskuvia, jotta siitä ei tulisi liian tylsä tai raskasta luettavaa.

Pyysin prosessin seuraavassa vaiheessa jokaista ryhmää pohtimaan ja kirjoittamaan oman ryhmänsä toimintojen koostumuksen kirjallisena. Tämä tehtävä pakotti ryhmää paneutumaan kehittämisohjelmien suunnitteluun ja laatukokouksien järjestelyyn. Ilolla huomasin kuinka prosessi toimi ryhmän sisäisenä työnohjauksena.

Koska olin kokenut ja pitkäaikainen työntekijä päiväkotiki Akatemiassa minusta tuntui, että monet työntekijät luottavat minuun ja sen takia kannattivat yritystäni opaskirjan luomissa. Projektin aikana kävin aina välillä jokaisessa ryhmässä ja seurasin heidän toimintojaan läheltä. Minä ihailin, kannustin ja arvostin heidän toimintoja ja tapoja kasvattajana ja opettajana. Vähitellen huomasin, että he etsivät kauttani ratkaisuja ryhmänsä sisäisiin haasteisiin. Yritin olla kuuntelijana ja antaa heidän ratkaista omia ongelmiaan. Joskus kertominen helpottaa ja ratkaisuja löytyy heti sen jälkeen. Yritin olla tunkeutumatta ryhmien sisäiseen maailmaan, vaikka välillä unohdin sen, myönnän sen. Jokaiselta ryhmän kasvatusvastuullisilta henkilöiltä pyysin kuvausta heidän ryhmänsä varhaiskasvatuksellisesta toiminnastaan. Sen laitoin opaskirjaan liitteeksi. Kiireiden vuoksi kirjoittaminen tuntui haasteelliselta. Tässä vaiheessa aina ryhmän katseet kääntyivät opettajiin, koska pedagogiset arvioinnit olivat heidän vastuulla. Heistä taas tuntui, että aika on niin vähissä ja kädet täynnä hommia sinä aikana. Ymmärsin yskän, mitä he tarkoittivat. Olinhan itsekkin siellä töissä ja tiesin työn haasteista varsin hyvin syksyn aikana. Sen tähden tein luettelon jokaiseen ryhmään kasvatuksellisista ja pedagogisista toiminnoista ja luovutin sen ryhmän

opettajalle. Näin yritin auttaa heitä saamaan jonkinlaista apua kirjoituksiin. Sain pian sen jälkeen jokaiselta ryhmältä oman versionsa. Jälkikäteen he myönsivät, että sen version kirjoittaminen oli kiva ja arvokas asia, sillä ryhmässä ruvettiin puhumaan asiasta ja he jopa puhuivat siitä, että kuinka tämä aihe heidän mielestään oli opaskirjalle tarpeellista ja aiheellista. Sillä tavalla opaskirjan arvo myös työn kehittämisen näkökulmasta nousi päivä päivältä henkilökunnan keskuudessa. Kannustukset, matalan profiilin odotukset ja positiivisen palautteen antaminen olivat olennaisia menestyksen edellytyksiä. Loppujen lopuksi opaskirjasta pidettiin erittäin tarpeellisena ja monien mielestä siinä on hyötyä sekä lapsiperheille, että henkilökunnalle.

8.4 Vanhemmat pitävät yhteistyötä tärkeänä

Opaskirjan laatimisen lähtökohtana oli yhteistyön tekeminen vanhempien ja lasten huoltajien kanssa. Yhteistyö päiväkodin kanssa alkaa silloin, kun vanhemmat hakevat hoitopaikkaa lapselleen, jolloin ensikontaktit ja tiedot rakentavat luotettavaa pohjaa tulevalle jatkuvalla yhteistyöllä. (Huttunen, Eeva 1983. 41 - 44).

Vanhemmat ja lastenhuoltajat ovat osa olennaista ja tärkeää varhaiskasvatusrakennetta. Niin sanottu kasvatusta ilman perheen tukea on rakentamista hiekalle. Siis lapsen turvallisen ja kehittyvän kasvun perustana on sujuva yhteistyö kodin ja päiväkodin välillä. Säännöllisyys, rutiinit ja pienet arjen asiat rakentavat lapselle myönteistä tulevaisuutta. Lapsen perushoittoon ja arkeen kuuluvat ruoka, puhtaus, lepo, ulkoilu ja toiminta. Päivähoidossa lapset oppivat omatoimisuutta ja kohtaavat turvallisesti itsenäistymisen haasteita, jolloin ammattihenkilöstön ja vanhempien yhteistyöllä he ottavat vastaan ja kehittyvät onnellisesti. Yksi päivähoiton tavoista lähestyä vanhempia on ennalta valmistettu tietopaketti päiväkodin toiminnoista, tavoista, tavoitteista ja kasvatuksellisista menetelmistä jo tutustumisvaiheessa. (Huttunen, Eeva 1983. 37 – 44).

Kyselylomakkeella sain selville vanhempien mielipiteet ja toivomukset. Opaskirja, jonka sisältöä vanhemmat määrittävät ja johon he vaikuttavat, voi olla kiinnostava ja luotettava sekä hyvä konsepti yhteistyölle ja kasvatuskumppanuudelle. Toisaalta kyselylomakkeiden jakaminen loi paljon vuorovaikutuksellisia keskusteluja päiväkodissa vanhempien ja henkilökunnan välillä. Monet keskustelut kuitenkin päättyivät minulle, koska olin projektin päätekijä. Se oli minulle miellyttävä ja tärkeä asia. Huomasin, kuinka vanhempien välit meidän kanssa lämpenivät ja kuinka innokkaasti he osallistuivat projektiin. Tajusin entistä enemmän, kuinka vanhemmat välittävät lastaan koskevista yhteistyöasioista ja kasvatuskumppanuudesta.

9 OPASKIRJAN SEURANTA VUODEN AIKANA JA ARVIOINNIT

9.1 Opaskirjan seuranta vuoden aikana

Opaskirja sai alkunsa onnellisesti syksyllä 2010. Siitä pidettiin. Vanhemmat sekä henkilökunta olivat mielissään saadessaan jonkun tietopakettin päiväkodin toiminnoista ja Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuksen strategiasta ja muista palveluista. Minun piti vielä seurata kehittämishankkeen tulosta ja toimivuutta käytännössä, ja päivittää sen ajan tasalle ainakin vuodeksi. Syksyyn 2011 mennessä monet asiat olivat päiväkodissa muuttuneet: Ryhmien määrä ja lasten lukumäärä oli muuttunut. Jotkut ryhmien hoitajat, opettajat tai avustajat olivat lähteneet päiväkodista tai Kauniaisista pois. Jotkut ihmiset olivat kesällä menneet naimisiin, ja nimi oli muuttunut sen takia. Päivähoitomaksun määrä oli muuttunut. Lisäksi Kauniaisissa olevien päiväkotien rakennusten lukumäärään sekä kielenmukaisesti ryhmiteltynä että lukumääräisesti oli tullut muutoksia.

Kesän aikana johtaja oli ehtinyt lähettää opaskirjoja päivähoitopaikan saaneille perheille. Ne perheet, jotka olivat kiiretapauksia, ja joiden lapsen hoito alkoi lyhyen ajan sisällä, saivat tutustua opaskirjaan jälkikäteen. Kesälomani jälkeen huomasin, että uusia työntekijöitä oli aloittanut toimensa. Muutostapahtumat olivat aikamoiset. Syksyn 2011 aikana ryhdyin korjaamaan muutokset opaskirjaan. Asiasta keskustelin johtajan kanssa, ja hän oli iloinen, että päivitän kirjaa. Pian sen jälkeen pyysin johtajalta pitämään palaveria koko talolle, jotta selkeytetään koko päiväkodille, kuinka opaskirjaa päivitetään. Luonnollisesti kaikki ajattelivat, että kirjan päivittäminen kuuluu minulle, koska se oli projektini ja koulun opinnäytetehtäväni. Palaverissa selitin, että opaskirja kuuluu nyt koko päiväkodin henkilökunnalle, ja kasvatustavallisilla on velvollisuus päivittää sen jopa pari kertaa vuodessa.

Päiväkodissamme on monia erilaisia ryhmiä, joilla on erimuotoisia vastuualueita, kuten turvallisuusryhmä, liikuntaryhmä, kieliryhmä ja pedagoginen ryhmä.

Itse kuului vuosina 2010 - 2011 pedagogiseen ryhmään. Täten päätimme, että joka vuosi tämän ryhmän jäsenet pitävät opaskirjaa ajan tasalla ja päivitettyinä.

Opaskirjan päivitysten jälkeen oli tarkoitus tietää mielipiteitä vuoden kokeilun jälkeen. Painoin kirjasta lisää kappaleita päivitysten jälkeen, ja jaoin niitä tällä kertaa parille opettajalle, johtajalle, parille uudelle työntekijälle, parille uudelle perheelle, yhdelle maahanmuuttajaperheelle, neuvolalle ja avoimelle perhetoiminnalle. Sovin heidän kanssa, että he tutustuisivat sen sisältöön ja kertovat mielipiteensä asiasta. Tämän jälkeen rupesin tekemään arviointilomakkeita ja jaoin niitä yllä mainituille henkilöille.

Arviointikyselylomakkeilla käytin erilaisia kyselymuotoja, survey-tutkimukseen tarkoitetuilla menetelmillä. Tätä voi käyttää sekä suurehkolle että pienimmälle ryhmälle. Survey-tutkimuksessa käytetään tavallisimmin kyselylomaketta, jotta henkilöt pystyvät vastaamaan niihin yksiselitteisesti ja helposti. Kyselyt olivat nominaaliasteikolla, jolloin vastaaja valitsee jonkun hänelle sopivan vaihtoehdon useista mahdollisuuksista. Lomakkeessa käytin myös Likert-asteikkoa, joka tarkoittaa sitä, että osioiden asteikot merkitsevät ääripäissään joko täysin samaa mieltä tai täysin eri mieltä. Vastauksista tein yhteenvedon, jonka tuloksista kerroin seuraavasti luettelona. (Vanhala, Toni 2005, 18 - 19 & 23 - 25.)

9.2 Arvioinnit

Arvioinnit koostui keskusteluista, saaduista näkemyksistä ja palautetuista kyselylomakeista, joita olin saanut päiväkodin työntekijöiltä, vanhemmilta, perheneuvolalta, avoimelta perhetoiminnalta ja päiväkodin johtajalta. Arvioinnit koostuivat myös päiväkirjamerkinnoista, joita olin kirjoittanut koko kehittämisprojektin aikana, sekä käyttökokemuksistani pitkäaikaisesta päiväkodin toimesta. Aineiston analyysi on kerätty varhaiskasvatuksellisista teemoista. Nämä teemat tuottivat näkemystä siihen, miten opas toimii kasvatuskumppanuuden tukena.

Arviointikyselyt koostuivat 9 kysymyksestä vanhemmille (liite 4), ja 9 kysymystä kuului päiväkodin työntekijöille (liite 5). Jokaiselle ryhmälle oli varattu tilaa yhdelle avoimelle mielipiteelle tai kommentille. Päiväkodin kahdelle yhteistyötaholle laadin 8 kysymystä ja yhdelle avoimelle kommentille tilaa (liite 6). Jokaiseen kirjeeseen liitin eri tahoille saatekirjeen aiheesta. Kysymykset olivat helppoja ymmärtää ja vastata. Näin sain nopeammin vastaukset takaisin. Kysymyksiä toimitin itse henkilökohtaisesti jokaiselle. Sillä tavalla juttelin vielä asian tärkeydestä ja siitä, kuinka jokaisen vastaukset ovat arvokkaita ja tärkeitä. Tässä vaiheessakin halusin kohdata ihmisiä, joiden asioilla olin, ja halusin olla suorassa kontaktissa ja vuorovaikutuksessa heidän kanssa. Toivoin heiltä rehellisiä vastauksia ja vastasin heidän kysymyksiin. Monet toivoivat minulle onnea ja menestystä opinnäytetyöhön ja kehuivat opaskirjan hyödystä ja menestyksestä.

9.2.1 Vanhempien arvioinnit

Vanhemmat saivat opaskirjan joko postitse kotiin tai henkilökunnan välityksellä, tai olivat nähneet sitä sekä päiväkodilla että avoimessa perhetoimintakeskuksessa.

Vastauksia palauttivat kolmesta perheestä kaksi. Maahanmuuttajaperheelle tuli elämän muutoksia, ja perheen äiti pyysi anteeksi, ettei ehtinyt palauttamaan lomaketta. Hän kehuu yritykseni ja arvosti suuresti opaskirjan olemassaoloa. Hän sanoi, että:

kirjassa oli monia asioita, joita olin kuullut aikaisemmin, mutten tiennyt niiden merkitystä. Nyt tiedän, mitä toi ”Kiliryhmä”, jossa tyttäreni osallistuu tarkoittaa. Oli myös kiva tietää sairauksista, kuten saanko tuoda lapseni päiväkotiin. Nyt tiedän ja pystyn paremmin päiväkodin hoitajille selittämään miksi lapseni ei voi tulla joskus päiväkotiin. En tarvitse enää heti aamusta ottaa terveyskeskukseen yhteyttä ja odottaa puhelinjonoissa, jotta saisi tietoa perusasioista, kuten silmän rähmimisestä tai tavallisesta flunssasta. Voin viedä tyttäreni lääkäriin vähän myöhemmin, eikä heti varhain aamuna.

Tyttäreni tykkäsi opaskirjan kuvista, kun siinä oli tuttuja päiväkodin kuvia. Oikeasti hän pakotti minut kiinnostumaan kirjasta ja luin siitä ensin hänelle ja katsoimme kuvia yhdessä, sitten halusin itsekin tietää enemmän joistakin asioista.

Kiitin häntä antoisasta keskustelusta sanoen: ”et palauttanut lomaketta, mutta olet hyvin perehtynyt kirjaan ja vastauksesi olivat hyviä ja riittoisia minulle”. Kiitin häntä tarkkavaisuudesta ja välittämisestä. ”*Kiitos itellesi!*” Totesi hän.

Kolmesta vanhemmasta sain kahdelta, kirjallisen palautetta ja yhdeltä vanhemmalta sain suullisen palautteen.

Kaikki olivat äitejä ja iältään 35 – 42. Heillä oli 2 – 3 lasta, joista 1 – 2 oli päivähoitoikäisiä. Kaikki vastanneet olivat samaa mieltä opaskirjan helppokäyttöisyydestä.

Vanhemmat olivat yksimielisen tyytyväisiä, että oppaassa kerrottiin lapsiryhmistä, heidän toiminnoistaan, lapsille erilaisista tukitoimista, vuorovaikutuksellisesta keskustelusta, tiedoista Kauniaisten kaupungin strategiasta, hyvistä vinkeistä, päiväkodin kasvatuskäytännöistä, yhteistyötahojen tiedoista, muista palvelupaikoista ja niiden yhteystiedoista ja siitä, että opaskirja on kasvatuskumppanuuden hyvä osoitus.

Kommentteja tuli seuraavanlaisesti sekä suullisesti että kirjallisesti:

Erittäin hyvin koottu kirjanen; paljon hyödyllistä tietoa ja selkeä sisällysluettelo! Kiitos!

Tosi hyvä kokonaisuus! Paljon hyviä asioita ja on laaja luettelo lasten tarttuvista tautista! Kiva, kun kirjoitit lasten suojelusta. En tieninyt siitä paljon. Hyviä vinkkejä. Varmasti käytän joskus niistä. Hyvä Afi! Kiitos!

Tää kyllä on oikein hyvä kirjanen. Toi kelto asia ja ryhmien toiminat olivat tosi hyvät. Hyvä paketti. Kiitos!

Kyllä se on hyvä opaskirja. Ehkä liian paksu, mutta selkeä luettelo. Löytyy helposti luettelosta, mitä halua. Hyvä Afi!

Joo, oikein hyvä opaskirjanen! Paljon asioita. Maksuista, vuorohoidosta, sairauksista, ryhmistä ja ne yhteystiedot muihin paikkoihin, kaikki ovat hyödyllisiä. Kiitos!

9.2.2 Henkilökunnan arvioinnit

Henkilökunnalta osallistui arvioinnissa kaksi opettaja, päiväkodin johtaja sekä kaksi uutta lastenhoitajaa. Kaikki palauttivat arviointilomakkeen takaisin.

Palautteet olivat pääsääntöisesti myönteisiä ja kannustavia. Vastaukset olivat ”täysin samaa mieltä” ja ”ei samaa eikä eri mieltä” -väliltä. Kaikki olivat samaa mieltä seuraavissa asioissa: opaskirja on hyödyllinen, se antaa perustietoja päiväkodin ryhmistä ja toiminnoista, se sisältää muista kaupungin palveluista ja yhteistyötahoista yhteystietoja ja on helppokäyttöinen.

Suurimmaksi osaksi koettiin, että opaskirja on kasvatuskumppanuuden hyvä osoitus ja vuorovaikutuksellinen väline asiakkaiden ja henkilökunnan välillä. Aineiston perusteella näyttää siltä, että opaskirja voisi toimia kasvatuksellisen vuorovaikutuksen tukena.

Avoimia kommentteja oli mm. uusilta virkaansa aloittaneilta työntekijöiltä seuraavasti:

Onko osa asioista ehkä turha? Minusta lastenhoitoapuun olisi voinut miettiä muitakin vaihtoehtoja kuin MLL:n. Opaskirja oli kattava, mutta tuntui jotenkin liian pitkälle ainakin kerralla luettavaksi. Sisällysluettelo oli selkeä ja siitä sai etsittyä tiedot hyvin. Kuitenkin joudun sanomaan, että jos minä saisin vastaavan esitteen omien lasten pk:sta jäisi lukematta. Minusta opaskirja oli liian laaja - alainen. Kirjanen oli minusta kirjaimellisesti opaskirjanen ja minulle jäi hieman epäselväksi saatteessa mainitun kasvatuskumppanuuden korostaminen.

Sairauksista oli kerrottu melko paljon. Koska luulen, että vanhemmat kääntyvät lapsen sairastuessa lääkäriin puoleen. (Tai esim.

terveyskijasto.fi). Perusajatus on, että lapsi ei tule sairaana päivähoidon.

päiväkodin johtaja kommentoi:

”Kiitos Afi! Iso työ tehty ja lopputulos on hieno!”

Olen iloinen, että sain kriittisiä vastauksia. Sillä voimme parantaa aina työtämme. Kritiikkejä otetaan huomioon seuraavassa päivityksissä. Opaskirja perustui sillä hetkellä annettuihin toiveisiin ja tarpeisiin.

9.2.3 Yhteistyötahojen arvioinnit

Yhteistyötahoille, eli neuvolalle ja avoimelle perhetoiminnalle, vein jälleen keran päivitetyn opaskirjan itse henkilökohtaisesti. Juttelimme pitkälti kirjan tarkoituksesta, ja he kehuivat ja kannustivat minua hyvin paljon. Sain kannustuksista paljon energiaa. He eivät tunteneet minua henkilökohtaisesti, vaan joskus puhelimitse olimme puhuneet.

Neuvolan psykologi sanoi, ettei viime vuodesta tähän asti, kukaan heidän asiakkaistaan ollut maininnut opaskirjasta. Hän sanoi:

yleensä tänne tullaan varattuna aikana, ja on paljon muita asioita käsiteltävänä, mutta kun tutustuin tähän opaskirjaan, tuntui tosi laajalta, kivalta ja tietoja antavalta. Se on selkeä, kuvallinen ja viihdyttävä. Nyt itsekkin paremmin tiedän päiväkotit Pikku Akatemiasta, kun saan asiakkaita sieltä päin. Nyt tiedän paremmin kuinka paljon päiväkodissakin tehdään lasten hyväksi. Äitinä olen iloinen saamaan niin tarkkaa tietoa sekä päiväkodista että kaupungista. Olet tehnyt hyvän homman, hän kehuu. Tutustun vielä tähän päivitettyyn kappaleeseen mielelläni ja lähetän vastaukseni sinulle päiväkotiin, psykologi jatko. Kiitin häntä ja lähdin takaisin päiväkotiin.

Avoimeen perhetoimintakeskukseen vein päivitetyn opaskirjan. Jäin itse sinne koko päiväksi ja seurasin heidän toimintaansa. Sinne tulivat tuttuja päiväkodin asiakkaita, joko äidin kanssa tai mummin kanssa. Heillä oli vapaa päivää ja tulivat sinne muutamaksi tunniksi. Keskusteluja riitti heidän kanssa. Paikan johta-

jan kanssa keskustelin tunnin ajan paikan tarkoituksesta ja tavoitteista. Puhuimme sitten opaskirjasta. Hän sanoi, että jotkut vanhemmat ovat tutustuneet ja kehuneet tätä kirjaa ja jopa jotkut ylpeänä ovat näyttäneet toisille missä heidän lapsensa tai lapsenlapsensa on hoidossa ja missä ryhmässä. Paikan johtajaltakin sain myönteistä palautetta. Annoin hänelle arviointilomakkeen täytettäväksi. Hän lupasi lähettää sen minulle postitse. Kuitenkin hain sen myöhemmin itse, kun hänelle sattui monenlaisia asioita.

9.2.4 Perheneuvolan arviointi

Perheneuvolasta sain arviointilomakkeen. Siinä oli pelkästään positiivista palautetta. Psykologi oli sitä mieltä, että opaskirja on kasvatuskumppanuuden osoitus ja tietoja antava, helppokäyttöinen ja hyvä vuorovaikutuksen syy ja peruste. Hän kirjoitti kommenttinsa seuraavasti:

Mielestäni opaskirjanen on hyvin laaja-alainen ja monipuolinen, erinomainen opas vanhemmille. Pidin hyvin paljon leikin merkityksen kuvailusta! Oppaassa annetaan sekä tietoa että hyviä neuvoja ymmärtäväisellä ja suvaitsevalla ”äänen sävyllä. Se on loistava. Kiitos siitä!”

9.2.5 Avoin perhetoiminta arviointi

Avoimen perhetoimintakeskuksen johtajan kanssa keskustelimme pari tuntia syksyn -11 alkuvaiheessa ennen kuin päivitän opaskirjan. Me keskustelimme avoimen perhetoiminnan tarkoituksesta. Hän selitti millaisia tukitoimia kaupungilla on äideille, jopa ennen lapsen syntymää ja synnytyksen jälkeen siihen asti, kun lapsi aloittaa päivähoitoa. Johtaja kommentoi opaskirjaa seuraavasti:

Opaskirjan on niin laaja, että puolet siitä sopii vain päiväkotikoti Pikku Akatemialle mutta toinen puoli sopii vaikka koko kaupungille. Vaikka monet näistä asioista on Kauniaisten sivustoissa, mutta tässä kirjassa ne näyttävät hauskalta. Siinä on kuvia ja eriväriset tekstit. Mun mielestäni tää on hyödyllinen kirja monelle lapsiperheelle. Olisi kiva tehdä Kauniaisten sivustoja myös samalla tavalla. Mä voin mie-

lelläni antaa myös tätä kirjaa ja arviointilomakettasi muutamille asiakkaillemme kommentoitavaksi. Katotaan mitä mieltä he ovat.

Olin iloinen ja kiitollinen kommenteista ja avoimesta vastaanotosta. Jätin muutamaman opaskirjan ja arviointilomakkeen sinne. Noin kuukauden kuluttua sain kommentteja avoimelta perhetoiminnan perheiltä ja työntekijältä. Niitä oli neljä ja niistä tein yhteenvedon.

Jotkut vastanneista ihmettelivät, miksi opaskirja kuuluu vain Pikku Akatemian päiväkodille, vaikka siinä on monia muitakin kaupungin asioita. Toiset kritisoivat oppaan pientä tekstiä ja sitä, etteivät jotkut tiedot olleet ajan tasalla. Suuri osa palautteista oli sitä mieltä, että opaskirja ei ole vaikeakäyttöinen, eikä helppokäyttöinen, mutta silti hyvä tietopaketti.

Kaikki vastanneet olivat sitä mieltä, että opaskirja on päiväkodin osoitus kasvatuskumppanuuden kunnioittamisesta. He kommentoivat, että opas on monipuolinen tietopaketti sekä päiväkodin sisäisistä asioista että muista Kauniaisten kaupungin yhteistyötahoista. Osa koki, että se toimisi myös vuorovaikutuksellisten keskustelujen virittäjänä, mutta osa taas ei nähnyt sillä olevan merkitystä vuorovaikutuksen edistämiseen.

10 LOPPUSANAT

Opinnäytetyön teko opetti minulle monia uusia asioita ja näkökulmia työelämästä. Se on kovaa työtä, mutta arvokas ja ainutlaatuinen asia. Opinnäytetyön teossa kohtasin jatkuvasti asioita, joita aikaisemmin en pysähtynyt miettimään. Aikaisemmin ei myöskään ollut rohkeutta tai tietoa ylittää rajoja. Näin maailman ja sen haasteet uusin silmin. Löysin itsestäni monia uusia puolia ja kykyjä. Ymmärsin, että ikä ei tee meitä vanhaksi vaan tietämättömyys. Koskaan ei ole myöhäistä oppia.

Opaskirjan teko opetti minulle, kuinka tärkeä on yhteisö ja yhteisöllisyys. Kuinka yksi asiallinen teko voi yhdistää monia ihmisiä yhteen ja samalla palvella yhteiskuntaa ja kulttuuria. Asumme maailmassa, joka on monikulttuurinen, värikäs ja monipuolinen. Vanhemmat, kulttuurit, lapsikäsitteiden politiikka ja lapsikeskeiset pedagogiset muutokset ovat hyvin erilaisempia kuin koskaan aikaisemmin. Emme myöskään voi pois - sulkea laman vaikutusta ja seuraamuksia kasvatusjärjestelmän eri ratkaisuissa. Kuitenkin omalta osaltani aina ajattelen kasvattajana, mikä on velvollisuuteni jokaista lasta kohtaan ammattilaiskansalaisena yhteistyöllä muiden ammattilaisten kanssa. Ajatuksiani pohjana on lapsen yksilöllisyyden kunnioittaminen ja tasa-arvo. Jokaisen lapsen hyväksyminen sellaisenaan kuin hän on. Lapsuusaika on ainutlaatuinen, ainutkertainen ja lyhyt. Pyrin omalta osaltani tehdä siitä hyvämuistoinen ja hedelmällinen ajankohta lapsille. Se onnistuu luomalla myönteistä ja positiivista vuorovaikutuksellista ilmapiiriä lapsille. Unohtamatta olennaisia ja ajankohtaisia asioita, kuten yhteiset pelisäännöt kasvattajien kesken, myös lasten havainnointi, kuunteleminen ja lasten tarpeiden tunnistaminen on hyvin tärkeä asia. Tärkeää on myös yhteistyö vanhempien kanssa lastensa asiantuntijana, tukemalla ja kannustamalla heidät vanhemmuudessaan. Säätämällä tarpeellisia rajoja lapsille turvataan lapsia ja poistetaan heidän huolia. Suunnitelmallisuus ja pedagogiset linjaukset estävät lapsia turhautumisesta ja samalla he tulevat huomatuiksi, ymmärretyiksi ja kokevat itsensä ainutlaatuisina henkilöinä. Samalla varhaisessa vaiheessa tunnistetaan

lasten erityisen tuen tarve ja vanhempien kanssa suunnitellaan toimintatapoja lapsensa tukemiseksi.

Palkallinen työaika projektin edistämiseksi oli mahtava tilaisuus ja suuresurssi. Päiväkodin johtajalla oli todellinen innostus ja halu projektin onnistumiseen. Hän tiesi oppaan tärkeyden. Meille molemmilla olivat päiväkodin palvelulaatu ja asiakkaiden sekä henkilökunnan hyvinvointi tärkeitä asioita. Siksi hän hyväksyi kaikki tarvittavat resurssit. Minulla oli myös vapaat kädet käyttää kaikkia tarvittavia materiaaleja. Lopputuloksistakin sovittiin johtajan kanssa, että tarvitsemani määrän opaskirjoja kaupunki painaa omalla kustannuksellaan. Projektin aikana oli myös hyvä tilaisuus tutustua ja harjoitella esimiehen perustehtäviä ja syventyä työnohjauksen merkitykseen sosiaalityössä.

Opaskirjan teko ja sen seuranta vuoden aikana oli antoisaa ja mielenkiintoista kokemusta. Tunsin itseni arvokkaaksi. Tapasin monia kiinnostavia asiantuntijoita. Sain paljon kannustusta sekä rakkaalta perheeltäni että työyhteisöltä. Sain jopa palkinnon Kauniaisen kaupungilta. Näillä eväillä ponnahtin eteenpäin muistaen, kuinka voi antaa samankaltaista tunnetta ja ponnahdusta muille ihmisille. Viitekehys ja kehittämisprojektin jakso koostuvat myös omasta vankoista kokemuksista pitkäaikaisessa päiväkotityössä. Opaskirjan teko ja sen prosessi opetti minulle, kuinka tärkeä on yhteisö ja yhteisöllisyys. Yksi aisa teko voi yhdistää monia ihmisiä yhteen ja samalla palvella yhteiskuntaa ja kulttuuria.

Tällä matkalla en jäänyt yksin. Monet ihmiset ovat auttaneet minua onnistumaan tässä minulle erittäin tärkeässä tehtävässä. Apunani olivat perheeni, koko opiskelujakson opettajat, varsinkin yliopettaja Marjo Kolkka, päiväkodin johtaja Paula Somila, työkaverit, päiväkodin vanhemmat ja monet muut päiväkodin yhteistyötahot. Suurkiitokset kuuluvat heille kaikille tuesta, opetuksesta ja kannustuksesta!

Tällä hetkellä opaskirja on saatavissa päiväkotit Pikku Akatemian jokaisessa ryhmässä. Opasta lähetetään aina uusille perheille tervetuliaiseksi. Päiväkotit piti

opaskirjan olemassaoloa tärkeänä ja sitä liitettiin osana päiväkodin verkkosivustoon. Uskon, että tällä median aikakaudella, opaskirja saa jatkuvuutta ja säilyttää arvonsa päiväkotiki Akatemialla. Uskon, että työntekijät ovat halukkaita päivittämään sitä ja pitävät sitä ajan tasalla, sillä opaskirja toi mukanaan lisää arvoa meille päiväkotiin.

LÄHTEET

- Heikkinen, Hannu L.T; Rovio Esa & Syrjälä Leena (toim.) 2006. Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Heinämäki, Liisa 2004. Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa. Erityispäivähoito - lapsen mahdollisuus. Helsinki: Stakes.
- Hirsijärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2000. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsijärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi
- Huttunen, Eeva 1983. Perhe ja päivähoito yhteistyössä. Kuopio: kustannuskiila.
- Kalliala, Marjatta 2008. Kato mua. Kohtaako aikuinen lapsen päiväkodissa? Helsinki: Gaudeamus Helsinki university.
- Karila, Kirsti; Nummenmaa, Anna Raija 2001. Matkalla moniammatillisuuteen: kuvauskohteena päiväkotit. Helsinki: WSOY.
- Karvinen - Niinikoski, Synnöve; Rantalaiho, Ulla-Maija & Salonen, Jari 2007. Työnohjaus sosiaalityössä. Helsinki; Edita Prima Oy.
- Kaskela, Marja & Kekkonen, Marjatta 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta. Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Helsinki: Stakes.
- Kauniaisten kaupungin etusivu.
http://www.kauniainen.fi/palvelut_ja_lomakkeet/palvelut_kohderyhmittain/lapsiperheet

- Kuula, Arja 1999. Toimintatutkimus: kenttätöitä ja muutospyrkimyksiä. Tampere: Vastapaino.
- Laki lasten päivähoidosta 1973/36. 19.1.1973. Viitattu 1 § 18.5.1990/451. lex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036Lasten päivähoito ja varhaiskasvatus 1973/36. Viitattu 1 §
- Laki lasten päivähoidosta 1973/36. 19.1.1973. Viitattu 2 a § (25.3.1983/304)
- Liimola, Anne & Voutilainen, Leila 1993. Lintupuistojen lapset: Reggio Emilian pedagogisesta ohjelmasta. Helsinki: Stakes
- Likitalo, Heikki & Rissanen, Riitta 1998. Tutkimusmenetelmät. Menetelmätietoutta tradenomiopiskelijoille. Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu.
- Pihlaja, Päivi; Viitala, Riitta 2004 (toim.) Erityiskasvatus varhaislapsuudessa. Helsinki: WSOY.
- Riihelä, Monika. 2000. Leikkivät tutkijat. Helsinki: Stakes, Edita.
- Sinkkonen, Jari ja Kalland, Mirjam (toim.) 2001. Varhaiset ihmissuhteet ja niiden häiriintyminen. Helsinki: WSOY.
- Sosiaalitaito i.a. Erityisyys vaihtoehtopedagogiikoissa. Viitattu 16.2.2010 <http://www.sosiaalitaito.fi>
- Sosiaali- ja terveysministeriö, STM 2002:9. Stakes 2003/ 2005
- Vanhala, Toni 2005. Kyselylomakkeet käytettävyytutkimuksessa. Verkkojulkaisu. <http://www.cs.uta.fi/usabsem/luvut/2-Vanhala.pdf>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005. Viitattu 2.5.2011. ISBN 951-33-1818-4 (verkkajulkaisu). <http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/7eef5448-e8a3-4887-ab97-19719ea74066>.

Wallin, Karin 2000. Reggio Emilia ja lapsen sata kieltä. Helsinki: Lasten keskus. Laki lasten päivähoitosta 1973/36. 19.1.1973. Viitattu 2 a § (25.3.1983/304)

LIITTEET

Liite1 Saatekirje ja kyselylomake vanhemmille

3.11.2010

HYVÄT VANHEMMAT!

Oheisella sivulla on muutamia kysymyksiä liittyen ”Opas kirja”, nimeltään ”Tervetuloa päiväkotikiikku Akatemiaan”. Vastaamalla kysymyksiin ja kirjoittamalla oma mielipiteenne ehdotuksineen, autatte meitä parantamaan palveluamme teitä kohti. Kiitoksia kuuluu teille etukäteen ajastanne ja avustanne. Mielipiteenne on erittäin tärkeää! Lomaketta saa palauttaa 10.11.2010 mennessä omiryhmän aikuisille. Kiitos!

Vastausvaihtoehdoista saa valita tarvittaessa useampia. Saa myös vastata kysymyksiin sekä kirjoittaa omaa mielipiteenne.

1. Mitkä asiat haluatte tiedä päivähoitosta etukäteen?

- Päiväkodin sijainti ja yleistiedot
- Ryhmien määrä ja suuruus
- Kotikäynti ja sen tarkoitus
- Omahoitajuudesta ja sen tarkoitus
- Painottavat päivähoitotoiminnot
- Puhelintiedot
- Kokopäivähoito- ja osapäivähoidon ajasta ja pituudesta
- Tarvittavat asiakirjat päivähoitotoiminnoissa
- Mitä muuta?

2. Mitkä ovat teille tärkeitä asioita, kun aloitatte päivähoitoa?

- Puhelintiedot
- Pehmeälaskun tiedot

- Ryhmän nimi ja tietoja ryhmästä
 - Tarvitsevat tavarat ja varusteet,
 - Päiväkodin aukioloajat
 - Mitä muuta?
3. Tiedätkö milloin lapsi on päivähoitontulo kunnossa?
- Tiedän
 - En tiedä
 - Tarvitsen lisää tietoa
4. Onko teille tärkeätä tietää mitkä ovat tartuttavia tautia päivähoitossa?
- Tiedän
 - En tiedä
 - Tarvitsen lisää tietoa
5. Helpottaako tietää milloin saa sairastunutta lasta viedä päiväkotiin?
- Kyllä
 - Ei
 - Jos, ei miksi?
6. Tiedätkö miten lääkekuurin toteutuu päivähoitossa, jos lapsellasi on esim kuumekuoristus tai pitkäaikasairaus?
- Tiedän
 - En tiedä
 - Tarvitsen lisää tietoa
7. Kiinnostaako tietää yhteystiedot ja kenen saa yhteyttä, jos lapsi tarvitsee erityistukea?
(esim. toimintaterapeutti, puheterapeutti, erikoislastentarhanopettaja, lasten psykiatria, lasten lääkäri, neuvola)
- Hyvä tiedä
 - Ei kiinnosta
 - Muuta kerrottava
8. Tiedättekö mikä on Kilikerho, Kuttu-kerho, suujumppa ja vuorovaikutusleikki päiväkodissa?
- Tiedän

- En tiedä
 - Tarvitsen lisää tietoa
9. Tiedätkö lasten ja vanhempien avoin perhekeskuksesta Kauniaisissa?
- Tiedän
 - En tiedä
 - Tarvitsen lisää tietoja
10. Kiinnostaako tietää päivähoiton lait ja säännöt tai niistä nettiosoitetta?
- Kyllä
 - Ei
11. Kiinnostaako saada tietoja ympärivuokautisesta päivähoidosta ja siihen liittyvät oikeutetut syyt, ehdot?
- Kyllä
 - Ei
12. Kiinnostaako nettitietoja laajasta Kauniaisten varhaiskasvatus palveluista ja suunnitteluista?
- Kyllä
 - Ei

VAPAA SANA:

Mitä muuta toivoisitte tietävän opaskirjan kautta?

MIKÄLI KUULUUTTE KIELIVÄHEMMISTÖÖN, VASTAISITTEKO VIELÄ SEURAAVAA KYSYMYKSEEN:

(Saa valita useammatkin vaihtoehtoista)

Mikä helpottaa teitä päivähoidon alkeissa?

- etukäteen infoja ja tietoja tärkeimmistä asioista, liittyen lapsen hoidosta ja esiopetusta.
- tulkkipalvelut
- kotikäyntipalvelu
- mitä muuta?

Liite2 Saatekirje ja kyselylomake henkilökunnalle

03.11.2010

HYVÄ TYÖYHTEISÖ!

Oheisella sivulla on muutamia kysymyksiä liittyen opaskirjaan "Tervetuloa päiväkotikoti Pikku Akatemiaan". Vastaamalla kysymyksiin ja kirjoittamalla oman mielipiteenne asiantuntijoina, vaikutatte samalla työn selkeyteen ja samalla tuette lapsiperheitä. Se helpottaa myös omia töitämme antamalla lapsien vanhemmille tarpeellisia tietoja vaivattomassa muodossa.

Voitte kirjoittaa mielipiteenne myös omin sanoin ja palauttaa vastauksenne 12.11.2010 mennessä kahvihuoneessa oleva laatikkoon, jossa lukee "kyselylomakkeen palautus". Kiitoksia yhteistyöstänne!

1. Mitä työtä teet?

- Lastentarhanopettaja
- Lastenhoitaja

2. Mitkä asiat sinun mielestäsi helpottaisi työtehtäviäsi, jos aloittava lapsiperhe tietäisi arjesta etukäteen? (esim. vaateiden nimikoinnit, varavaatteet, purukumit, yms.)

3. Oletko etsinyt aikaisemmasta päivähoidon palveluoppaasta tietoja?

- Kyllä

Millaisia esimerkiksi?

- En

4. Auttaako opas sinua siinä, että perhe tietäisi, onko lapsi päivähoitokunnossa ja saako lasta tuoda päiväkotiin?
 - Kyllä auttaa, silloin ei synty väärinkäsityksiä ja kaikki olemme samaa mieltä asiasta.
 - Ei auta
(kerro, miksi ei auta)
 - Muuta?
5. Kuinka tärkeäksi koet opaskirjan asioista ja tiedoista?
 - Hyvin tärkeä
 - Melko tärkeä
 - En osaa vastata
 - Ei yhtään tärkeä
6. Mitä muuta toivot, että lisätään oppaaseen?

Liite3 Ensivaihe palaute vanhemmilta ja henkilökunnalta

Arvoisa vastaanottaja,

Olitte osallisena ja vaikuttajana kehittämishankkeessa Afin kanssa valmistamalla päiväkodillemme omaa opaskirjaa nimeltään ”Tervetuloa päiväkot Pikku Akatemiaan”.

Nyt tarvitsen teidän rakentavaa palautetta ja arviointia opaskirjasta. Opaskirjaa päivitetään ja tarvittaessa vanhempien ja henkilökunnan pyynnöstä lisätään siihen puutteellisia asioita. Teen myös avullanne seuranta opaskirjan toimivuudesta aina opinnäytetyöhöni syksyyn 2011 asti.

Kirjoita joko vapaamuotoisena palautetta **tai/ja** vasta kysymyksiin.

Kiitos kuuluu Teille etukäteen ajastanne ja palautteen annoista.

Arvioi opaskirja ”Tervetuloa päiväkot Pikku Akatemiaan”

Valitse väittämää mielestäsi parhaiten kuvaava ja sopiva numero.

(1= matalin arvo ja 4= korkein arvo)

Sisällön kiinnostavuus 1 2 3 4

Sisällön monipuolisuus 1 2 3 4

Juttujen oleellisuus 1 2 3 4

Juttujen tarpeellisuus 1 2 3 4

Ulkonäön houkuttelevuus 1 2 3 4

Luettuani Opaskirjan infon minulle tulee tunne, että lapsiperhettä on autettu

..... 1 2 3 4

Opaskirja antaa perustietoja lasten tartuttavista sairauksista. Se auttaa myös tietää milloin kannattaa viedä lapsi hoitoon 1 2 3 4

Vanhemmat vastaavat:

Opaskirja antaa tarvitsemani tietoja hoidon alkuvaiheessa 1 2 3 4

Opaskirja auttaa minua löytämään tarpeellisia tietoja ja palveluja liittyen lapsen kasvatuksesta tarpeista 1 2 3 4

Opaskirjan kautta tutustun erilaisiin ryhmiin ja toimintoihin 1 2 3 4

Opaskirja on kasvatuskumppanuuden osoitus..... 1 2 3 4

Mitä muuta? (Mitä mieltä olette opaskirjan hyödystä / tärkeydestä?)

Henkilökunta vastaavat:

Mitä mieltä olette opaskirjan hyödystä / tärkeydestä?

Auttaako opaskirja sinua työvälineenä? 1 2 3 4

Auttaako opaskirja uutta työntekijää?1 2 3 4

Mitä muuta?

Hyvää jouluodotusta!

T: Afi Eskandari 15 jouluk-10

Liite 4 Saatekirje ja arviointilomake vanhemmille vuoden jälkeen

Saatekirje

7.11.2011

Opaskirjanen ja kasvatuskumppanuus (Opinnäytetyö)

Arvoisa vastaanottaja

Olen Afi Eskandari ja opiskelen sosionomia ja valmistun lastentarhanopettajaksi. Olen teke-mässä opinnäytetyöni joka käsittelee näkökulmia laaja-alaisesta kasvatuskumppanuudesta, päiväkotiki Pikku Akatemiassa. Opinnäytetyöni käsittelee palvelua ja sen laatua, joka on perus mutta voimakasta askeleita kohti kasvatuskumppanuuteen.

Tämä palvelu muodostuu opaskirjasessa, jossa ilmenee tärkeimmät päiväkodin Pikku Akatemi-an rutiiniasiat muun muassa ryhmäkohtaiset toiminnot ja kasvatusmenetelmät. Opaskirjasessa löytyy monia muita kiinnostavia tietoja koskien lapsen päivähoidon arjesta, toiminnoista, var-haisesta tuesta ja kasvatuksesta. Kirjasessa on myös tietoja päiväkodin yhteistyötahoista kuten koulu, konsultoiva erikoislastentarhanopettaja, kirjasto, kirkko ja seurakunta, avoin perhetoi-minta ja neuvola. Opaskirjasessa löytyy myös hyödyllisiä asioita lapsiperheille kuin henkilö-kunnalle. Nämä tiedot ovat muun muassa; tärkeimpien paikkojen osoitteet ja yhteystiedot, sairauksien liittyvistä perustietoa, lasten suojelusta, sairaan lapsen hoidosta, erilaisia vink-kiosoitteista ja vielä muita kiinnostavia asioita. antaa valmiuksia etukäteen vanhemmille

Tämä ensipalvelun kasvatuskumppanuuteen kohti, tarkoituksena on lämmittää vuorovaikutuk-sellisia keskusteluja vanhempien ja kasvattajien välissä antamalla perustietoja päiväkodista ja sen yhteistyökumppaneista. Se myös rohkaista vanhempia osallistua ja vaikuttaa lapseen kas-vatukseen tiedollisesti ja ennakkoluulottomasti. Opaskirjanen helpottaa vanhempia jo päivä-kodin valinnan vaiheessa ja myös sen jälkeen. Vanhemmilla on siis helppo saada tiedä etukä-teen päiväkodin järjestelmästä, strategiasta ja kasvatusajattelusta.

Tutkimukseni käsittelee muun muassa päiväkodin ensiaskelet kasvatuskumppanuuden kohti, opaskirjasen muodossa. Kyselylomakkeen kautta kootaan tietoja ja mielipiteitä neljästä lapsel-le tärkeistä kasvatusryhmistä, siis lapsiperheistä, päiväkodin henkilökunnasta, neuvolasta ja seurakunnanalaisesta avoimesta perhetoiminnasta.

Tutkimuksen onnistumiseksi on tärkeää, että asiaan eri tavoin vaikuttavat ja suhtautuvat vas-taavat kyselyyn. Olet yksi tärkeimmästä valituista neljäosasta tutkimusryhmästä.

Tutkimus toteutetaan yhteistyössä paitsi päiväkotiki Pikku Akatemian myös Diakonia ammatti-korkeakoulun, Järvenpään yksikön kanssa opinnäytetyön merkeissä.

Kaikki yksittäisen vastaajan tunnistamisen mahdollistavat tiedot poistetaan ennen aineiston luovuttamista Diakonia ammattikorkeakoululle. Aineisto käsitellään lapsen ikäryhmittäisin / tilastollisin menetelmin, eikä yksittäisen henkilön vastauksia voi erottaa tuloksista.

Pyydämme Sinua täyttämään liitteenä oleva kyselylomakkeen nimettömänä ja palauttamaan sen **ma 14.11.2011** mennessä oheisessa postimerkatuilla kuoreessa osoitteeseen:

Päiväkoti Pikku Akatemia,

Akatemiantie 11 – 13, 02700 Kauniainen.

Tai voit palauttaa sitä tarkoitukselle laatikolle päiväkodin käyttävässä.

Lisätiedot:

Lastentarhanopettaja Afi Eskandari, puh. 050 367 9672, afiesi@gmail.com

Päiväkodin johtaja Paula Somila, puh. 09 505 6476, paula.somila@kauniainen.fi

Yhteistyöstä etukäteen kiittäen

Opiskelija

Afi Eskandari

Päiväkodin johtaja

Paula Somila

Arviointilomake opaskirjasta

1. Kirjoita vastauksesi sille varatulle viivalle..

Minä vuonna olet syntynyt? 19__

2. Ympyröi sopivaa vaihtoehtoa

Oletko?

Mies

Nainen

3. Montako päivähoitoikäisiä lapsia sinulla on?

1

2

3

yli 3

4. Minkä ikäisiä lapsia sinulla on?

__v, __v, __v, __v, __v, __v

Rengasta jokin annetuista vaihtoehdoista

5. Miten / mistä kautta tutustuit opaskirjaseen

a) päiväkotilähettilä b) henkilökunnalta sain c) päiväkodin kotisivulta

d) muista, mistä? _____

6. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? Pistä rasti oikeaan vastauksen kohdalle.

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En samaa enkä erimieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
a) opaskirjanen antaa perustietoja lapsiryhmästä ja heidän toiminnostaan						
b) opaskirjasta saa perustietoja erilaisista tukitoimista lapsille						

c) opaskirjanen on hyvä peruste vuorovaikutukselliseen keskusteluun						
d) opaskirjanen antaa yleistietoja Kauniaisten kaupungin palveluista						
e) opaskirjanen antaa perustietoja lapsen sairauksista						
f) opaskirjasesta saan hyviä vinkkejä						
g) opaskirjasen kautta voin tutustua päiväkodin kasvatust strategiaan						
h) opaskirjanen esittää päiväkodin yhteistahoja						
i) opaskirjasesta löytyy lapsiperheille tarvittavat paikkojen yhteystiedot (kuten; kirjasto, koulu, päiväkodit,						

seurakunta yms.).						

j) opaskirjanen on kasvatus- kump- panuuden hyvä alkavaosoitus						

7. Onko opaskirjanen,

- a) vaikeakäyttöinen
- b) helppokäyttöinen
- c) ei vaikea-, eikä helppokäyttöinen
- d) En osaa sanoa

8. Mikäli, kuulut monikulttuuriseen perheeseen vasta myös seuraaviin kysymyksiin

Helpottaako opaskirjanen tietää päiväkodin yleisasioista, ryhmästä ja päiväkodin ympäristöstä?

- a) kyllä b) ei c) jonkin verran d) en osa sanoa

Lisääkö opaskirjanen keskusteluaihetta henkilökunnan kanssa?

- a) kyllä b) ei c) jonkin verran d) en osa sanoa

Laajentako opaskirjanen tietojasi päiväkodista ja sen yhteistyötahoista?

- a) kyllä b) ei c) jonkin verran d) en osa sanoa

Oletko saanut opaskirjasesta apua?

a) kyllä

b) ei

c) jonkin verran

d) en osa sanoa

9. Onko sinulla mielessäsi vielä jotakin, jonka haluaisit tuoda tässä yhteydessä esille?

Kiitos vastauksistasi!

Liite 5 Saatekirje ja arviointilomake henkilökunnalle vuoden jälkeen

Saatekirje

7.11.2011

HYVÄ TYÖYHTEISÖ!

Kuten tiedätte, opiskelen sosionomia. Opiskeluni on melkein loppuvaiheessa ja tällä hetkellä syvennän opintojani opinnäytetyön merkeissä. Opinnäytetyöni koskee ja käsittelee päiväkodin opaskirjasen päätehtävän, eli kasvatuskumppanuuden merkitys ja tärkeys päiväkodin henkilökunnalle opaskirjasen avulla.

Kuten tiedätte, opaskirjanen valmistui avullanne viime syksynä 2010. Opaskirjanen on kehittävä hanke, jonka päivitetään aina ajan tasalle, seurataan ja vielä tutkitaan sen tulokset ja tuotokset.

MIELIPITEESI ASIAANTUNTIJANA ON ERITTÄIN TÄRKEÄ

Kirjeen liitteenä on kyselylomake liittyen opaskirjasen toimivuuden päätehtävään eli, kasvatuskumppanuuden tuotos ja ylläpito. Vastaamalla niihin kysymyksiin mielipiteisineen autatte edistämään ja selvittämään palveluamme ydin tarkoitusta ja sen laadun. Autatte myös tietämään millaisia askeleita päivähoidon henkilökunta nostaa kohti kasvatuskumppanuuteen.

mahdollisesti tulen myös keskustelemaan kanssasi, sillä kaikki asiat ei paljastu lyhyellä kyselylomakkeen muodoissa.

Tutkimuksille ja haastatteluille on saatu lupaa sosiaali- ja terveydenjohtajalta Ulla Tikkaselta. Asiasta on tiedoksi annettu myös Annika Hiitolaan varhaiskasvatuspäällikköön sekä Paula Somilaan päiväkodin johtajaan.

Pyydämme Sinua täyttämään liitteenä oleva kyselylomakkeen nimettömänä ja palauttamaan sen ma 14.11.2011 mennessä oheisessa kuoreessa osoitteeseen: Päiväkoti Pikku Akatemia, Akatemiantie 11 – 13, 02700 Kauniainen. Tai voit palauttaa sitä, sen tarkoitettulle laatikolle päiväkodin käyttävässä.

LISÄTIEDOT:

Lastentarhanopettaja Afi Eskandari, puh. 050 367 9672, s-posti: afiesi@gmail.com

Päiväkodin johtaja Paula Somila, puh. 09 505 6476, s-posti: paula.somila@kauniainen.fi

Yhteistyöstä etukäteen kiittäen

Opiskelija

Afsaneh / Afi Eskandari

Päiväkodin johtaja

Paula Somila

ARVIOINTILOMAKE OPASKIRJASESTA

Ympyröi sopivaa vaihtoehtoa

1. Oletko

a) Lastentarhanopettaja

b) Lastenhoitaja

c) Muu, Mikä

2. Missä ryhmässä työskentelet?

a) alle 3v ryhmässä

b) yli 3v ryhmässä

c) vuorohoito ryh-

mässä

3. Merkkää sinulle sopivaa vaihtoehtoa

a) aloitin työtäni Pikku Akatemiassa tänä syksynä ja olen uusi työntekijä

b) olen ollut Pikku Akatemiassa monta vuotta

Rengasta jokin annetuista vaihtoehdoista

4. Oletko puhunut tai suositellut opaskirjasesta vanhemmille

a) kyllä

b) ei

c) joskus

d) useammin

5. Suositteletko opaskirjasesta myös tuleville työntekijöille?

a) kyllä	b) ei	
6. Uskotko että opaskirjanen olemassa olo on ammattivelvollisuus ja kasvatuskumppanuuden osoitus lapsiperheiden kohti, vaikkei heitä kiinnostaisikaan?		
a) olen samaa mieltä	b) olen eri mieltä	c) en osaa sanoa

7. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? Pistä rasti oikeaan vastauksen kohdalle.

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En samaa enkä erimieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
k) opaskirjanen antaa perustietoja lapsiperheille ja uusille työntekijöille						
l) opaskirjanen on päiväkodin osoitus kasvatuskumppanuuteen kunnioittamiseen						
m) opaskirjanen on hyvä peruste /syy						

<p>vuorovaikutukselliseen keskusteluun</p>					
<p>n) opaskirjanen antaa yleistietoja muistakin Kauniaisten kaupungin palveluista</p>					
<p>o) opaskirjanen antaa perustietoja lapsen sairauksista</p>					
<p>p) opaskirjasesta saan hyviä vinkkejä</p>					
<p>q) opaskirjanen yhdistää ja lähestyttää kasvatusajatteluamme</p>					
<p>r) opaskirjanen esittää päiväkodin yhteistahoja</p>					
<p>s) opaskirjasesta saa helposti päiväkodin yhteistahojen yhteystiedot</p>					

t) opaskirjanen						
-----------------	--	--	--	--	--	--

8. Onko opaskirjanen,

a) vaikeakäyttöinen

b) helppokäyttöinen

c) ei vaikea-, eikä helppokäyttöinen

d) En osaa sanoa

9. Onko sinulla mielessäsi vielä jotakin, jonka haluaisit tuoda tässä yhteydessä esille?

Kiitos vastauksistasi!

Liite 6 Saatekirje ja arviointilomake yhteistyötaholle vuoden jälkeen

Saatekirje

7.11.2011

Opaskirjanen ja kasvatuskumppanuus (Opinnäytetyö)

Arvoisa vastaanottaja

Olen Afi Eskandari ja opiskelen sosionomia ja valmistun lastentarhanopettajaksi. Olen teke-
mässä opinnäytetyöni joka käsittelee näkökulmia laaja-alaisesta kasvatuskumppanuudesta,
päiväkoti Pikku Akatemiassa. Opinnäytetyöni käsittelee palvelua ja sen laatua, joka on perus
mutta voimakaista askeleita kohti kasvatuskumppanuuteen.

Tämä palvelu muodostuu opaskirjasessa, jossa ilmenee tärkeimmät päiväkodin Pikku Akatemi-
an rutiiniasiat muun muassa ryhmäkohtaiset toiminnat ja kasvatusmenetelmät. Opaskirjasessa
löytyy monia muita kiinnostavia tietoja koskien lapsen päivähoidon arjesta, toiminnoista, var-
haisesta tuesta ja kasvatuksesta. Kirjasessa on myös tietoja päiväkodin yhteistyötahoista kuten
koulu, konsultoiva erikoislastentarhanopettaja, kirjasto, kirkko ja seurakunta, avoin perhetoi-
minta ja neuvola. Opaskirjasessa löytyy myös hyödyllisiä asioita lapsiperheille kuin henkilö-
kunnalle. Nämä tiedot ovat muun muassa; tärkeimpien paikkojen osoitteet ja yhteystiedot,
sairauksien liittyvistä perustietoa, lasten suojelusta, sairaan lapsen hoidosta, erilaisia vink-
kiosoitteista ja vielä muita kiinnostavia asioita. antaa valmiuksia etukäteen vanhemmille
Tämä ensipalvelun kasvatuskumppanuuteen kohti, tarkoituksena on lämmittää vuorovaikutuk-
sellisia keskusteluja vanhempien ja kasvattajien välissä antamalla perustietoja päiväkodista ja
sen yhteistyökumppaneista. Se myös rohkaista vanhempia osallistua ja vaikuttaa lapseen kas-
vatukseen tiedollisesti ja ennakkoluulottomasti. Opaskirjanen helpottaa vanhempia jo päivä-
kodin valinnan vaiheessa ja myös sen jälkeen. Vanhemmilla on siis helppo saada tiedä etukä-
teen päiväkodin järjestelmästä, strategiasta ja kasvatusajattelusta.

Tutkimukseni käsittelee muun muassa päiväkodin ensiaskelet kasvatuskumppanuuden kohti,
opaskirjasen muodossa. Kyselylomakkeen kautta kootaan tietoja ja mielipiteitä neljästä lapsel-
le tärkeistä kasvatusryhmistä, siis lapsiperheistä, päiväkodin henkilökunnasta, neuvolasta ja
seurakunnanalaisesta avoimesta perhetoiminnasta.

Tutkimuksen onnistumiseksi on tärkeää, että asiaan eri tavoin vaikuttavat ja suhtautuvat vas-
taavat kyselyyn. Olet yksi tärkeimmistä valituista neljäsosasta tutkimusryhmästä.

Tutkimus toteutetaan yhteistyössä paitsi päiväkoti Pikku Akatemian myös Diakonia ammatti-
korkeakoulun, Järvenpään yksikön kanssa opinnäytetyön merkeissä.

Kaikki yksittäisen vastaajan tunnistamiset mahdollistavat tiedot poistetaan ennen aineiston
luovuttamista Diakonia ammattikorkeakoululle. Aineisto käsitellään nimettömänä ja vain toi-
mipaikan perustein.

Pyydämme Sinua täyttämään liitteenä oleva kyselylomakkeen nimettömänä ja palauttamaan sen **ma 14.11.2011** mennessä oheisessa postimerkatulla kirjekuoreessa osoitteeseen:
Päiväkoti Pikku Akatemia
Akatemiantie 11 – 13, 02700 Kauniainen.

Lisätiedot:

Lastentarhanopettaja Afi Eskandari, puh. 050 367 9672, afiesi@gmail.com

Päiväkodin johtaja Paula Somila, puh. 09 505 6476, paula.somila@kauniainen.fi

Yhteistyöstä etukäteen kiittäen

Opiskelija

Päiväkodin johtaja

Afi Eskandari

Paula Somila

ARVIOINTILOMAKE OPASKIRJASESTA

Ympyröi sopivaa vaihtoehtoa

1. Olen

a) päiväkodin työntekijä

b) Muu, Mikä _____

2. Missä työskentelet?

a) päiväkodissa

b) Muualla, missä

3. Oletko tutustunut ”Tervetuloa päiväkoti Pikku Akatemiaan” opaskirjaseen? Miten?

a) kyllä (merkitse sopivaa vaihtoehdosta),

b) ei

– sattumalla

– päiväkodin kotisivun kautta

– päiväkodin työntekijän kautta

– Muu, mikä? _____

4. Onko opaskirjanen,

a) vaikeakäyttöinen

b) helppokäyttöinen

c) ei vaikea-, eikä helppokäyttöinen

d) En osaa sanoa

5. Onko lapsiperheistä kukaan puhunut asiasta kanssasi?

a) kyllä

b) ei

6. Onko mielestäsi opaskirjanen

a) yksipuolinen ja vain päiväkodille tarkoitettu

b) monipuolinen ja monikäyttöinen

c) en osa sanoa

7. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? Pistä rasti oikeaan vastauksen kohdalle.

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En samaa enkä erimieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
u) opaskirjanen antaa perustietoja lapsiperheille						
v) opaskirjanen on päiväkodin osoitus kasvatuskumppanuuteen kunnioittamiseen						

<p>w) opaskirjanen on hyvä peruste /syy vuorovaikutukselliseen keskusteluun</p>						
<p>x) opaskirjanen antaa yleistietoja muistakin Kauniaisten kaupungin olevista palveluista</p>						
<p>y) opaskirjasesta saa hyviä vinkkejä</p>						
<p>z) opaskirjanen esittää päiväkodin yhteistahoja</p>						
<p>å) opaskirjasesta saa helposti päiväkodin yhteistahojen yhteystiedot</p>						

--	--	--	--	--	--	--

8. Onko sinulla mielessäsi vielä jotakin, jonka haluaisit tuoda tässä yhteydessä esille?

Kiitos vastauksistasi!

**TERVETULOA PÄIVÄKOTI
PIKKU AKATEMIAAN**

2011 – 2012

**VÄLKOMMEN TILL DAGHEMMET
LILLA AKADEMIN**

**Kauniaisten kaupunki
Grankulla stad**

Sisällys

1 LYHYESTI PÄIVÄKOTI PIKKU AKATEMIASTA	4
2 YHTEYSTIEDOT	5
3 PÄIVÄOHJELMA	6
4 KÄYTÄNNÖN VINKIT	7
4.1 Käytännön vinkit kuvioina	7
4.2 Käytännön vinkit tekstinä	8
5 PÄIVÄKOTIMME TAVOITTEET, ARVOT JA PAINOPISTEALUEET	9
5.1 Tavoitteena hyvinvoiva lapsi	9
5.2 Päiväkoti Pikku Akatemian tavoitteet, arvot ja painopistealueet lyhyesti	10
6 KASVATUSKUMPPANUUS	11
7 OMAHOITAJUUS JA PEHMEÄ LASKU	12
8 PÄIVÄKODIN RYHMÄT	13
8.1 Toukat (3 – 5-vuotiaiden ryhmä)	13
8.2 Kultakalat (1 – 3-vuotiaiden ryhmä)	14
8.3 Sisiliskot (Yli kolmevuotiaat ja esiopetusikäiset)	15
8.4 Humparna (Ruotsinkielinen ryhmä)	16
8.5 Perhosten vuorohoitoryhmä	17
9 VUOROHOITOON HAKEMINEN	18
10 ESIOPETUS	18
11 MUU TOIMINTA	19
11.1 Vuorovaikutusleikki	19
11.2 Kili- ja Kuttukerho	19
11.3 Suujumppa	20
11.4 Metsäretket	20
11.4.1 Metsämyttyset (3-4 -vuotiaat)	20
11.4.2 Metsämörrit (4-6 -vuotiaat)	20
11.5 Kielisuihku	21
11.6 Erityistä tukea tarvitsevia lapsia päivähoidossa	21
13 PÄIVÄHOIDON YHTEISTYÖTAHOT	22
12.1 Konsultoivat erityislastentarhanopettajat (KELTO)	22
12.2 Lastenneuvola	23
12.3 Puheterapia	23
12.4 Perheneuvola	23
12.5 Koulu	24
12.6 Kauniaisten suomalainen seurakunta	24
12.6.1 Lapsityö	24
12.6.2 Perhetyö	25
13 PÄIVÄHOIDON PIIRIIN KUULUVAT LAPSET	25
13.1 Kokopäivähoito	25
13.2 Osapäivähoito	25
14 MAKSUT KESÄLLÄ	25

15 KIELIKYLPY KAUNIAISISSA	25
16 MUUTOKSIA KAUNIAISTEN KUNNALLISESSA PÄIVÄHOIDOSSA VUONNA 2012	27
17 AVOIN PERHETOIMINTA	28
18 INTERNATIONAL FAMILY CLUB	28
19 LASTENHOITOAPUA	29
20 KOTIPALVELUT (Kirjaston kotipalvelu)	29
21 KAUNIAISTEN KIRJASTO	30
22 SAIRAAAN LAPSEN HOITO	31
22.1 Pitkäaika sairaanlapsen lääkehoitosuunnittelu päivähoidossa	31
22.2 Milloin heti lääkäriin?	31
23 PÄIVÄHOITO JA TARTUNTA	32
23.1 Kuinka taudit tarttuvat?	32
23.2 Sairaudet ja päivähoito	32
23.3 Yksittäiset sairaudet (aakkosjärjestyksessä)	33
24 LASTEN POISSAOLO TARTTUVIEN TAUTIEN TAKIA	41
25 HOITOAVUN SAAMINEN KUN LAPSI SAIRASTAA	41
26 TARTTUVIEN TAUTIEN TORJUNNASTA PÄIVÄHOIDOSSA	41
26.1 Käsienspesuohjeet päiväkoteihin	42
26.2 Käsien pesu- ja desinfektiotekniikka	43
27 LASTENSUOJELU	44
28 PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE	48
28.1 Maahanmuuttajanopas	48
28.2 Invandrar guide	48
28.3 Immigrant guide	48
29 LAPSILLE MERKITYKSELLISET TOIMINNAT	49
29.1 Leikin merkitys lapselle	49
29.2 Liikunnan merkitys elämän eri vaiheissa	52
29.3 Liikunnan merkitys lapselle	52
30 VANHEMMUUDEN TUKEMINEN	53
30.1 Eikö lapsi viihdy omassa sängyssä?	53
30.2 Päiväunien tarpeellisuus	54
31 HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ JA NETTISIVUJA	56
32 KAUNIAISTEN KAUPUNGIN OSOITETIEDOT JA NETTISIVUT	58

1 LYHYESTI PÄIVÄKOTI PIKKU AKATEMIASTA

Varhaiskasvatusympäristö muodostuu fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten tekijöiden kokonaisuudesta. Varhaiskasvatusympäristöön kuuluvat rakennetut tilat, lähiympäristö sekä toiminnallisesti eri tilanteisiin liittyvät psyykkiset ja sosiaaliset ympäristöt sekä erilaiset materiaalit ja välineet. Oppimiseen innostava monipuolinen ja joustava ympäristö herättää lapsissa mielenkiintoa, kokeilunhalua ja uteliaisuutta ja kannustaa lasta toimimaan ja ilmaisemaan itseään. Ympäristö tuo myös lasten ja kasvattajien yhteiseen toimintaan erilaisia tiedollisia, taidollisia ja kokemuksellisia aineksia.

Päiväkoti Pikku Akatemia on rakennettu vuonna 1997 ja se sijaitsee keskellä pientaloasuinalueetta Kauniaisten kaupungissa. Silti päiväkotia on luonnon lähellä. Pieni lähimetsäalue ja Gallträsk -järvi ovat tärkeitä toiminta- ja oppimisympäristöjämme. Ne tarjoavat ainutlaatuisia kokemuksia ja elämyksiä ja tutustuttavat lapset omaan kotikyläänsä. Lähimetsä mahdollistaa retket ja tutkimusmahdollisuudet, antaen lapsille mahdollisuuden nauttia luonnosta ja seurata vuodenaikoja. Päiväkodin pihan turvallisuutta on lisätty ja sen käyttökelpoisuutta on muutettu lasten iän ja liikunnalliset tarpeet huomioon ottaen.

Päiväkoti Pikku Akatemia on kaksikielinen päiväkotia, ja siellä toimii viisi eri ryhmää. Suomenkielisenä isojen ryhmänä toimii Sisiliskot- ryhmä ja Toukat- ryhmä. Pienten ryhmänä toimii uusi ryhmä nimeltään Kultakalat. Ruotsinkielisenä toimii Humparna- ryhmä.

Päiväkodissa toimii myös ympärivuorokautista hoitoa antava suomenkielinen Perhoset- ryhmä. Perhosryhmä toimii tarpeen mukaan ympäri vuoden.

Ammattitaitoisen henkilökuntamme pyrkimyksenä on luoda turvallinen, suvaitseva ja iloinen kasvuympäristö jokaiselle lapselle. Esiopetusta annetaan molemmissa 3-6-vuotiaiden ryhmissä, aina kun on vähintään seitsemän esiopetusikäistä lasta ryhmässä. Päiväkodin toiminnan kantavana ajatuksena on pienryhmätyöskentely. Tämän mahdollistavat päiväkodin monipuoliset tilat (mm. ateljee, liikuntasali, uima-allas, kotileikkihuone ja roolileikkihuone.) Äänieristykseen on kiinnitetty huomiota työrauhan takaamiseksi.

Talossamme noudatetaan kestävä kehityksen periaatetta. Lapsi oppii jo pienestä pitäen arvostamaan kierrätystä, luontoa ja vaalimaan kulttuuriaan. Lapsen turvallisuuteen ja hyvinvointiin kiinnitetään huomiota.

Sosiaalinen ympäristömme sisältää lasten väliset kaverisuhteet, lasten ja aikuisten väliset suhteet, vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön ja myös muut yhteistyötahot, kuten KELTO (konsultoiva erityislastentarhanopettaja), neuvola, puheterapeutti ja koulut. Lisäksi päiväkodissamme on ajoittain eri oppilaitoksista opiskelijoita suorittamassa harjoitteluja tai koululaisia tutustumassa työhön.

Hyvää yhteistyötä toivoen,
ystävällisesti henkilökunta

2 PÄIVÄKOTI PIKKU AKATEMIAN YHTEYSTIEDOT
DAGHEMMET LILLA AKADEMINS KONTAKTUPPGIFTER

Akatemiantie/ Akademivägen 11–13
 02700 KAUNIAINEN/ GRANKULLA

Päiväkoti auki klo 7-17
 Daghemmet är öppet 7-17

JOHTAJA(09) 5056 476
 FÖRESTÅNDARE

RYHMÄT / GRUPPER

Toukat, Kultakalat ja Sisiliskot(09) 5056 470

Humparna(09) 5056 478

Perhoset (vuorohoitoryhmä)050 367 9672

KEITTIÖ / KÖK(09) 5056 477

PÄIVÄKODIN SÄHKÖPOSTIOSOITE / Daghemmets e-post adress:
pikku.akatemia@kauniainen.fi

WEB-OSOITE/ Web- adress:
<http://www.kauniainen.fi/pikkuakatemia>

3 PÄIVÄOHJELMA

Jokaisella ryhmällä on oma viikko-ohjelma, josta ilmenee päiväkohtaiset tekemiset ja ryhmän tarkempi, päivittäinen ohjelma.

KLO

7.00

PÄIVÄKOTI AUKEAA (sovittaessa klo 6.30)

Vuorohoitoa tarvitsevilla on erillinen sopimus.

AAMUPALA

8.00 - 8.30

TOIMINTAA RYHMÄN VIIKKO-OHJELMAN MUKAISESTI, SISÄLTÄEN ULKOILUA

8.30 – 11.30

PIENTEN RUOKAILU

11.00

ISOJEN RUOKALU

11.30

LEPOHETKI

12.15- 14

ESKAREILLA LEVON JÄLKEEN KESKIPÄIVÄN ESKARITUOKIO

14 – 14.30

VÄLIPALA

14.30-

TOIMINTAA RYHMÄN VIIKKO - OHJELMAN MUKAISESTI, SISÄLTÄEN ULKOILUA

17.00

PÄIVÄKODIN OVET SULKEUTUVAT

Vuorotyöläisten kanssa erillinen sopimus.

18.00

PÄIVÄLLINEN ILTAHOITO LAPSILLA

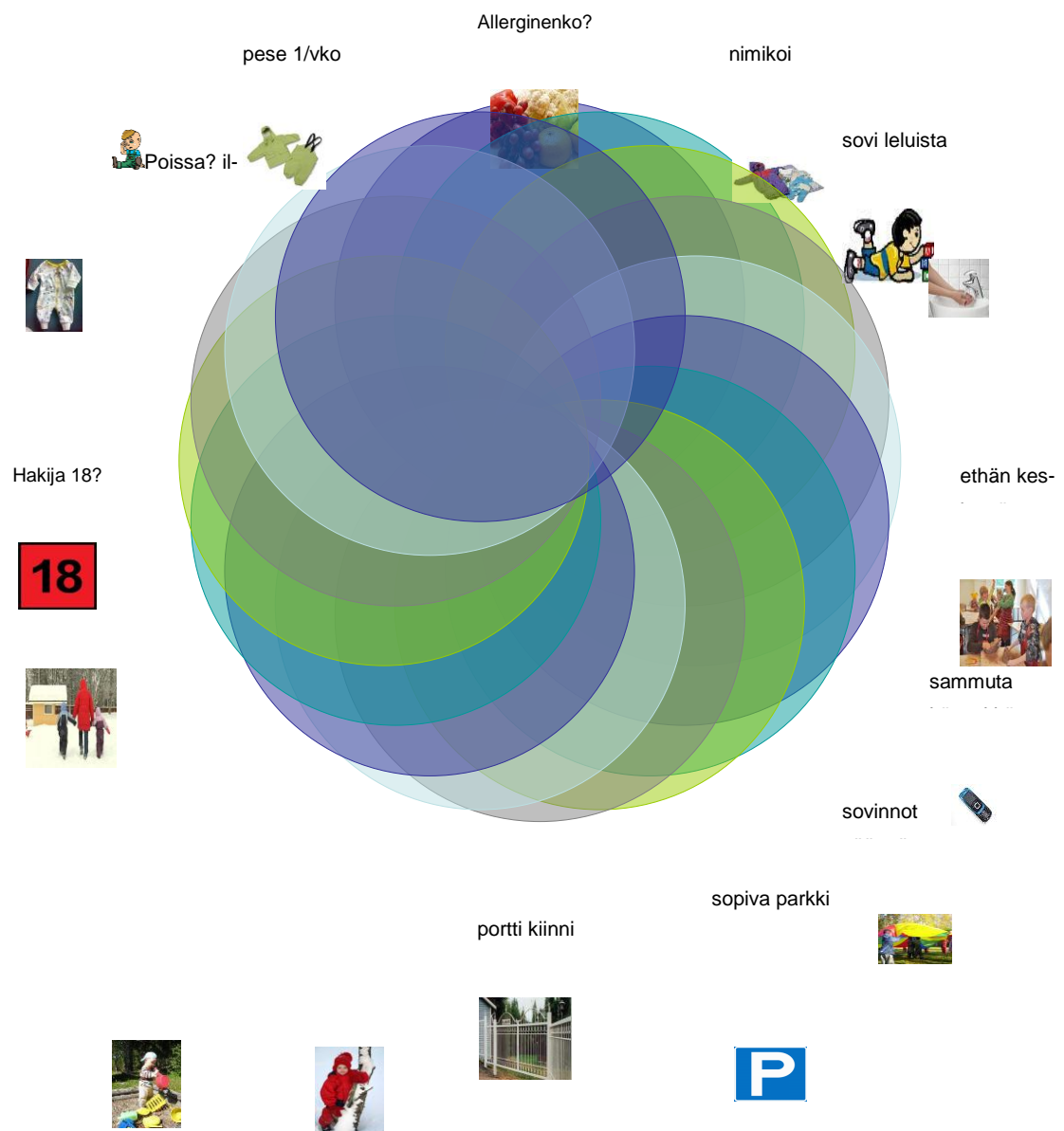
Ateria päivähoitossa

Päivähoitossa tarjotaan lapsille ne ateriat, jotka sisältyvät hänen hoitoaikojensa sisälle esim. kokopäivähoitossa aamupala, lounas ja välipala, ja esiopetuksessa lounas.

Erityisruokavaliosta tulee etukäteen sopia päivähoitopaikan henkilökunnan kanssa.

4 KÄYTÄNNÖN VINKIT

4.1 Käytännön vinkit kuvioina

4.2 Käytännön vinkit tekstinä

- Lapsellasi tulee olla nimikoidut sisätossut, varavaatteita, sisävaatteet, sadevaatteet ja saappaat. Sadevaatteita on hyvä pestä kerran viikossa, etteivät ne homehtuisi sisäpuolelta.
- Nimikoidut varavaatteet on hyvä pitää lapsen lokerossa. Ole hyvä ja tarkista sen sisältö säännöllisesti. Kun viet pyykkiä kotiin, muista tuoda tilalle puhtaita.
- Pienellä lapsella tulee luonnollisesti olla vaippoja, tutti, unilelu tms. kotoa.
- Jos lapsesi on allerginen jollekin, toimita siitä meille lääkärintodistus.
- Ilmoita lapsen ryhmälle heti aamulla, jos lapsesi on sairas, vapaapäivällä tai hänen hoitoaikansa muuttuu.
- Muista, että lapsella ja henkilökunnalla on tärkeitä kerrottavia päivän sujumisesta, joten silloin kannattaa pistää kännykkä pois. Näin välität ja kunnioitat sekä lasta että henkilökuntaa.
- Leluista ja leluapäivistä saat tietoja lapsen omasta ryhmästä.
- Muistathan pestä lapsen kädet ennen kuin tulette ryhmään.
- Pienryhmien toiminta-aikana ethän keskeytä heitä hakiessasi lasta aikaisemmin. Odotathan hetken kunnes opettaja tai hoitaja luovuttaa lasta.
- Lapsen huoltajat ovat vastuussa lapsen päivähoitoon tullessa siihen asti, kun lapsi on luovutettu työntekijöiden valvontaan ja vastaavasti hoitopäivän jälkeen vastuu siirtyy huoltajille, kun lapsi on luovutettu huoltajien valvontaan. Muista ilmoittaa huoltajille, kun haet lapsesi.
- Lähtökohtana päivähoitossa on, että huoltajat tuovat ja noutavat lapsen päivähoitosta. Joissakin tilanteissa saattaa olla vanhempien kannalta kohtuullista, että joku muu tuo tai noutaa lapsen päivähoitosta. Näissä tilanteissa asiasta tulee neuvotella henkilökunnan kanssa.
- Lapsen hakijan on oltava 18 vuotta, ellei kirjallisena muuta sovita.
- Päiväkodin sääntöjä on noudettava siihen asti, kun lapsi on päiväkodissa. Vanhempien on pidettävä huolta siitä, että lapsi noudattaa samoja sääntöjä myös vanhempien ollessa läsnä.
- Lapsi voi kerätä muutamia leluja ennen kotiinlähtöä. Vanhemmat voivat kannustaa ja houkutella lastaan asiasta.
- Muista lukita portti, kun astut pihaan tai poistut pihalta.
- Vältä aiheuttamasta estettä tai ruuhkaa laittamalla autosi sopivaan paikkaan. Uimahallin vieressä on iso ja tilava parkkipaikka, mikäli parkkipaikkamme ovat täynnä.

5 PÄIVÄKOTIMME TAVOITTEET, ARVOT JA PAINOPISTEET

5.1 Tavoitteena hyvinvoiva lapsi

Varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on edistää lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kun lapsi voi hyvin, hänellä on mahdollisimman hyvät kasvun, oppimisen ja kehittymisen edellytykset. Hän nauttii yhdessäolosta lasten ja kasvattajien yhteisössä, sekä kokee iloa ja toimimisen vapautta kiireettömässä ja turvallisessa ilmapiirissä. Lapsi on kiinnostunut ympäristöstään, ja hän voi suunnata energiansa leikkiin, oppimiseen ja arjen toimiin itselleen sopivin haastein.

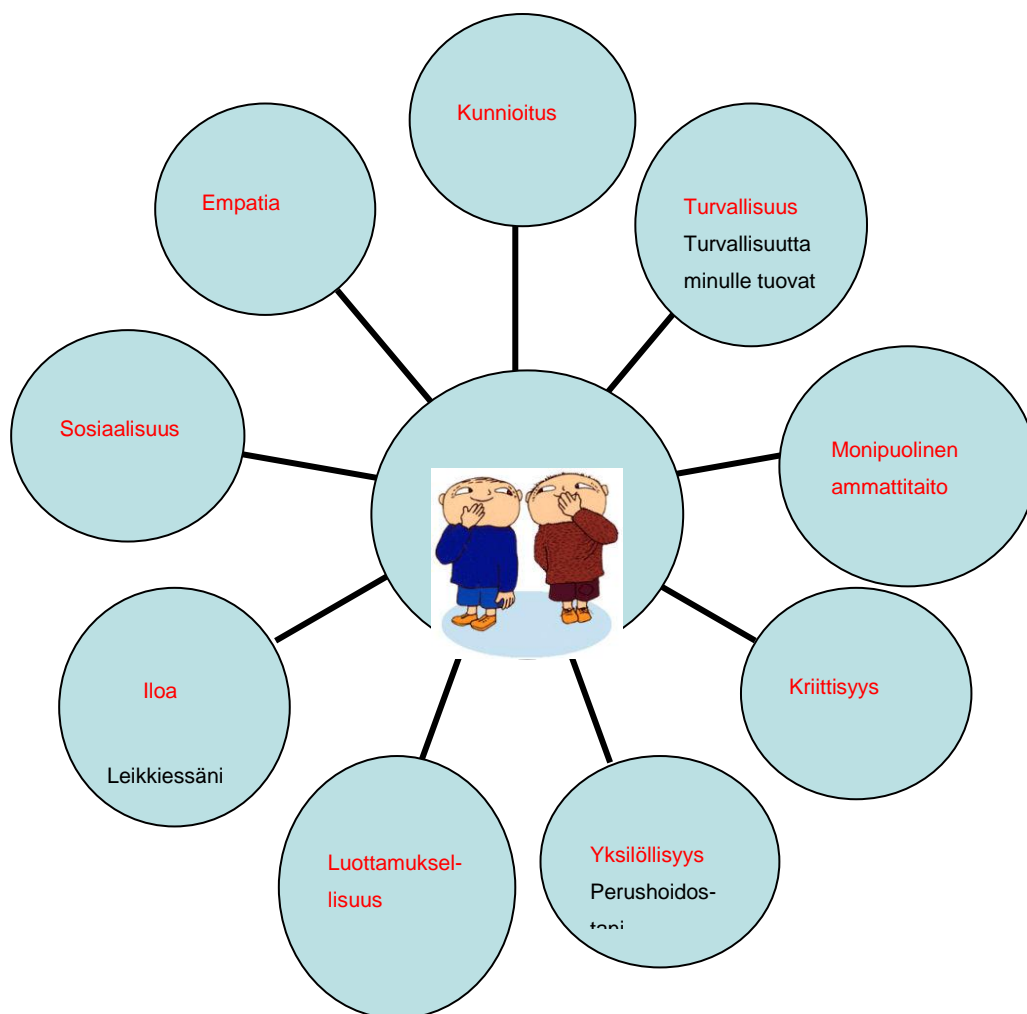
Hyvinvoinnin edistämiseksi lapsen terveyttä ja toimintakykyä vaalitaan ja lapsen perustarpeista huolehditaan. Lapsi kokee, että häntä arvostetaan, hänet hyväksytään omana itsenään, hän tulee kuulluksi ja nähdyksi ja hän saa vahvistusta terveelle itsetunnolle. Lapsi uskaltaa yrittää ja oppii sosiaalisia taitoja. Lapsi kohdataan yksilöllisten tarpeiden, persoonallisuuden ja perhekulttuurinsa mukaisesti, ja hän kokee olevansa tasa-arvoinen riippumatta sukupuolestaan, sosiaalisesta tai kulttuurisesta taustastaan tai etnisestä alkuperästään.

Lapsen hyvinvointia varhaiskasvatuksessa edistävät mahdollisimman pysyvät ja turvalliset ihmissuhteet. Lapsen suhteita vanhempiin, kasvattajiin ja muihin lapsiin vaalitaan, ja hän kokee kuuluvansa vertaisryhmään.

Kasvatuskumppanuuden avulla pyritään tukemaan lapsen kiintymyssuhdetta ja lapsen tasapainoista kehitystä yhdessä vanhempien kanssa.

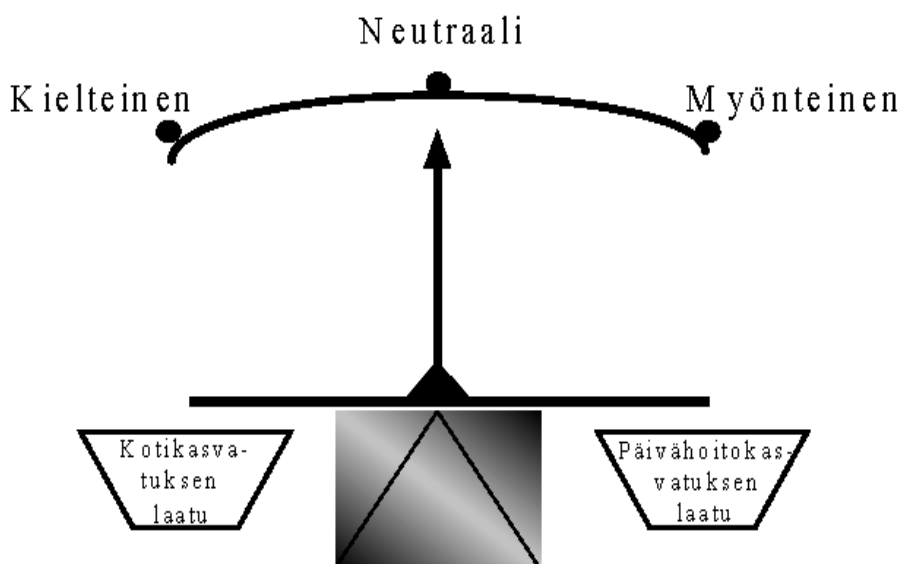
5.2 Päiväkoti Pikku Akatemian tavoitteet, arvot ja painopistealueet lyhyesti

6 KASVATUKUMPPANUUS

Kasvatuskumppanuuden tavoitteena on, että lapsi saa parhaan mahdollisen tuen kasvulleen ja kehitykselleen. Ensisijainen kasvatusvastuu lapsesta kuuluu vanhemmille, ja lapsella on oikeus saada vanhemmiltaan aikaa. Onnistunut kasvatuskumppanuus edellyttää molemminpuolista kunnitusta. Pyritään yhteiseen keskustelukulttuuriin: opetellaan puhumaan lapsen kasvusta ja kehityksestä yhteisellä kielellä. Tavoitteena on, että sekä vanhemmat että henkilökunta luottavat omaan asiantuntijuuteensa lapsen suhteen ja ovat rohkeita ottamaan esille vaikeita asioita. Vanhemmat voivat tulla seuraamaan lapsensa päiväkotipäivää, ja toiminnasta tiedotetaan koteihin kuukausikirjeellä.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on vanhempien ja henkilökunnan työväline lapsen kehityksen seuraamiseksi. Varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan sekä lapsen omia ajatuksia että henkilökunnan ja vanhempien havaintoja lapsesta. Suunnitelma siirtyy lapsen mukana ryhmästä tai päiväkodista toiseen. Maahanmuuttajalasten kotoutumissuunnitelma sisältyy varhaiskasvatussuunnitelmaan. Tulkkia käytetään tarvittaessa keskusteluissa maahanmuuttajaperheiden kanssa. Toimintakauden lopussa arvioidaan vanhempien kanssa lapsen tavoitteiden toteutumista.

7 OMAHOITAJUUS JA PEHMEÄ LASKU PIKKU AKATEMIASSA

Päiväkoti Pikku Akatemiassa toteutetaan omahoitajatyötappaa, jonka perusajatuksena on, että lapsen omahoitaja on tärkeässä asemassa lapsen tunne-elämän ja kehityksen tukijana yhdessä vanhempien kanssa. Lapsen ensimmäisten hoitokuukausien aikana luodaan pohja vanhempien ja omahoitajan väliselle yhteistyölle. Tämä kasvatuskumppanuus alkaa rakentua vanhempien ja omahoitajan välisillä keskusteluilla päivähoiton aloitusvaiheessa, ja se lujittuu jatkuvalla yhteydenpidolla kodin ja päiväkodin välillä. Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja omahoitajan tasavertaista yhteistyötä lapsen kasvun ja kehityksen hyväksi.

Päivähoidon aloittaminen merkitsee usein niin lapselle kuin perheellekin suurta muutosta. Varsinkin alle 3-vuotias lapsi on vielä erityisen riippuvainen omista vanhemmistaan, ja hän tarvitsee ymmärtävän ja turvallisen aikuisen, joka huolehtii hänen perustarpeistaan, hoivastaan ja hyvinvoinnistaan päivähoitossa. Lapsi tarvitsee omahoitajan apua erillä oloon vanhemmista, vaikeiden tunteiden käsittelyssä sekä mielikuvan ylläpitämiseen vanhemmistaan, esim. valokuvien avulla.

Päivähoidon aloitusvaiheessa on suositeltavaa 1-2 viikon tutustumisjakso, jolloin vanhempi voi olla päiväkodissa lapsensa kanssa. Tutustumisjakson aikana vanhempi ja lapsi tutustuvat omahoitajaan, ja omahoitaja tutustuu vanhemman ja lapsen tapaan olla yhdessä. Tutustumisjakson aikana omahoitaja oppii näkemään, mitkä ovat lapsen tarpeet ja tottumukset ja vanhempi näkee, mitä lapsen päiväkotipäivään sisältyy.

Alle 3-vuotiaiden ryhmässä lapset on jaettu pienryhmiin niin, että jokaisella kasvatustasavastuullisella työntekijällä on 4-5 lasta, joiden omahoitaja hän on. Omahoitaja huolehtii lapsen perustarpeista, hoivasta ja hyvinvoinnista tehden kiinteää yhteistyötä vanhempien kanssa. Omahoitaja tuo kiireettömyyttä päiväkodin arkeen olemalla päivittäin mahdollisimman paljon yhdessä oman pienryhmänsä kanssa. Omahoitaja huolehtii pienryhmänsä lasten perushoidosta: pukeutumisesta, syömisestä, nukahtamisesta ja potalla käymisestä. Alle 3-vuotiaiden ryhmässä nämä ovat tärkeitä oppimistilanteita.

Yli 3-vuotiaiden ryhmässä omahoitajuus toteutuu pienryhmätoimintana. Kasvatushenkilöstöllä on 7-8 lasta, jotka muodostavat oman pienryhmän. Lapset työskentelevät omana ryhmänään, T mutta yhteistä toimintaa ovat mm. musiikkituokiot, ulkoilu, erilaiset teemapäivät ja tapahtumat.

8 PÄIVÄKODIN RYHMÄT

8.1 Toukkien ryhmä (3 - 5-vuotiaiden ryhmä)

Toukat on Pikku Akatemian suomenkielinen 3-5-vuotiaiden ryhmä. Toukissa leikimme, laulamme, loruttemme, jumppaamme ja teemme kädentaitoja kunkin lapsen innostuksen ja taitojen mukaisesti. Päiväkodin viereiseen metsään ympäri vuoden suuntautuvilla retkillä tutkimme ja ihmettelemme luontoa.

Toukissa toteutamme omahoitajuutta. Omahoitaja työskentelee mahdollisimman paljon oman pienryhmänsä kanssa arjen eri tilanteissa sekä toimintatuokioissa. Omahoitajuuden avulla pyrimme tarjoamaan lapsille turvallista, rauhallista, lämminhenkistä hoitoa sekä tukemaan lapsen yksilöllistä kasvua ja kehitystä kannustavassa ilmapiirissä. Teemme tiivistä yhteistyötä vanhempien kanssa.

8.2 Kultakalat (1 -3-vuotiaiden ryhmä)

Ryhmässä on 7 lasta ja kaksi aikuista. Kultakaloissa leikimme, laulamme, loruttelemme, jumppaamme ja teemme kädentaitoja kunkin lapsen innostuksen ja taitojen mukaisesti. Päiväkodin viereiseen metsään ympäri vuoden suuntauvilla retkillä tutkimme ja ihmettelemme luontoa.

Suuri osa päivähoiton päivittäisestä toiminta-ajasta käytetään perushoittoon. Perushoidolla on suuri merkitys lasten hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitämisessä.

8.3 Sisiliskojen ryhmä (Yli kolmevuotiaat ja esiopetusikäiset)

Sisiliskoissa työskentelee kaksi lastentarhanopettajaa, yksi lastenhoitaja ja kaksi ryhmäavustajaa. Ryhmässä on 20 lasta iältään 4–6 vuotta.

Päivien vilinässä painotamme turvallista perushoitoa, liikunnallista ja kielellistä kehitystä sekä hyvää vuorovaikutusta. Haluamme tarjota lapsille elämyksiä satujen, lorujen ja musiikin kautta. Haluamme myös rohkaista lapsia ilmaisemaan itseään monin eri tavoin mm. pienet teatteriesitykset, maalaus jne. Metsäretket, ohjatut liikuntahetket salissa, päivittäinen ulkoilu ja liikuntaleikit ovat osa päivähoitomme arkea. Toimimme mahdollisimman paljon pienryhmissä. Kerran viikossa pidämme myös vuorovaikutusleikkiryhmää.

Kestävä kehitys ja kierrätys toteutuvat ryhmässämme aikuisen esimerkin ja opastuksen avulla. Opastamme lapsia esim. veden ja paperin käytössä. Tavoitteena on, että lapsi oppii lajittelemaan paperi-, kuiva- ja biojätteet.

Lepo on tärkeä lapselle. Lepohetkellä luetaan satuja ja kuunnellaan rauhoittavaa musiikkia. Nukkua ei tarvitse. Pyrimme tekemään lapsen päivästä kiireettömän ja tunnelmaltaan lämpimän.

Ryhmässämme annetaan esiopetusta päivittäin klo 9.30-13.30. Esiopetuksesta vastaavat molemmat lastentarhanopettajat. Ryhmäavustajan työpanosta hyödynnetään myös esiopetuksessa. Toiminta pohjautuu sekä valtakunnalliseen että Kauniaisten kaupungin esiopetussuunnitelmaan. Painotamme oppimista leikin avulla ja antamalla lapsille aikaa sekä ohjattuun että vapaaseen leikkiin päivittäin.

8.4 Humparna

Suunnittelumme perustana ”Humpeissa” ovat lapsiryhmä ja yksittäisten lasten henkilökohtaiset tarpeet. Havainnoinnin ja keskustelun kautta saamme kasvattajina käsityksen siitä, mikä lapsia kiinnostaa ja missä lapset tarvitsevat tukea ja opetusta.

Leikillä on suuri rooli toiminnassamme. Leikin avulla lapsi oppii ja kokee elämyksiä. Toivomme, että lapset voivat kokea ohjatun leikin, toiminnan ja liikkumisen iloa meillä ”Humpeissa”.

Toivomme, että lapset oppivat arvostamaan täällä sekä omaa että muiden työtä. Haluamme, että lapset oppisivat myös seuraamaan sääntöjä ja erottamaan oikean ja väärän. Toivomme, että lapset kokevat iloa oppiessaan uutta.

Ryhmässämme on 1-3 -vuotiaita lapsia, joten haluamme havainnoida lasten kehitystasoon liittyviä erityistarpeita sekä muita mahdollisia tarpeita. Siksi työskentelemme välillä muun muassa pienryhmissä tavallisen toimintamme tukena.

Pyrimme ylläpitämään iloa ja saamaan aikaan uusia kokemuksia varhaiskasvatuksessa. Kaikille ”humpe-lapsillemme” haluamme tarjota läheisyyttä, turvallisuutta ja tunteen siitä, että he ovat aina tervetulleita joukkoomme!

8.5 Perhoset (vuorohoitoryhmä)

Lapsen hoitopäivä vuorohoidossa on vaihteleva. Hoitajakso voi sijoittua mihin vuorokauden aikaan tahansa, ja sen pituus voi vaihdella paljon riippuen vanhempien työvuoroista.

Lapsilähtöinen arkemme sijoittuu luonnonläheiseen toimintaympäristöön.

Lapsilähtöisellä ajattelutavalla on keskeinen asema kasvatustyössämme. Lasten kanssa keskustellaan, heitä kuunnellaan ja heille annetaan mahdollisuuksia vaikuttaa tekemisiinsä.

Ryhmässämme oppiminen on jatkuva prosessi, ja se pohjautuu jokaisen lapsen yksilöllisiin tarpeisiin, kunnioittaen yksilöiden välistä tasa-arvoa ja lapsuutta.

Lapselle annetaan itselleen vastuuta oppimisesta ja mahdollisuus itse yrittää, tutkia, oivaltaa, erehtyä ja korjata virheitään. Vuorohoidossa perushoidon merkitys on korostunut. Perushoitoon katsomme kuuluvan ravinnon, puhtauden ja tarkoituksenmukaisen vaatetuksen. Pidämme huolta lapsen riittävästä unen ja levon tasapainosta ja levon saamisesta.

Päivittäisellä liikkumisella ja reippaalla liikunnalla (kaksi tuntia päivässä) pidämme huolen lapsen hyvinvoinnista, terveellisestä kasvusta ja kehityksestä. Huolehdimme myös lasten terveydentilasta ja hygieniasta. Meille on hyvin tärkeää ja olennaista, että lapsi tuntee olonsa turvalliseksi. Tuttu ja turvallinen hoitaja ryhmässämme mahdollistaa sen. Lapsen ollessa pitkiä jaksoja vuoro-

hoidossa korostuu yhteistyön merkitys hoitajien ja vanhempien välillä. Lapsen kehityksen kannalta on tärkeää, millainen vuorovaikutussuhde rakentuu henkilöstön ja vanhempien välille.

Toimintamme perustuu varhaiskasvatussuunnitelmaan ja päiväkodin yhteiseen toiminta-ajatukseen painottuen leikkiin. Metsäretket, liikunta, sadut ja kädentaitojen harjoittaminen kuuluvat myös toimintaamme. Arvostamme yhteistyötä vanhempien kanssa kasvatuskumppaneina. Tervetuloa tutustumaan vuorohoitoon ja sen toimintaan!

9 VUOROHOITOON HAKEMINEN

Päiväkoti Pikku Akatemia tarjoaa vuorohoitoa alle kouluikäisille lapsille, joiden vanhempi/vanhemmat ovat joko iltaisin, öisin tai viikonloppuisin töissä tai opiskelevat iltaisin.

Hoitoaika vuorohoitopäiväkodissä on vanhempien etukäteen toimittamien työvuorotaulukoiden mukainen, huomioiden työmatkat. Työvuorotaulukot on toimitettava päiväkotiin 14 pv. ennen hoitotarvetta.

Ympäri vuorokautisesta päivähoidosta koskeviin kysymyksiin vastaa varhaiskasvatuspäällikkö Annika Hiitola, puh. (09) 505 6259, ma - to klo 9.00–11.00 tai Päiväkoti Pikku Akatemian johtaja Paula Somila puh. (09) 5056 476

10 ESIOPETUS

Perheelle maksutonta esiopetusta annetaan kaikissa niissä päiväkodeissa, joihin hakeutuu vähintään seitsemän esiopetusikäistä lasta. Päiväkotiin on luotu esiopetusta tukeva ympäristö, jossa uuden oppiminen rikastuttaa lapsen päivittäistä elämää. Maksuton esiopetus koskee oppivelvollisuuden alkamista edeltävää vuotta. Esiopetuksen toiminta-aika noudattaa koulujen toiminta-aikaa, ja päivittäinen opetusaika on 4 tuntia.

Lisää tietoja esiopetuksesta saat Kauniaisten kaupungin internetsivuilla: www.kauniainen.fi

11 MUU TOIMINTA PÄIVÄKODISSAMME

Päiväkotimme henkilökunta osallistuu koulutuksiin säännöllisesti ja aina tarpeen mukaisesti. Näin ollen kasvattajat pystyvät tietoisesti ja tarkoituksenmukaisesti opettamaan ja auttamaan lasta ja perhettä kasvatuskumppanina. Nämä toiminnot ovat leikinomaisia ja liikunnallisia toimintoja kuten Kili-, ja Kuttu -kerho, Suujumppa ja vuorovaikutusleikit.

11.1 Vuorovaikutusleikki

Hyvässä vuorovaikutuksessa lapsi kokee, että häntä rakastetaan, ihailaan ja arvostetaan kokonaisvaltaisesti. Koska vauva ei ymmärrä sanoja, suhde vanhempaan tai muuhun ensisijaiseen hoitajaan rakentuu aluksi sanattomasta yhdessäolosta, jossa korostuu kos-

ketus, läheisyys, ilo ja leikkisyys. Vuorovaikutusleikki vauvan kanssa on aitoa kohtaamista, innostamista, kosketusta ja hoivaa. Erilaiset laulut ja lorut rytmittävät leikkiä.

Vuorovaikutusleikki on aikuisten ja lasten välistä sekä lasten keskinäistä leikkiä, jonka tavoitteena on tarjota kaikille lapsille haasteita, myönteistä vuorovaikutusta, rohkaisua ja rajoja.

11.2 Kili- ja Kuttukerho

Kili- ja Kuttu ovat ryhmäkuntoutusohjelmia erityislasten tukemiseen päivähoitossa, mutta sitä voidaan käyttää myös havainto- ja arviointimenetelmänä. Se on alun perin kehitetty kielihäiriöisille lapsille, mutta ne soveltuvat erittäin hyvin myös esimerkiksi tarkkaavuushäiriöisille ja monikielisille lapsille.

Kili ja Kuttu sisältävät liikunnalliset ja kielelliset osiot. Toiminta aloitetaan tutulla nimilorulla ja päätetään rentoutukseen. Leikinomaiset harjoitukset motivoivat lapsia toimintaan. Lapsilla on oma istumapaikka, ja toimintaa jäsennetään sääntökuvien ja vuorokortin avulla. Harjoitukset kehittävät puheilmaisuutta, kielellisiä taitoja ja sensomotorisia perusvalmiuksia.

11.3 Suujumppa

Suujumpassa harjoitellaan suun ja kielen lihasten hallintaa. Se on leikinomainen toiminta ja tarkoitettu lapsille, jotka tarvitsevat tukea puheen- ja kielenkehityksessä.

11.4 Metsäretket

Päiväkodeissämme toteutetaan kevästä syksyyn Metsämörritoimintaa. Lähiluontoon retkeillään oman ikätasoisien pienryhmän kanssa.

11.4.1 Metsämyttyset (3-4 -vuotiaat)

Metsämyttyset lähtevät pienille, mutta mielenkiintoisille seikkailuille lähiluontoon. Yhdessä aikuisten kanssa he löytävät luonnon monet mahdollisuudet.

Leikkiessään Myttyset ystävystyvät kantojen, käpyjen, muurahaisten ja lintujen kanssa ja oppivat huolehtimaan luonnosta. Liikkumisen haasteet ovat mieluisia, ja luonnon jumppasali tarjoaa siihen oivat puitteet. Lapset saavat leikkiä luonnossa, laulaa ja syödä pikku eväitään.

11.4.2 Metsämörrit (4-6 -vuotiaat)

Metsämörrilapset osaavat jo liikkua haastavammassakin maastossa. Viikoittaisilla retkillä koetaan luonnon suuria ja pieniä ihmeitä. Tutustutaan metsän eläimiin ja kasveihin. Metsämörri on symboli luonnon huomioimiselle.

Metsämörriretkellä leikit ja laulut siivittävät toimintaa. Lapset saavat tehdä havaintoja, rakentaa majoja, syödä eväitä ja nauttia luonnon ihanuudesta. Lapsen uteliaisuus ja löytämisen ilo tyydytty sekä vastuu kaikesta elävästä vahvistuu.

11.5 Kielisuihku

Yksi päiväkodissamme toimiva pedagoginen ryhmä on Kielisuihkuryhmä. Ryhmän toiminnan yhtenä päätavoitteena onkin uteliaisuuden ja ennakkoluulottoman asenteen syntyminen eri kieliä ja kulttuureja kohtaan. Toiveena on lapsen ilmaisurohkeuden kehittyminen, myös vieraalla kielellä.

Kielisuihku on kielikylvyn kevyempi muoto, jossa muodostuu laulujen, leikkien, lorujen, joka-päiväisten pihaleikkien ja yhteisten tilaisuuksien kautta.

Tutustuessaan jo varhaisessa vaiheessa vieraaseen kieleen lapset saavat hyvät valmiudet kielten oppimiseen. Lisäksi tämä auttaa heitä käsittämään muiden kielten ja kulttuurien sekä erilaisten ihmisten olemassaolon.

11.6 Erityistä tukea tarvitsevia lapsia päivähoidossa

”Oikea kasvatustapa ei pyri raivaamaan pois vaikeuksia ja esteitä lasten tieltä, vaan auttamaan heitä omin voimin voittamaan väistämättömät vaikeudet.”

– Richard Muller-Freienfels

Erityispäivähoito on osana kunnallista päivähoitoa. Erityispäivähoidon järjestelyt ja tukitoimet pohjautuvat varhaiskasvatussuunnitelmaan. Lapsi voi tarvita tukea kehityksen eri osa-alueilla, eripituisia aikoja. Lapsella voi olla kehitysviivästymää tai esim. oppimis- tai sosiaalisia vaikeuksia. Erityispäivähoitoa tarjotaan lapsille, jotka vammaan, pitkäaikaissairauteen tai muun syyn vuoksi tarvitsevat erityistä kuntoutusta ja opetusta kehityksensä tueksi.

Mikäli lapsen oppimisvaikeudet ja/tai käyttäytymisen ongelmia tulee esiin, keskustelemme oman ryhmän henkilökunnan kanssa havainnoista lapsen kehityksestä. Mietitään ja päätetään tarkemmasta seurannasta, joita myös kirjataan ylös. Omahoitaja keskustelee johtajan kanssa tilanteesta, ja lähestyy myös vanhempia keskustellen heidän kanssaan havainnoistaan. Omahoitaja tukee vanhempia ja pyrkii saamaan heidät aktiiviseksi lapsen erityisen hoidon tarpeessa. Vanhempien kanssa sovitaan yhteydenotosta konsultoivaan erityislastentarhanopettajaan (kelto), joka mahdollisesti tekee vierailun ryhmään.

Seuraavaksi sovitaan keskusteluaika, johon osallistuvat omahoitaja (myös ryhmän lto jos ei ole omahoitaja), vanhemmat, kelto ja mahdollisesti muut mahdolliset yhteistyötahot, esim. neuvola. Palaverissa mietitään yhdessä, miten lasta tulisi tukea päivähoidossa, sovitaan yhteisistä toimintatavoista lapsen tukemiseksi ja mietitään mitkä ovat seuraavat tukitoimet ja yhteistyötahot. Kelto ohjaa tarvittaessa vanhempia ottamaan yhteyttä tutkiviin tahoihin esim. neuvolalääkäriin, terveyskeskuksen terapeutteihin tai perheneuvolaan.

Tarvittaessa tehdään kuntoutussuunnitelma. Lapsen kehityksen tukemiseksi voidaan käyttää myös ryhmäkoon pienentämistä, lapsen henkilökohtaista avustajaa tai lapsiryhmäavustajaa. Jatkokossa omahoitaja edelleen havainnoi tiiviisti lasta ja kirjaa ylös havaintojaan. Tiedonkulku vanhempien ja omahoitajan välillä on erittäin tärkeää. Tukitoimen toteutumista ja lapsen kehitystä seurataan ja arvioidaan säännöllisesti sovituin väliajoin. Lapsen siirtyessä ryhmästä toiseen tai perusopetukseen järjestetään tiedonsiirtopalaveri.

12 PÄIVÄHOIDON YHTEISTYÖTAHOT

”Pikkulapsessa on hienoa se, että hän ei koskaan kiitä sinua siitä, mitä teet hänelle. Hän on varma, että teet sen mielelläsi” (M. Horspool)

Yhteistyöverkoston tehtävänä on tukea perheitä ja puuttua varhaisessa vaiheessa lapsen kasvua ja kehitystä vaarantaviin tekijöihin ja auttaa perhettä niissä selviytymiseen. Verkostoyhteistyötä teemme seuraavien tahojen kanssa:

- Neuvola
- Lastensuojelu, sosiaali- ja perhetyö
- Kasvatus- ja perheneuvola
- Kunnallinen päivähoito ja esiopetus
- Erityistyöntekijät: kelto, terapeutit, psykologit
- Tutkimus- ja hoitoyksiköt
- Koulu
- Kirjasto
- Harrastustoiminta; yhdistykset ja järjestöt
- Muu kulttuuri- ja liikuntatoiminta
- Seurakunta
- Poliisi ja palokunta

12.1 Konsultoivat erityislastentarhanopettajat (KELTO)

Konsultoiva erityislastentarhanopettaja työskentelee päivähoitossa yhdessä lapsen vanhempien, ryhmän henkilökunnan ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Hän on mukana myös arvioitaessa ja suunniteltaessa lapsiryhmän toimintaa ja lasten tarvitsemia yksilöllisiä tukitoimia. Kauniaisten kaupungin erityis päivähoiton asiantuntijoina toimivat erityislastentarhanopettajat Marjut Stubbe ja Hillevi Lauhaluoma.

Konsultoiva erityislastentarhanopettajan yhteystiedot

Marjut Stubbe puh. (09) 5056 231 / 050 – 594 2357

12.2 Lastenneuvola

Lastenneuvola on tarkoitettu kaikille lapsiperheille lapsen täytettyä 2 viikkoa ja siitä aina kouluikään asti. Neuvolan työskentelyn painopistealueita ovat terveystarkastuksien

ja rokotuksien ohella perheen omien vahvuuksien löytäminen ja tukeminen arjessa. Ajanvaraus ja puhelinaika arkisin klo 12–13 numeroissa (09) 5056357 tai (09) 5056358

12.3 Puheterapia

Kauniaisissa puheterapeutti toimii terveyskeskuksessa. Puheterapia sisältää kommunikaatiohäiriöiden ennaltaehkäisyn ja niiden riittävän varhaisen toteamisen, tutkimisen ja terapian tarpeen arvioinnin. Puheterapeutin tehtäviä ovat myös kuntoutuksen antaminen tai sen järjestäminen sekä seuranta. Puheterapeutin puhelinnumero on (09) 5056 355, Puhelinajat maanantaisin 10:30–11:30 ja torstaisin 12:00–13:00

12.4 Perheneuvola

Perheneuvola tarjoaa asiantuntija-apua lasten ja nuorten psyykkistä kasvua ja kehitystä koskevissa asioissa. Nuoret voivat myös itse ottaa yhteyttä. Tarjoamme tukea odottaville tai synnyttäneille äideille. Tuemme pienten lasten vanhempia, parisuhdekysymyksissä. Aikuiset voivat hakea apua omiin ja parisuhteensa ongelmiin.

Perheneuvola palvelee Kauniaisten asukkaita. Käynnit ovat luottamuksellisia ja maksuttomia.

Ajanvaraus Arkipäivisin klo 9.30–12.00 puh. (09) 5056297

Sijainti: Terveyskeskus (pohjakerroksessa) Asematie 19

12.5 Koulu

Koulun kanssa päiväkotitekee yhteistyötä erityisesti esiopetusikäisten kanssa. Tiiviillä ***yhteistyöllä*** pyritään mahdollistamaan portaaton siirtyminen päiväkodista kouluun. Tavoitteena on, että lapsi kokee olonsa turvalliseksi ja hyväksytyksi, osaksi yhteisöä. Esikoulun ja koulun välisen tiiviin yhteistyö tavoitteena on luoda oppimispolku, joka mahdollisimman saumattomasti tukee oppimista ja tekee siirtymisen esikoulusta kouluun luontevaksi. Työskentelytavat opitaan jo päiväkodissa ja esiopetuksessa. Samalla pyritään ennaltaehkäisemään oppimisvaikeuksien syntyä. Pikku Akatemia tekee yhteistyötä suomenkielisen Mäntymäenkoulun ja ruotsinkielisen Granhultsskolan kanssa.

12.6 Kauniaisten suomalainen seurakunta

12.6.1 Lapsityö

Lapsityön kohderyhmänä ovat pääsääntöisesti alle kouluikäiset lapset ja heidän perheensä. Kirkon varhaiskasvatuksessa painotetaan lapsen arvoa ja kokonaisvaltaista kasvatusta. Toiminnan sisälähtökohtina ovat lasten kokemukset, kiinnostukset, toiveet ja taidot.

Päiväkerhot ovat kirkon osa-aikaista varhaiskasvatusta 3-5 -vuotiaalle lapsille. Molemmat päiväkerhoryhmät ovat sisarusryhmiä. Ryhmä 1 kokoontuu tiistai-, keskiviikko- ja perjantaaamupäivinä klo 9 - 12 ja ryhmä 2 tiistai- ja torstai-iltapäivinä klo 13 - 15.

Pyhäkoulu kokoontuu Juusintien kerhuhuoneella lauantaisin klo 11.00.

Kesäkerho on ohjattua leikkipuistotoimintaa 3-6-vuotiaille lapsille kirkon leikkipuistossa. Kesäkerho kokoontuu ma - pe klo 9 - 12 kahden viikon ajan koulujen päätyttyä.

12.6.2 Perhetyö

Seurakunnan perhetyön tehtävänä on tukea vanhemmuutta, arjessa jaksamista ja tarjota vertaistuellista seuraa kauniaislaisille perheille. Perheet voivat osallistua arkitoiminnassa perheille suunnattuihin kerhoihin ja ryhmiin sekä viikonloppuisin järjestettäviin retkiin ja leireihin.

13 PÄIVÄHOIDON PIIRIIN KUULUVAT LAPSET

Maksusäädöksiä sovelletaan lapsiin, joille on myönnetty hoitopaikka kaupungin päiväkodissa tai perhepäivähoidossa tai ostopalvelupäiväkodissa. Hoitopaikka voi olla koko- tai osapäiväpaikka. Lisätietoa maksuasioista löytyy Kauniaisten verkkosivuilla.

13.1 Kokopäivähoito

Kokopäivähoitopaikka myönnetään lapselle pysyvästi siihen saakka kunnes lapsi siirtyy peruskouluun tai sitä vastaavaan kouluun. Hoidon tarpeesta riippuen hoitopaikka voi olla kuitenkin myös tilapäinen tai määräaikainen. Em. järjestelystä sovitaan yhdessä lasten vanhempien kanssa.

13.2 Osapäivähoito

Osapäivähoitopaikka myönnetään niin ikään siihen asti kunnes lapsi siirtyy peruskouluun tai sitä vastaavaan kouluun. Osapäiväryhmien toiminta-aika ja noudattaa koulujen toiminta-aikaa ja se on päivittäin klo 9.00–13.00.

14 MAKSUT KESÄLLÄ

Heinäkuu on maksuton kuukausi, jos lapsen hoito on alkanut viimeistään edellisen vuoden syyskuussa. Jos päivähoito on alkanut myöhemmin, peritään myös heinäkuulta maksu.

Jos lapsi on ollut poissa koko kuukauden, peritään puolen kuukauden maksu. Mikäli lapsi on vaikka yhden päivä kuukaudessa hoidossa tällöin maksusta peritään koko kuukauden maksu. Laskutusta koskeviin tiedusteluihin vastaa lapsen hoitopaikka-alueen laskuttaja.

15 KIELIKYLPY KAUNIAISISSA

Kielikylvyn ideana on antaa äidinkielenään suomen kieltä puhuvalle lapselle mahdollisuus omaksua ruotsin kieli luonnollisella tavalla. Kielikylvyssä vierasta kieltä ei varsinaisesti opeteta, vaan se omaksutaan arkipäiväisissä tilanteissa. Kielikylpyopettajat puhuvat lapsille ruotsia käyttäen apunaan kehon kieltä, ilmeitä ja eleitä.

Lapsi saa puhua suomea, mutta opettajat kannustavat ja rohkaisevat ruotsin kielen käyttöön. Vanhempien kanssa opettajat puhuvat suomea. Vanhempien tulee tukea lapsen äidinkielen kehitystä kaikin tavoin, kuten lukemalla. Kielikylpyyn haetaan kirjallisesti. Kaavakkeita saa päiväkodeista ja varhaiskasvatuspäälliköltä.

ESIKOULU

Sansinpellon päiväkodissa on 21-paikkainen kielikylpyryhmä, jossa annetaan esikouluopetusta ruotsin kielellä 6-vuotiaille lapsille.

Ilmoita lapsesi ajoissa kielikylpyesikouluun, sillä ryhmä täyttyy nopeasti!

Ota yhteyttä varhaiskasvatuspäällikköön (Annika Hiitola, 5056259, ma - to klo 9.00–11.00) tai Sansinpellon kielikylpyopettajiin (09- 5056346).

http://www.kauniainen.fi/sosiaali/paivahoito/ph_palvop.htm

KOULU

Mäntymäen koulussa kielikylpyopetus jatkuu ensimmäisellä ja toisella luokalla. Opetus tapahtuu äidinkieltä ja matematiikkaa lukuun ottamatta ruotsin kielellä. Kolmannesta luokasta eteenpäin järjestetään ruotsin kielen ylläpito-opetusta. Kielikylpyluokalla on kielikylpyyn erikoistunut ruotsia puhuva opettaja.

Koulua koskevissa asioissa voit olla yhteydessä rehtori Jarmo Rantaan 050–3062282 tai Mäntymäen koulun kielikylpyopettajiin, 5056285/opettajanhuone.

Yhteystiedot

Lisätiedustelut:

Kielikylpyesikoulu: Mäntymäen koulu

kielikylpyopettajat

050-3077748

Mäntymäen koulun

kielikylpyopettajat

505 6285/opettajanhuone

Mäntymäen koulun rehtori
 Jarmo Ranta
 050-306 2282
 Varhaiskasvatuspäällikkö
 Annika Hiitola
 505 6259

Kauniaisten kielikylpy ry
 c/o Elinanpolku 2
 02700 Kauniainen
 Sihteeri Varpu Myllyniemi
 040-582 2766
 Puheenjohtaja Minna Savukoski
 050-597 1983

16 MUUTOKSIA KAUNIAISTEN KUNNALLISESSA PÄIVÄHOIDOSSA VUONNA 2012

Kauniaisten kaupunki kehittää päivähoitoa kaupungin päättäjien päätösten, sekä muuttuvien tarpeiden mukaan. Vuonna 2012 suurimmat muutokset suomenkielisessä kunnallisessa päivähoitossa liittyvät kaupungin päiväkotien yksikielisyyden toteuttamiseen (KH 26.5.2010), kielikylpyopetuksen laajentamiseen (KH 25.5.2011) sekä avoimen perhetoiminnan kehittämiseen (esim. TA 2012).

Avoim perhetoiminta on käynnistynyt Kauniaisissa vuoden 2010 syksyllä, ja siihen on saatu hyödyntää Kauniaisten suomenkielisen seurakunnan ja ruotsinkielisen seurakunnan tiloja, ns. Sebastosta, kahden ensimmäisen toimintavuoden ajan. Avoimen perhetoiminnan suosio ja vakiinnuttaminen vaativat kuitenkin kaupunkia järjestämään avoimelle perhetoiminnalle omat, toimivat ja pysyvät tilat.

Miten tämä vaikuttaa siihen päiväkotiin, jossa lapsellani on hoitopaikka?

Puistokujan päiväkoti

[Puistokujan päiväkodin](#) nykyisen Hattivatit-ryhmän tiloihin siirtyy avoin perhetoiminta vuoden 2012 kesästä. Siksi Puistokujan päiväkodin Hattivatit-ryhmä lopettaa toimintansa kesällä 2012 kaikkien siinä olevien lasten siirtyessä joko kouluun tai esiopetukseen. Puistokujan päiväkodissa ei näin ollen tarjota maksutonta esiopetusta toimintavuonna 2012 – 2013. Muumit-ryhmä jatkaa toimintaansa ennallaan toistaiseksi ainakin yhden toimintavuoden ajan, eli yksikään alle esiopetusikäinen lapsi ei joudu vaihtamaan päiväkotia.

Metsämajan päiväkoti, Heikelintien päiväkoti ja Satuvuoren päiväkoti

[Metsämajan](#), [Heikelintien](#) sekä [Satuvuoren](#) päiväkodeista kunnallisessa päivähoitossa luovutaan, kun se on mahdollista päivähoitoa tarvitsevien lasten kokonaismäärä huomioiden. Uuden Sanninpellon päiväkodin valmistuessa (arviolta vuonna 2014 tai 2015) luovutaan em. kiinteistöistä arviolta kahdesta. Kun lasten siirtämiset tulevat ajankohtaiseksi, siirtoja pyritään vanhempia kuullen toteuttamaan siten, että ne lasten kannalta ovat mahdollisimman pehmeitä. Ryhmiä voi-

daan mahdollisuuksien mukaan siirtää kokonaisuutena henkilökuntineen uuteen päiväkotiin ja lapset pääsevät tutustumaan uusiin tiloihin ennen muuttoa.

Pikku Akatemia

[Pikku Akatemia](#) jatkaa toimintaansa yksikielisenä suomenkielisenä päiväkötinä, kun sen ruotsinkielinen ryhmä muuttaa valmistuvaan Kasavuoren päiväkotiin keväällä 2012.

Kasavuoren paviljonki

Kasavuoren paviljongin (nykyinen [Kasavuoren päiväkoti](#)) ruotsinkieliset ryhmät muuttavat keväällä 2012 valmistuvaan uuteen Kasavuoren päiväkotiin. Kasavuoren paviljongissa suomenkielinen sisarusryhmä 1 – 5 –vuotiaille lapsille jatkaa toimintaansa ennallaan, ja ruotsinkielisiltä ryhmiltä vapautuviin tiloihin muodostetaan kaksivuotinen kielikylpy elokuussa 2012. Kielikylpyopetusta tarjotaan siis elokuusta 2012 lähtien esiopetusikäisten lisäksi myös esiopetusikäisiä nuoremmille lapsille. Kielikylpyyn lapset otetaan ikäluokittain jononumeron mukaan. Jonoon voi ja kannattaa ilmoittautua heti, kun kielikylvyn arvelee olevan hyvä vaihtoehto omalle lapselle. Kielikylpyjonoon ilmoittaudutaan erillisellä lomakkeella, jonka saa päiväkodeista tai [oheisesta linkistä](#). Ilmoittautuminen ei ole sitova.

Lisätietoja: varhaiskasvatuspäällikkö **Annika Hiitola**, puh. (09) 5056 259, yleensä ma–to klo 9–11

17 AVOIN PERHETOIMINTA

Kauniaisissa on alkanut uutena toimintamuotona 1.9.2010 avoin perhetoiminta Sebastoksessa. Avoin perhetoiminta on tarkoitettu lapsiperheiden kohtaamispaikaksi, jossa vanhemmilla on mahdollisuus viettää aikaa oman lapsensa kanssa muiden samassa tilanteessa olevien aikuisten seurassa.

Lapset ja aikuiset voivat tavata toisiaan vapaan yhdessäolon tai ohjatun toiminnan merkeissä. Vanhemmat voivat vaikuttaa toiminnan sisältöön ja osallistua suunnitteluun ohjaajan kanssa. Lapset osallistuvat toimintaan vanhempansa, isovanhempansa, hoitajansa tai muun aikuisen seurassa.

Toiminta on asiakkaille ilmaista, eikä se vaikuta kotihoidontuen suuruuteen. Siihen voivat osallistua kaikki ilman ennakoilmoittautumista. Lapset ovat vakuutettuja, mutta aina mukana tulleen aikuisen vastuulla.

Halutessa asiakkailla on mahdollisuus tavata myös muita kaupungin lapsiperheiden kanssa työskenteleviä henkilöitä, kuten konsultoivaa erityislastentarhanopettajaa ja perheohjaajaa sekä keskustella heidän kanssaan luottamuksellisesti lapsen hoitoon, kehitykseen ja kasvatukseen liittyvistä asioista.

Avoin perhetoiminta tekee yhteistyötä [Kauniaisten suomalaisen seurakunnan](#) ja [Grankullas svenska församlingenin](#) sekä [Granin Lähiapu ry:](#) n kanssa.

Toimitilana on kirjaston vieressä sijaitsevan as.oy. Sebastoksen toimitila keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 9 - 13. Tiedustelut; Jamina Bergholm (050 376 2670, (09) 50561, s-posti: [jami-na.bergholm@kauniainen.fi](mailto:jamina.bergholm@kauniainen.fi).

Lisätietoja: www.kauniainen.fi>lapsiperheet>perhekeskusverkosto.

18 INTERNATIONAL FAMILY CLUB

Are you:

- part of a multicultural/multilingual family?
- preparing to move abroad?
- returned from abroad?
- a foreigner in Finland?

If you feel you would like to broaden your social network, meet others in similar situations for discussion or advise or just have a friendly chat over a cup of coffee/tea and bun, join us on Sundays between 4pm-6pm at Sebastos, Kauniainen.

Sebastos is located on the groundfloor of the residential building next to the library in the centre of Kauniainen.

Childcare is arranged for the duration. Structured play group for young children providing guidance in the understanding of mutual respect, sharing, helping and working together in an environment of cultural diversity.

The minders have proven competence and great personalities! To help us plan with the numbers of buns and childminders, please let us know by email the day before how many of you are planning to attend.

19 LASTENHOITOAPUA

Tarvitsetko tilapäistä lastenhoitoapua?

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on tukena lastenhoidossa

Mannerheimin Lastensuojeluliiton lastenhoitoapu on tarkoitettu tilapäiseen ja lyhytaikaiseen lastenhoidon tarpeeseen esimerkiksi kun

- lapsi, vanhemmat tai vakituinen hoitaja sairastuvat
- vanhemmat ovat työmatkalla, kokouksessa, opiskelemissa

- vanhemmat haluavat hetken hengähtää, harrastaa tai viettää aikaa yhdessä.

Sunnuntaityöstä säädetään työaikalain 33 §:ssä. Sunnuntaityöstä perhe maksaa hoitajalle palkkaa 100 prosentilla korotettuna eli 16,40 e/tunti. Korotettua palkkaa maksetaan myös kirkollisina juhlapäivinä, vapunpäivänä ja itsenäisyyspäivänä.

Lisätietoja

Lastenhoitotoiminnan päällikkö Tarja Satuli-Kukkonen p. 075 324 5597, <http://www.mll.fi/>

20 KOTIPALVELUT (Kirjaston kotipalvelu)

Kirjaston kotipalvelu on tarkoitettu niille kauniaislaisille, jotka eivät vammaan, sairauden tai korkean iän vuoksi voi asioida kirjastossa. Kotipalvelu käy asiakkaiden luona keskiviikkoisin joka neljäs viikko ja tuo mukanaan asiakkaan varaamat kirjat. Samalla palautetaan luetut kirjat.

Kauniaislaiset vanhainkodit ja vastaavat hoitolaitokset voivat saada käyttöönsä kirjakärryn pidemmäksi aikaa.

Kotipalvelu on maksutonta. Lähetä meille viesti tai soita 09 - 50 56 407, niin saat lisää tietoja toiminnoista ja palveluista.

AVUSTUS- JA KOTIPALVELU TH

Yhtiönkuja 4, 02700

KAUNIAINENMob: 040 838 2513

Toimiala: [Kotihoitopalveluja](#)

Lue lisää: <http://www.fonecta.fi/tuotteet-ja-palvelut>

Verovähennyksen myötä kotipalveluihin on syntynyt kolmisentuhatta yritystä. Asiakkaan kodin siivoamisesta maksetaan keskimäärin kahdeksan euroa tunnilta.

21 KAUNIAISTEN KIRJASTO

Kaupunginkirjasto sijaitsee aivan Kauniaisten keskustassa, lähellä rautatietä. Rakennuksen tunnistaa valkoisesta tiilisestä julkisivusta.

Yhteystiedot ja osoite

Kauniaisten kaupunginkirjasto

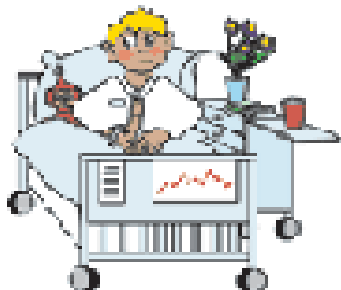
Thurmaninaukio 6, 02700 Kauniainen

Puhelin: Kirjaston lainautiski: **09 - 5056 400, 5056 401**

Kirjaston aukioloajat:

- maanantaista torstaihin klo 10–20.
- Perjantaisin ja lauantaisin kirjasto on avoinna klo 10–15
- **Sähköposti:** kirjasto [at] kauniainen.fi
kaukolaina [at] kauniainen.fi
etunimi.sukunimi [at] kauniainen.fi

22 SAIRAAAN LAPSEN HOITO

Päivähoidossa ei voida hoitaa sairasta lasta. Jotta lapsi voi palata takaisin päivähoidon hoitoon sairastelun jälkeen, tulee arvioida lapsen yleistila sekä taudin mahdollinen tarttuvuus. Lapsen yleistilan tulee sallia ryhmässä olemisen ulkoiluineen. Tarkempia ohjeita saa päivähoiton henkilökunnalta.

22.1 Pitkäaikasairaslapsen lääkehoitosuunnittelu päivähoitossa

Pitkäaikaissairaiden lasten ollessa päivähoitossa on päivähoiton järjestäjän velvollisuus huomioida heidät hoitopaikkaa osoitettaessa ja resursoida toiminta riittävästi. Lastentarhanopettajan työnkuvaan ei kuulu lääkehoidon antaminen tai siinä tukeminen. Sosiaali- ja terveysministeriön opas turvallisesta lääkehoidosta toteaa, että lääkehoidon toteuttaminen perustuu ennen kaikkea potilaan tai hänen omaisensa sekä lääkehoitoa toteuttavan työntekijän ja toimintayksikön johdon väliseen sopimukseen.

Kauniaisten kaupungin lääkehoitosuunnitelman perustana on Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2006 julkaisema opas Turvallinen lääkehoito, valtakunnallinen opas lääkehoidon toteuttamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Tämän pohjalta kukin toimintayksikkö suunnittelee lääkehoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet yksittäisen lapsen tarpeen mukaan.

Lasten päivähoitossa ja esiopetuksessa on käytössä lääkehoitosuunnitelma. Suunnitelma löytyy alla olevasta linkistä:

[Kauniaisten kaupungin lääkehoitosuunnitelma](#)

22.2 Milloin heti lääkäriin?

Jotkut taudinoinneet ovat merkkejä siitä, että lapsi on niin sairauden uuvuttama, että on viipymättä otettava yhteyttä lääkäriin.

Apaattinen, veltto ja haluton: Lapsi haluaa vain maata sängyssä eikä jaksa leikkiä.

Ei juo eikä virtsaa: Useimmat sairaat lapset eivät halua syödä, mutta heidät voidaan yleensä houkutella juomaan. Jos lapsi ei juo, tulee nestevajausta, ja virtsantulo lakkaa.

Ärtynyt: Lapsi reagoi ärtymyksellä valoon ja ääniin.

Vaikeutunut hengitys: Voi olla merkki keuhkokuumeesta.

Ei pysty laittamaan otsaa polviin tai katsomaan napaa: Tämä voi johtua siitä, että lapsen niska on jäykkä, mikä voi olla aivokalvontulehduksen oire.

Pisteenmuotoisia täpliä iholla: Pilkut eivät häviä, jos niitä painetaan sormella. Voi olla aivokalvontulehduksen oire.

23 PÄIVÄHOITO JA TARTUNTA

Seuraavat asiat ja ohjeet ovat Kauniaisten johtavan lääkäri Patrik Währnin suosittelemia vuodelle 2010-2011.

23.1 Kuinka taudit tarttuvat?

Suuri osa lasten saamista taudeista johtuu joko bakteeri- tai virustartunnasta. Tällaiset taudit leviävät helposti. Taudit leviävät eri tavoin: ja esineiden, esim. lelujen ja ovenkahvojen

ilman, kosketuksen välityksellä.

Kun flunssainen lapsi yskii, ilmaan sinkoaa paljon viruksia. Nämä virukset voivat tartuttaa flunssan muihin, samassa huoneessa oleviin lapsiin. Jotkut bakteerit ja virukset voivat säilyä hengissä muuallakin kuin ihmisessä ja tarttua esineistä, esim. tuteista, leikkikaluista, ruokailuvälineistä, ovenkahvoista, wc-istuimista ja käsipyyhkeistä. Jotkut taudit leviävät suoran kosketuksen välityksellä, eli kun lapsi koskettaa toista lasta.

Tarttavat taudit leviävät erityisen helposti paikoissa, joissa on paljon lapsia, esim. päiväkodeissa. Yksittäinen päivähoitossa esiintyvä sairastapaus voi siksi aiheuttaa usealle lapselle tartunnan.

23.2 Sairaudet ja päivähoito

Sairaan lapsen hoidon järjestäminen voi tuottaa vaikeuksia lapsen vanhemmille. Työssä käyvällä, alle 10-vuotiaan lapsen vanhemmalla on oikeus jäädä pois työstä lapsen sairauden ja hoidon järjestämisen takia neljäksi päiväksi. Lastenneuvolan terveydenhoitaja tai lasta hoitava lääkäri voi kirjoittaa todistuksen tilapäisestä hoitolomasta työnantajaa varten. Lain mukainen tilapäinen hoitovapaa on palkatonta. Joillakin aloilla tai työpaikoilla on kuitenkin erikseen sovittu palkallista vapaasta hoidon järjestämiseksi.

Jotkut vanhemmat ratkaisevat ongelman antamalla lapselle aamulla särkylääkettä ennen lapsen viemistä päivähoitoon tai kouluun. Mutta särkylääke ei paranna lasta. Päivähoitoon viedyllä lapsella, joka ei ole täysin terve, on alentuneen vastustuskyvyn vuoksi suurempi riski saada jokin muu tauti. Lisäksi lapsi voi tartuttaa päivähoidossa olevat muut lapset. Näin päivähoitoon meno ei ole järkevää kenenkään kannalta. Pääsääntö on, että sairaita lapsia ei saa viedä päivähoitoon, ja että tarttuvaa tautia sairastava lapsi viedään päivähoitoon vasta, kun tauti ei enää tartu. Tämä tarkoittaa useimmissa tapauksissa, että lapsi saa mennä päivähoitoon vasta, kun hän on terve. Lapsi on terve, kun hän voi leikkiä ja osallistua päivähoitopaikan toimintaan tarvitsematta erityishuomiota.

Seuraavasti löydät yleisiä lasten sairauksista aakkosjärjestyksessä tautien nimen mukaan:

23.3 Yksittäiset sairaudet (aakkosjärjestyksessä)

Päivähoidossa ja koulussa ei ole mahdollista välttää täysin tarttuvia tauteja. Lapset sairastuvat helpommin kuin aikuiset ja lisäksi monet taudit tarttuvat jo itämisvaiheessa. Tällöin lapsi tartuttaa toiset ennen kuin hän edes tietää olevansa sairas.

Tutustumalla oleviin yksittäisiin tauteihin voi selvittää, miten taudit tarttuvat ja milloin lapsi voi jälleen mennä päivähoitoon tai kouluun.

Aivokalvontulehdus

Tartunta:

Tarttuva aivokalvontulehdus (meningokokkibakteeri) tarttuu ilmasta. Bakteeri leviää ilmaan yskittäessä ja niistettäessä. Monilla lapsilla on meningokokkeja nenässä ja nielussa, vaikka he eivät olekaan sairaita. Useimmat meningokokkitapaukset ovat yksittäistapauksia, eikä kyseessä siis ole epidemia. Tauti ei ole nimestään huolimatta erityisen tarttuva.

Silloin tällöin samalla alueella esiintyy useampia tapauksia. Siksi tarttuvaa aivokalvontulehdusta sairastavan lapsen kanssa samassa asunnossa asuvat yleensä vanhemmat ja sisarukset hoidetaan ennalta ehkäisevällä lääkkeellä.

Sitä vastoin muille päiväkodin tai koulun lapsille ei suositella ennalta ehkäisevää hoitoa.

Päivähoito:

Lapsi voidaan viedä päivähoitoon, kun hoito on lopetettu, ja kun hän voi leikkiä ja osallistua hoitopaikan toimintaan tarvitsematta erityishuomiota.

Sairaana lapsen sisarukset voivat mennä päiväkotiin, kun ennalta ehkäisevä hoito on lopetettu.

Enterorokko

Tartunta:

Tauti tarttuu pisaratartunnan kautta. Se tarttuu erityisesti lapsen ulosteesta käsiin ja niistä muihin lapsiin, mutta se tarttuu myös ilman kautta. Itämisaika on 3-6 vuorokautta.

Päivähoito:

Koska tauti tarttuu suhteellisen helposti ja lapsi tartuttaa jo itämisaikana, taudin leviämistä ei voida estää päivähoitopaikoissa. On tavallista, että useampi lapsi sairastuu kerralla. Lapsen on oltava kotona kunnes hän on kuumeeton ja kunnes hän voi osallistua hoitopaikan toimintaan ilman erikoishuomiota.

Flunssa eli nuhakuume

Tartunta:

Flunssavirukset ovat erittäin tarttuvia. Ne tarttuvat herkimmin juuri ennen sairauden puhkeamista ja ensimmäisinä päivinä sairastumisen jälkeen. Siksi ei ole mitään aihetta eristää lasta, kun tämä on jo sairastunut.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoitoon, kun lämpö on normaali ja kun hän voi leikkiä ja osallistua hoitopaikan toimintaan tarvitsematta erityishuomiota.

Hinkuyskä

Tartunta:

Hinkuyskä on kaikkein tarttuvain bakteerin aiheuttama sairaus Pohjois-Euroopassa. Jos päiväkotiin tulee hinkuyskäinen lapsi, yhdeksän lasta kymmenestä saa häneltä tartunnan, elleivät lapset ole sairastaneet tautia aikaisemmin tai ellei heitä ole rokotettu. Tauti tarttuu yskinnän ja aivastelun välityksellä. Hinkuyskäinen lapsi tartuttaa jo ennen taudin puhkeamista sekä jopa neljä viikkoa yskänkohtausten alkamisen jälkeen. Taudin itämisaika on 5-15 päivää.

Päivähoito:

Hinkuyskäistä lasta ei saa viedä päivähoitoon ennen kuin yskänkohtaukset ja hinkuva hengitys on loppunut. Jos, päivähoitopaikassa huomataan hinkuyskää, alle 1-vuotiaat lapset on lähetettävä kotiin (paitsi ne, joilla on ollut aikaisemmin hinkuyskä ja ne, jotka on jo rokotettu kaksi kertaa). Isommilla lapsilla ja aikuisilla voi olla hinkuyskä ilman että he tajuavat sairastavansa hinkuyskää. Tämän takia flunssaisten ja yskivien henkilöiden on syytä pysytellä kaukana pikkuvauvoista.

Influenssa

Tartunta:

Influenssa on erittäin tarttuva tauti. Se leviää ilmaan yskittäessä ja niistäessä. Koko talo on tartunta-alue, eli kaikki taloon tulevat altistuvat tartunnalle.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoitoon, kun lämpö on normaali ja kun hän voi leikkiä ja osallistua hoitopaikan toimintaan tarvitsematta erityishuomiota.

Keuhkokuume

Tartunta:

Keuhkokuume leviää ilmaan yskittäessä, niistettäessä ja syljen välityksellä. Viruksen aiheuttama keuhkokuume leviää helpommin kuin bakteerin aiheuttama keuhkokuume.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoidon, kun lämpö on normaali ja kun hän voi leikkiä ja osallistua hoitopaikan toimintaan tarvitsematta erityishuomiota.

Kihomato

Tartunta:

Tauti tarttuu ihmisestä toiseen munien kautta. Munat ovat hyvin vastustuskykyisiä, ja ne voivat säilyä aktiivisina jopa 2 viikkoa pölyssä ja vuodevaatteissa. Asunnossa voi nopeasti olla runsaasti munia erityisesti makuuhuoneessa. Jos lapsi on saanut kihomatoja, oletettavasti koko perhe on saanut tartunnan, vaikka muiden perheenjäsenten ulosteista ei löytyisikään kihomatoja. Koko perhe on sen vuoksi hoidettava lääkkeellä.

Päiväkoti:

Ei erityisiä määräyksiä. Lapsi voidaan viedä päivähoidon, mutta kihomatotartunnasta on syytä kertoa päiväkodin henkilökunnalle, koska munat leviävät ja tarttuvat helposti päiväkodissa. Kaikki päiväkodissa tartunnan saaneet on syytä hoitaa yhtä aikaa, että munista päästään eroon.

Kurkunpääntulehdus

Tartunta:

Tauti leviää ilmaan yskimisen ja niistämisen yhteydessä. Vain osa tartunnalle altistuvista lapsista sairastuu kurkunpääntulehdukseen. Tauti ei ole siten erityisen tarttuva.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoidon, kun lämpö on normaali ja kun hän voi leikkiä ja olla mukana hoitopaikan päivärytmissä tarvitsematta erityishuomiota.

Kuume

Tartunta:

Riippuu siitä, mikä on aiheuttanut kuumeen.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoidon, kun lämpö on normaali ja kun hän voi leikkiä ja olla mukana hoitopaikan päivärytmissä tarvitsematta erityishuomiota.

Märkärupi

Tartunta:

Märkärupi tarttuu kosketuksen ja esineiden välityksellä. Märkärupeaan koskettelleella lapsella on bakteereita sormissaan. Kun lapsi koskettaa toista lasta, bakteerit leviävät. Samalla tavoin bakteerit voivat levitä tavaroihin ja niistä toisiin lapsiin. Märkärupi tarttuu niin kauan kuin haavaumat märkivät tai niissä on rupi. Vasta kun ruvet ovat irronneet eikä uusia haavaumia tule, lapsi ei enää tartuta toisia. Märkärupi voi tarttua, vaikka hoito onkin aloitettu.

Päiväkoti ja koulu:

Koska pienet lapset eivät osaa huolehtia puhtaudesta ja koska he koskettelevat haavaumia jatkuvasti, tartuntavaara on olemassa. Pikkulapset eivät saa mennä päivähoitoon ennen kuin haavaumat ovat kuivuneet ja kaikki ruvet irronneet. Kouluikäiset lapset osaavat paremmin huolehtia puhtaudesta, joten he voivat mennä kouluun ja osallistua vapaa-ajan toimintaan.

Miten välttää märkärüven tarttuminen päivähoidossa:

- * Lapsi pesee kädet saippualla joka kerta kosketeltuaan märkärupeaan.
- * Jokaisella lapsella on oma pyyhe.
- * Pyyhkeet ja petivaatteet vaihdetaan päivittäin.
- * Vaatteet pestään 90:ssä asteessa.
- * Henkilökunta pesee kätensä ja käyttää kertakäyttöpyyhkeitä joka kerta kosketettuaan märkärüpeä. Kädet voidaan vaihtoehtoisesti pyyhkiä desinfiointiaineella.
- * Perusteellinen siivous.
- * Tekstiilipinnat imuroidaan.
- * Jos lapsi on kosketellut tekstiilejä, ne pestään tai muutoin puhdistetaan.
- * Lelut, joissa ehkä on bakteereja, pestään päivittäin pesuaineella, mahdollisesti astianpesukoneessa.
- * Ovenkahvat, puhelimet yms. esineet, joita monet ihmiset koskettelevat päivittäin, puhdistetaan.
- * Vettä kestävämmät pinnat desinfioidaan.

Nielutulehdus

Tartunta:

Nielutulehdus leviää ilmaan yskittäessä ja niistettäessä. Se voi tarttua myös esineiden kuten leikkikalujen ja ovenkahvojen välityksellä.

Päiväkoti:

Jos lapsi saa antibiootteja, hänet voidaan viedä päivähoitoon kolmantena sairastuspäivänä. Lapsen on oltava kuumeeton.

Parvorokko**Tartunta:**

Tauti leviää pisaratartuntana esimerkiksi siten, että tartunnan saanut lapsi yskii kohti tervettä lasta. Lapsi sairastuu 1-3 viikon kuluttua tartunnan saamisesta. Koska parvirokko tarttuu yleensä jo itämisvaiheessa, tautia on hyvin vaikea välttää.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoitoon, kun lämpö on normaali ja kun hän voi leikkiä ja olla mukana hoitopaikan päivärytmissä tarvitsematta erityishuomiota.

Puutiaisen eli punkin purema**Tartunta:**

Borrelia-bakteeri leviää vain punkista lapseen. Se ei leviä lapsesta toiseen.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoitoon, kun hän voi leikkiä ja olla mukana hoitopaikan toimissa tarvitsematta erityishuomiota.

Rauhaskuume**Tartunta:**

Tauti tarttuu syljen välityksellä ja voi levitä lapsesta toiseen suutelemalla. Tauti voi levitä myös leikkikaluissa tai juoma-astioissa olevan syljen välityksellä. Rauhaskuumetta sairastava lapsi voi tartuttaa muita lapsia jopa kuukausien kuluttua taudin alkamisesta. Lapsi sairastuu 3 - 8 viikon kuluttua tartunnasta.

Päiväkoti:

Lapsi voidaan viedä hoitoon, kun hän on terve, eli kun hän voi leikkiä ja osallistua hoitopaikan toimintoihin tarvitsematta erityishoitoa.

Ripuli ja oksentelu**Tartunta:**

Johtuu useimmiten vatsa- ja suolistotulehduksesta, joka voidaan todeta ulosteesta löytyvistä viruksista tai bakteereista. Nämä voivat levitä ulosteesta käsiin ja sen jälkeen suuhun, leikkikaluihin ja ruokatarvikkeisiin.

Käsien pesu on hyvin tärkeää, erityisesti ennen ruokailua ja vessassa käynnin jälkeen, että taudin leviäminen ehkäistään. Sekä lasta koskettaneen aikuisen että lapsen itsensä on pestävä käntensä.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoitoon, kun uloste on normaalia ja oksentelu on loppunut, ja kun hän voi leikkiä ja osallistua hoitopaikan toimintaan tarvitsematta erityishoitoa.

RS-virus

Tartunta:

RS-virus on hyvin tarttuva. Koska tartuntariski on suurin taudin puhjetessa ja lähipäivinä sen jälkeen, lasta ei tarvitse eristää. Voidaan olettaa, että kaikki päiväkotilapset altistuvat joka vuosi tartunnalle, eikä sitä voida estää. Sairaana lapsen on kuitenkin syytä välttää kontakteja alle puolivuotisiin vauvoihin, sillä näille RS-virus voi aiheuttaa vakavan sairauden.

Päiväkoti:

Lapsen on oltava kotona, kunnes hän on kuumeeton ja kunnes hän voi osallistua päivähoitopaikan normaaliin toimintaan.

Sammas

Tartunta:

Sammas tarttuu lapsen suusta käsiin, tuttipulloon, tuttiin ja rintakumiin. Hygienia on tärkeää suuta puhdistettaessa. Kädet on pestävä ennen hoitoa ja sen jälkeen. Jos imetyksessä käytetään rintakumia tai jos vauvalle annetaan tuttipulloa tai tuttia, ne on aina puhdistettava huolellisesti keittämällä. Lapsen tutti on puhdistettava päivittäin, ja on vältettävä panemasta sitä omaan suuhunsa. On parasta ostaa uusia tutteja hiivasienihoidon alkaessa.

Päivähoito:

Päivähoitoon viemisestä ei ole olemassa erityisiä sääntöjä. Mutta yllä olevia ohjeita on noudatettava päivähoidossakin.

Silmätulehdus

Tartunta:

Bakteerin aiheuttama silmätulehdus on erittäin tarttuva. Lapsi siirtää usein tulehduksen silmästä toiseen hieroessaan silmiään. Omat ja lapsen kädet on sen vuoksi muistettava pestä, kun lapsen silmänympärystä on kosketettu.

Päiväkoti:

Lapsi voi helposti tartuttaa sekä henkilökunnan että muut lapset. Siksi vanhemmille ilmoitetaan usein, että lapsi saa mennä päivähoitoon vasta, kun silmiä on alettu hoitaa silmätipoilla. Tämä on kuitenkin vain harvoin tarpeen.

Flunssaiset lapset, jolla on vähän keltaista rähmää silmissä, voivat yleensä mennä päivähoitoon, vaikka silmiä ei ole hoidettu silmätipoilla.

Seuraavissa tapauksissa voi olla tarpeen hoitaa silmiä tipoilla, ennen kuin lapsi viedään päiväkotiin:

- ❖ jos, silmätulehdukseen liittyy voimakasta rähmimistä.
- ❖ jos, silmätulehdukseen liittyy selvästi valonarkuus.

Tällöin lapsen on parasta olla kotona, kunnes lääkäri on tutkinut silmät ja ne on mahdollisesti hoidettu silmätipoilla.

Silsa eli ihon sienitauti

Tartunta:

Silsasieni tarttuu erittäin helposti. Tartunta on yleisimmin peräisin toisesta ihmisestä, mutta sen voi saada myös eläimestä. Sieni tarttuu kosketuksen tai esim. pyyhkeen välityksellä. Kädet on syytä pestä aina kun silsaa on kosketeltu.

Päivähoito:

Lapsi voi mennä normaalisti päivähoitoon.

Suutulehdus

Tartunta:

Suutulehdus tarttuu ilmasta syljen välityksellä. Tartunnan voi saada myös esineistä, joi- ta suutulehdusta sairastava lapsi on koskettanut.

Päivähoito:

Lapsi voi mennä päivähoitoon, kun lämpö on normaali ja kun hän voi leikkiä ja osallistua hoi- topaikan toimintaan tarvitsematta erityishuomiota.

Syyhy

Tartunta ja hoito

Aikaisemmin uskottiin, että syyhy tarttuu vain, kun kaksi henkilöä nukkuu saman peiton alla. Tämä ei pidä kuitenkaan paikkaansa. Syyhypunkki tarttuu lapsesta toiseen, kun nämä telmivät ja nujuavat yhdessä. Tartunnan voi saada myös huonekaluista, vaatteista ja vuodevaatteista, koska syyhypunkki voi selviytyä hengissä parin vuorokauden ajan ihmisen ulkopuolellakin.

Lapsen vaatteet ja vuodevaatteet pestään vähintään 50 asteessa ja lattiat ja huonekalut puhdiste- taan perusteellisesti. Kirjoita lista kaikista henkilöistä, jotka ovat olleet kylässä tai joiden luona te olette olleet kylässä viimeisen kolmen viikon aikana. Ilmoita heille, että he ovat mahdollisesti saaneet tartunnan. Ilmoita myös asiasta kouluun tai päivähoitopaikkaan.

Syylät

Tartunta:

Syyliä aiheuttava HPV-virus tarttuu lapsesta toiseen suoran kosketuksen välityksellä. Erityisesti uudet syylät tarttuvat hyvin herkästi. Jalkapohjien syylät voivat tarttua myös kosteiden, lämpimi- en tilojen kuten uimahallin ja saunan lattioiden kautta. Tartunta voidaan estää käyttämällä kyl- pysandaaleita. Virus voi tarttua myös omista syylistä muille ihoalueille, erityisesti jos lap- si koskettelee syyliään. Itämisaika on 1-8 kuukautta.

Päiväkoti: Lapsi voi mennä normaalisti päiväkotiin.

Täit

Tartunta:

Kaikki voivat saada täitartunnan riippumatta siitä, kuinka puhdas on. Pitkät ja likaiset hiukset

eivät ole herkempiä saamaan täitä kuin lyhyet ja puhtaat hiukset. Täit elävät verta imemällä eivätkä liasta.

Täit leviävät ryömimällä päästä toiseen. Ne eivät osaa lentää eivätkä hyppiä, ja tartunta tapahtuu vain, jos kaksi päätä on pitkään kosketuksissa toisiinsa. Hiuksista kammalla tai harjalla kammattut täit ovat vanhoja ja sairaita, eivätkä tartu kovin helposti. Hautomattomat saivaret (täinmunat) huonekaluissa, kammassa, myssyissä ja huiveissa voivat aiheuttaa tartunnan. Sen vuoksi voidaan melko varmasti saada tartunta, jos lainataan kampaa, harjaa tai myssyä lapselta, jolla on täitä.

Mitä koulu tai päivähoitopaikka voi tehdä, jos niiden on vaikea päästä eroon täi ongelmasta?

Jos päiväkodissa huomataan täitä, asiasta on pikimmiten tiedotettava kaikille vanhemmille ja kehoitettava heitä tarkastamaan lastensa hiukset, niska ja korvantaukset täiden ja saivareiden löytämiseksi. Apteekista voi ostaa täishampoota ilman reseptiä. Lapsen ja muiden perheenjäsenten hiukset käsitellään ohjeen mukaan ja vuodevaatteet, kammat, harjat ja pähineet pestään, jotta täitartunnasta päästään kunnolla eroon. On tärkeää, että kaikki päivähoitopaikan lapset tutkitaan ja hoidetaan samanaikaisesti.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoitoon tai kouluun, kun hoito on lopetettu.

Tulirokko

Tartunta:

Tulirokko tarttuu ilmasta syljen välityksellä, mutta myös lapsen koskettamien esineiden, esim. leikkikalujen ja ovenkahvojen välityksellä.

Päiväkoti:

Lapsi voidaan viedä päivähoitoon, kun hän on saanut penisilliiniä 2 päivää. Lapsen on oltava kuumeeton.

Välikorvantulehdus

Tartunta:

Riippuu välikorvantulehduksen syystä. Jos tulehdus on viruksen aiheuttama, tauti leviää ilmaan yskittäessä ja niistettäessä. Bakteerin aiheuttama tauti ei ole yhtä tarttuva. Välikorvantulehdus on usein seurausta pitkittyneestä flunssasta.

Päiväkoti: Lapsi voi mennä päivähoitoon, kun lämpö on normaali ja kun hän voi leikkiä ja osallistua hoitopaikan toimintaan tarvitsematta erityishuomiota.

Vauvarokko eli kolmen päivän kuume

Tartunta:

Tauti johtuu viruksesta, joka on erittäin tarttuva ja leviää ilmasta. Lapsi saa kuumeen 5-15 päivän kuluttua tartunnasta.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoidon, kun lämpö on normaali ja kun hän voi leikkiä ja olla mukana hoitopaikan päivärytmissä tarvitsematta erityishuomiota.

Vesirokko

Tartunta:

Vesirokko on erittäin tarttuva tauti, jonka itämisaika on kaksi viikkoa. Tartunnan voi saada sekä ilmasta että kosketuksesta. Vesirokko tarttuu sekä itämisaikana että taudin puhjettua - siihen asti, kunnes viimeinenkin näppylä on hävinnyt.

Päivähoito:

Lapsen on oltava kotona, kunnes viimeisetkin näppylät ovat hävinneet ja kunnes hän on kuumeeton.

Yskä

Tartunta:

Jos yskän syynä on jokin viruksen tai bakteerin aiheuttama tulehdustauti, tartunta voi levitä ympäristöön yskänkohtauksen välityksellä.

Päiväkoti:

Lapsi voi mennä päivähoidon, kun lämpö on normaali ja kun hän voi leikkiä ja osallistua hoitopaikan toimintaan tarvitsematta erityishuomiota

Yskänrokko eli huuliherpes

Tartunta: Huuliherpes tarttuu kosketus- tai pisaratartuntana ihmisestä toiseen. Myös taudinkantajat tartuttavat virusta, eli tautia on vaikeaa välttää. Kun virus on aktiivinen, tauti tarttuu suoran kosketuksen välityksellä. Rakkulat tartuttavat kunnes niissä kaikissa on rupi.

Päivähoito:

Lapsi voi mennä päivähoidon ja kouluun. On tärkeää pestä kädet, että tauti ei leviä.

Lisää tietoja sairauksista: <http://www.sairaslapsi.com/frame.cfm/cms/sprog=4/grp=2/menu=1/>

24 LASTEN POISSAOLO TARTTUVIEN TAUTIEN TAKIA

Tarttuvien tautien leviämistä ei yleensä pystytä torjumaan siten, että sairaat lapset eristetään päivähoidosta. Useimmiten lapsiryhmässä on samanaikaisesti sekä oireettomia, tartuttavia taudinkantajia ja oireissa lapsia sekä taudista jo toipuvia.

Sairaana lapsen kannalta on kuitenkin tärkeää, että hän saa sairastaa tautinsa kotona ja toipua siitä, kunnes hän taas pystyy osallistumaan normaaliin toimintaan päivähoidossa. Toipumisajat ovat yksilöllisiä eikä niille voi antaa yleisiä suosituksia.

Taudista toipumisaika tulee harkita aina lapsikohtaisesti.

Mikäli lapsi sairastuu kesken päivää hoidossa ollessaan, on sairastumisesta asiallista ilmoittaa vanhemmille ja sopia lapsen noutamisesta. Tällöin vanhemmat saavat päiväkodista tarvittaessa todistuksen lapsen sairastumisesta. Vanhemmat voivat saada todistuksen lapsen sairaudesta työnantajalleen myös lastenneuvolan terveydenhoitajalta, ellei lääkäriissäkäynti ole tarpeen.

Päivähoidossa voidaan lapselle antaa ainoastaan lääkärin määräämiä lääkkeitä. (pvh 305/17.3.2006).

25 HOITOAPUA LAPSEN SAIRASTAESSA

Kotipalvelu puh: (09) 505 6461, varmimmin klo 8.00 – 11.00

Jos perhe maksaa samalta ajalta päivähoitomaksun, ei kotipalvelusta peritä maksua.

Granin lähiapu ry.

Luotettavia koulutettuja tilapäishoitajia

Toiminnanjohtaja Pirkko Perttula

Puh: (09) 547 2074. Arkisin klo 8.00 – 10.00

Väestöliitto puh: (09) 228 050 / lastenhoitopalvelu

Koko pääkaupunkiseutu palveleva koulutettujen hoitajien verkosto.

26 TARTTUVIEN TAUTIEN TORJUNNASTA PÄIVÄHOIDOSSA

Infektioiden leviämiseen päiväkodeissa voidaan vaikuttaa yksinkertaisin toimenpitein. Tärkeimmät niistä on esitelty seuraavissa taulukoissa. Näitä toimenpiteitä tulee noudattaa lapsen ikä ja lapsiryhmä huomioon ottaen.

Ruuan jakaminen

Yksi aikuinen jakaa, hän ei osallistu samalla lasten hoitamiseen

Lapset voivat osallistua tiskien keräämiseen

Hampaiden pesu

Päivähoidossa käytetään ksylitoli purukumia

Vuorohoitopäiväkodissa hampaiden pesu suoritetaan aikuisen valvonnassa

Lapsen käynti WC:ssä

Auta lasta pesemään kätensä, potta tyhjenetään WC-pyttyyn

Potta huuhdellaan vain tähän tarkoitukseen varatussa altaassa, omien käsien pesu ja / tai desinfektio lopuksi

Vaipan vaihto

Vaipan vaihdetaan omassa erillisessä paikassa, jonka alusta on kosteata

pyyhkimistä kestävä, vaippa vaihdetaan kertakäyttöpaperin päällä

Vaipat kääritään muoviin, alusta pyyhitään yleispuhdistusaineella

Eritteiden puhdistus

Eritteet (oksennus, uloste, veri, virtsa jne.) puhdistetaan välittömästi klooripitoisella puhdistusaineella

Päivittäinen puhdistus

WC:n kosketuspinnat ja altaat, kovat lelut, pehmeät lelut syrjään kuivumaan

Päiväkodin ovenkahvat ym. kosketuskohdat

Lattiat, matalalla olevat hyllyt, kahvat, kaikki pinnat, joihin vaippaikäiset lapset ovat koskettaneet

Puhdistus tehdään neutraalilla tai heikosti emäksisellä puhdistusaineella

Huolehditaan siitä, että jokaisella lapsella on henkilökohtaiset vuodevaatteet (pvh 305/17.3.2006).

26.1 Käsienpesuohjeet päiväkoteihin

Henkilökunta

Käsien pesu vedellä ja saippualla

- kun kädet ovat näkyvästi likaiset
- ennen ruuan valmistusta ja eri työvaiheiden välissä
- WC-käynnin jälkeen
- vaipanvaihdon jälkeen
- kotiin saavuttaessa

Käsien desinfektio käsihuuhteella

- päiväkotiin tullessa
- ennen ruuan jakoa ja ruokailua
- WC-käynnin jälkeen ja kun on avustanut lapsia WC:ssä

- vaipanvaihdon jälkeen
- nenän pyyhkimisen jälkeen
- tupakoinnin jälkeen
- eritteiden puhdistamisen jälkeen
- kun ei ole käsienspesumahdollisuutta
- korvaamaan käsien vesi- saippuapesu, kun kädet eivät ole näkyvästi likaiset

Kertakäyttöiset suojakäsineet

- oksennus- ja ripuliepidemian aikana lapsen pyllyn pesussa sekä oksennus- ja ripulieritteitä puhdistettaessa

Lapset

Käsien pesu vedellä ja saippualla

- päiväkotiin tullessa
- ennen ruokailua
- WC-käynnin jälkeen
- vaipan vaihdon jälkeen
- kun kädet likaantuvat
- päiväkodista lähtiessä
- kotiin saavuttaessa

Käsien desinfektio käsihuuhteella

- vain oksennus- ripuli- tms. epidemia-aikoina käsien pesun jälkeen
 - henkilökunta annostelee käsihuurteen aina lasten käsiin, esim. pumppupullosta
- pvh 305/17.3.2006

26.2 Käsien pesu- ja desinfektiotekniikka

Käsihygienian onnistumiseksi suositellaan, että henkilökunta ei pitäisi työvuoron aikana sormuksia tai muita käsikoruja

Käsien pesu

- kädet kostutetaan vedellä ennen nestesaippuan annostelua
- kädet pestään kauttaaltaan, erityisesti huomioiden sormien päät, sormien välit, peukalot ja ranteet
- saippuajäämät huuhdellaan huolellisesti käsistä pois juoksevalla vedellä
- kädet kuivataan paperiseen kertakäyttöpyyhkeeseen
- vesihana suljetaan käytetyllä paperipyyhkeellä
- opetetaan ja avustetaan lapsia käsien pesussa

Käsien desinfektio

- käsihuuhdetta pitää annostella käsiin riittävästi, ainakin 2 painallusta annostelijasta
 - käsihuuhde levitetään kuiviin käsiin
 - käsihuuhdetta hierotaan käsiin niin kauan, että kädet ovat kuivat, erityisesti sormien päihin, sormien väleihin, peukaloihin ja ranteisiin
 - lapsille käsihuuhdetta annostellaan vähemmän, pieni tippa, joka riittää pienten käsien puhdistamiseen
 - opetetaan ja avustetaan lapsia käsien desinfektiossa
- Käsien pesu on myös kotona tärkeää. Lapsen kädet on hyvä pestä ja kuivata heti päivähoidosta kotiin palattua, ennen ruokailuja ja WC:ssä käynnin jälkeen.

pvh 305/17.3.2006

Aikaisemmat asiat ovat myös Kauniaisten johtavalääkäri Patrik Währnin suositettuja.

27 LASTENSUOJELU

Kaikilla perheillä ja lapsilla voi olla joskus vaikeuksia. Usein ongelmat ratkeavat lapsen omassa elinpiirissä läheisten, neuvolan, päiväkodin tai koulun tuella. Joskus vaikeudet ovat sellaisia, että niihin tarvitaan lastensuojelun apua. Lastensuojelun tehtävänä on tukea vanhempia ja huoltajia kasvatustehtävässä ja auttaa lapsia ja nuoria selviytymään hankalien elämänvaiheiden yli. Ensisijaisesti apua tarjotaan aina avuhuollon tukitoimien kautta.

Vanhemmat itse, naapurit, sukulaiset ja muut läheiset voivat ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijään, jos huomaavat lapsen olevan avun tarpeessa. Lapsi tai nuori voi myös itse ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijään. Illalla ja viikonloppuisin yhteyttä voi ottaa Espoon sosiaali- ja kriisipäivystykseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon, opetustoimen, nuorisotoimen, poliisitoimen ja seurakunnan työntekijöillä ja luottamushenkilöillä on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus, jos he saavat tiedon lapsesta, jonka tilanne vaatii lastensuojelutarpeen selvittämistä.

Lastensuojeluilmoitus

On tärkeätä, että avuntarpeessa olevan lapsen tilanteesta ilmoitetaan lastensuojelun sosiaalityöntekijöille riittävän varhain, jotta lapsen tilanne voidaan selvittää ja hän saa nopeasti tarvitsemansa avun.

Ilmoitusvelvolliset

Lastensuojelulain mukaan seuraavien viranomaistahojen ja muiden toimijoiden on viipymättä ja salassapitosäännösten estämättä tehtävä lastensuojeluilmoitus, jos he tehtävässään ovat saaneet

tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelutarpeen selvittämistä.

- sosiaali- ja terveydenhuollon, opetustoimen, nuorisotoimen, poliisitoimen ja seurakunnan tai muun uskonnollisen yhdyskunnan palveluksessa tai luottamustoimessa olevat henkilöt
- muun sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajan, opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tai turvapaikan hakijoiden vastaanotto toimintaa tai hätäkeskustoimintaa taikka koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa harjoittavan yksikön palveluksessa olevat henkilöt
- terveydenhuollon ammattihenkilöt.
- rikosseuraamuslaitoksen palveluksessa oleva
- palo- ja pelastustoimen palveluksessa oleva

Ilmoitusvelvollisten tahojen tulisi tehdä ilmoitus aina kirjallisesti (lastensuojeluilmoitus tulostettava lomake löytyy Kauniaisten etusivulla, osa: lomakkeet ja palvelut). Kiireellisessä tilanteessa tehdystä suullisesta ilmoituksesta pyydetään aina kirjallinen ilmoitus. Kirjallisen ilmoituksen voi postittaa osoitteella Kauniaisten sosiaali- ja terveystoimi, PL 52, 02701 Kauniainen tai lähettää faksilla 5056530.

Pyyntö lastensuojelutarpeen arvioimiseksi

Edellä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa salassapitosäännösten estämättä myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempansa kanssa tehtynä pyyntönä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi.

Pyyntö tulee tehdä viipymättä ja ilmoitusvelvollisen tahon tulee pyynnön yhteydessä ilmoittaa siihen johtaneet syyt. Jos ilmoitusvelvollinen ei tavoita perhettä viipymättä, ei ilmoitusvelvollisuutta voi toteuttaa pyyntönä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi.

Myös yksityishenkilö voi tehdä lastensuojeluilmoituksen

Myös muu kuin edellä tarkoitettu henkilö voi tehdä lastensuojeluilmoituksen häntä mahdollisesti koskevien salassapitosäännösten estämättä. Jos sinua mietityttää lapsen tilanne etkä ole varma siitä pitäisikö ilmoitus tehdä voit ensin kysyä neuvoa sosiaalityöntekijältä ilmoittamatta lapsen nimeä. Lastensuojeluilmoitus voidaan tehdä joko suullisesti (sosiaalityöntekijöiden puhelinnumerot:

Socialarbetare, socialhandledare, Sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja
Puhelinaika klo 10-11
Puhelin (09) 5056 266, (09) 5056 241, (09) 5056 244, (09) 5056 621

Espoon sosiaali- ja kriisipäivystys

Avoinna

arkisin klo 15-08

pe-su ja pyhinä vuorokauden ympäri

puh. 81642439

Käyntiosoite: Jorvin sairaala, Turuntie 150, 02740 Espoo

**Jorvin sairaalan ensiapupäivystyksen yhteydessä toimii kauniais-
 laisiakin palveleva Sosiaali- ja kriisipäivystys. Voit soittaa tai mennä
 käymään paikan päälle.**

Palvelu on luottamuksellista ja voit ottaa yhteyttä myös nimettömänä. Palvelu on maksutonta.

Kriisi voi liittyä esimerkiksi lastensuojeluun, kasvatukseen, pari/perhesuhteisiin, väkivaltaan, mielenterveyteen, päihteisiin, traumaattisiin kokemuksiin. Kriisi voi koskettaa yhtä henkilöä tai läheisten ryhmää.

Milloin lastensuojelun tarve olisi hyvä selvittää?

Kaikilla lapsilla ja perheillä on joskus ongelmia ja useimmiten nämä ratkeavat lapsen oman lähipiirin avulla. Seuraavanlaisissa tilanteissa on kuitenkin ulkopuolisen syytä puuttua asiaan ja saattaa lapsen tilanne lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden selvitettäväksi.

- lapsen hoitoa, huolenpitoa tai kasvatusta laiminlyödään
- on epäiltävissä, että lasta pahoinpidellään tai käytetään seksuaalisesti hyväksi tai näiden uhkaa on olemassa
- lapsi on turvaton, liikaa yksin tai myöhään ulkona
- lapsi käyttäytyy poikkeavasti: voimakkaan levottomasti, ahdistuneesti, masentuneesti tms.
- lapsi käyttää päihkeitä
- lapsi varastelee tai käyttäytyy muuten rikollisesti
- lapsesta huolehtivalla aikuisella on päihde- tai mielenterveysongelma tai jaksamattomuus
- lapsen jatkuva koulunkäynnin laiminlyöminen
- lapsi joutuu kantamaan ikätasoonsa nähden suhteetonta vastuuta perheensä arjesta.
- vanhemman oman hoidon laiminlyöminen
- arjen tukiverkoston puuttuminen kun se vaarantaa lapsen hyvinvointia. Jos tilanne vaatii välitöntä puuttumista virka-ajan ulkopuolella, tulee ottaa yhteyttä Jorvin sairaalan yhteydessä toimivaan Espoon sosiaali- ja kriisipäivystykseen, puh. 8164 2439, joka toimii ympäri vuorokauden.

Ennakollinen lastensuojeluilmoitus

Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tehdään syntymättömästä lapsesta tilanteissa, joissa on syytä epäillä, että syntyvä lapsi tulee tarvitsemaan lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen. Samat tahot, jotka ovat velvollisia tekemään varsinaisen lastensuojeluilmoituksen, ovat myös velvollisia tekemään ennakollisen lastensuojeluilmoituksen.

Ennakollisessa lastensuojeluilmoituksessa ilmoituskynnys on korkeampi. Ilmoittajalla tulee olla varmaa tietoa lapsen äidin päihdeongelmasta, vakavasta mielenterveyden häiriöstä tai vapausrangaistuksesta. Päivystävän sosiaaliviranomaisen on viipymättä arvioitava lapsensuojeluilmoituksen kohteena olevan henkilö sosiaalipalvelujen tarve. Lastensuojeluasiasia tulee vireille ja lastensuojelun asiakkuus alkaa vasta kun lapsi on syntynyt.

Huostaanotto ja sijaishuolto

Joskus lapsen tai perheen vaikeudet voivat olla niin suuria, että lapselle pitää järjestää hoito kodin ulkopuolella, joko sijaisperheessä tai laitoksessa. Sijoitus voi tapahtua myös lapsen sukulaisperheeseen. Huostaanotto ja sijaishuolto ovat aina viimesijaisia keinoja ja tavoitteena silloinkin on, että lapsi voisi palata kotiin. Yleensä huostaanottoa valmistellaan pitkään yhdessä lapsen ja perheen kanssa. Vanhempia, muita huoltajia kuullaan ja lapsen mielipide selvitetään.

Lapsen ja vanhempien tietojensaantioikeus

Lapsella ja hänen huoltajallaan on asioiden vireille tulosta saakka oikeus saada tietoja heitä koskevista asioista.

Lastensuojeluilmoitus (Lastensuojelu 25§ 1mom.) / Barnskyddsanmälan (BarnskyddsL 25§ 1mom.)

Sosiaalitoimitoimiston yhteystiedot: Kauniaistentie 10, 02700 Kauniainen

Sosiaalityöntekijöiden puh. (klo 10 – 11), (09) 5056 244, -241, -266

Socialarbetannas tel. (klo 10 -11), (09) 5056 244, -241, -266

28 PALVELUT MAAHANMUUTTAJILLE

Kauniaisten kaupungin maahanmuuttajaoppaan saat sosiaalitoimistosta tai internetsivusta kolmella eri kielellä: Suomeksi, Ruotsiksi ja Englanniksi: www.kauniainen.fi

28.1 Maahanmuuttajanopas

Maahanmuuttajan Tietopaketti on tarkoitettu Sinulle, joka juuri olet muuttanut Kauniaisiin. Oppaan tiedot vastaavat tilannetta 31.5.2006.

Opas antaa Sinulle tietoa Kauniaisten kunnan peruspalveluista, Maahanmuuttajien erityispalveluista sekä viranomaisista, jotka hoitavat maahanmuuttajien asioita Kauniaisissa sekä Suomessa. Lisätietoja Kauniaisten palveluista saat kaupungin internetsivuilla www.kauniainen.fi

28.2 Invandrar guide

Invandrar är informationspaket för invandrare ör avsett för dig som nyss flyttat till Grankulla. Uppgifterna i guiden mostvarar situatinen 31.5.2006. Guiden ger dig information om Grankulla kommuns basservice, specialservice för invandrare samt om de myndigheter som handhar invandarärenden i Grankulla och i Finland. Närmare upplysningar om Grankulls service får du på standens webbsidor.

28.3 Immigrant guide

Immigrant guide is an information package for immigrants, intended for those who have moved to Kauniainen recently. The information in the guid corresponds to the situation on 31.5.2006. The guide offers information on the basic services of the Kauniainen municipality, special services for immigrants, and the authorities that take care of immigrant issues in Kauniainen and Finland. More information about the services offered by Kauniainen can be found on the city`s Web pages.

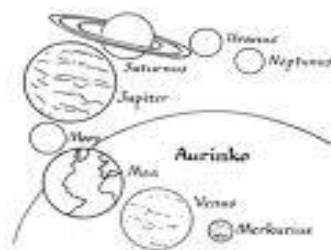
29 LAPSILLE MERKITYKSELLISET TOIMINNAT

29.1 Leikin merkitys lapselle

Leikki on vapaaehtoista, erillistä, ennakoimatonta, tuottamatonta, säännönmukaista ja kuvitteellista toimintaa. Leikki erottuu muusta elämästä, vaikka saakin usein sisällön todellisista tapahtumista. Leikin tila ei vastaa ihmisen psyykkistä todellisuutta. Se on yksilön ulkopuolella, muttei silti sama kuin ulkomaailma. Tälle vyöhykkeelle lapsi kokoaa esineitä ja ilmiöitä ulkomaailmasta ja käyttää niitä leikissään yhdistäen henkilökohtaisen ja ulkoisen todellisuuden vaikutelmat.

Leikin monet merkitykset

Leikki on välttämätöntä lapsen emotionaaliselle, sosiaaliselle ja kognitiiviselle kehitykselle. Leikkiessä kehittyvät kieli, syy-seuraus ajattelu, joustava yhdisteleminen, luova ajattelu, assosiativisuus, ongelmanratkaisutaito ja kyky erottaa ulkoinen todellisuus leikistä. Leikkiessään lapsi oppii esineiden käsittely- ja toimintatapoja, yhteistoimintaa ja sääntöjä sekä tunteiden säätelyä. Leikki voi parantaa lapsen luottamusta itseensä ja omiin kykyihinsä. Leikki opettaa ymmärtämään sosiaalista vuorovaikutusta, moraalialia ja arvoja sekä vastaanottamaan empatiaa toisilta leikkijöiltä.

Arjen terapiaa

Kehittyminen vaatii lasta harjoittelemaan, kokeilemaan ja etsimään mielekästä toimintaa. Kaikki kehityksen osa-alueet houkuttelevat lasta, ja siksi hän liikkuu, puhuu, ajattelee, kysyy, kuuntelee ja puuhaa jatkuvasti. Toimiessaan lapsi oppii, harjaantuu, käsittelee sisäistä

maailmaansa ja käy läpi tunteitaan. Hän oivaltaa itsestään uusia asioita, näkee uusia näkökulmia sekä selkiinntää minäkuvaansa ja itsetuntoaan.

Toiminta, tekeminen, aikuisen näkökulmasta katsottuna "pelkkä leikki" on arkipäivän terapiaa. Leikki on lapsen tapa sopeutua ympäristöstä ja itsestä tuleviin paineisiin ja etsiä niille luovia ratkaisuja. Leikissä lapsi voi harjoitella erilaisia taitoja ilman epäonnistumisen pelkoa.

Paras tapa oppia

Lapsi ei leiki oppiakseen mutta oppii leikkiessään. Leikki on lapselle ainoa hyvä ja kestävä tapa oppia. Lapsen innostusta oppia ja omaksua leikinomaisesti voidaan hyödyntää, kun opetetaan hänelle arjen puuhia, tietoja, hyviä tapoja jne. Leikkien oppiminen on iloista ja elämänläheistä. Se luo myönteistä asennoitumista tiedon hankkimiseen ja tutkimiseen. Leikin pitää aina tapahtua lapsen ehdoilla. Luovuuden kehittyminen ja ongelmanratkaisutaidot ovat myös oppimista. Ongelmanratkaisuun tarvitaan avointa mieltä ja uteliaisuutta. Luova uskalttaa olla erilainen. Luovuuteen tarvitaan aikaa, mielikuvitusta, itseluottamusta, tietoa, vastaanottavaisuutta, mielettömyyttä - ja kykyä leikkiä.

Leikki kehittyy lapsen mukana

Vauva, tutkii sormiaan ja oivaltaa vähitellen, että ne ovat osa häntä. Ensin lapsi leikki yksin, omalla itsellään, koskettelemalla, jäsenten liikuttelulla ja katselulla ja vasta sitten hän haluaa aikuisen mukaan. 2-3-vuotiaat leikkivät rinnakkain ja siirtyvät vähitellen vuorovaikutusleikkeihin. Niistä muodostuu roolileikkejä, joihin ilmestyy juoni.

Aitoa leikkiä ei aikuinen muokkaa

Leikkiä on usein kuvattu lapsen työksi. Jotkut aikuiset arvostavatkin leikistä vain sitä osaa, mikä vaikuttaa vakavalta, leikkiä jonka päämäärän he ymmärtävät ja hyväksyvät. Aikuiset arvostavat leikkiä helposti sen mukaan, miten he pystyvät sitä käyttämään esimerkiksi ahkeruuden, sitkeyden, säästäväisyyden ja kunnianhimon opettamisessa lapsille. Aikuiset pyrkivätkin usein muokkaamaan ja ohjaamaan leikkiä. Kuitenkin aito leikki on omaehtoista ja itseohjautuvaa, eikä sillä ole aikuisen näkökulmasta vakavaa päämäärää. Lapsi kuvaa leikissään sisäisen ja ulkoisen maailmansa tapahtumia. Leikki rikastuttaa elämää ja tuo siihen jännitystä.

Lapset kilpailevat rooleista

Ympäristöön suuntautuminen ja halu leikkiä ovat luontaisia lapselle. Koska leikin yllykkeet ja motiivit ovat lapsilla valmiina, tarvitaan vain otollinen tilanne, ja lapset ryhtyvät leikkimään keskenään. Leikkitoiverit vaikuttavat voimakkaasti sekä leikki-ideoihin että niiden toteuttamiseen. Yksin leikkivä voi päättää kaikesta itse, toisten kanssa joutuu tekemään kompromisseja. Lasten yhteisöön kuulumisen merkitsee myös leikkiyhteisöön kuulumista. Päiväkodissa uuden lapsen ensimmäisiä haasteita on päästä leikkiin mukaan. Hyväksytyksi tuleminen ei ole itsestään selvää, varsinkin jos tulokas kohtaa vakiintuneen ryhmän. Päästäkseen mukaan leikkiin lapsi voi käyttää monenlaisia menettelytapoja aikaisempien kokemuksiansa, ominaisuuksiensa ja taitojensa mukaan. Leikistä päättäminen ja roolijako ovat usein vaativia tehtäviä. Usein mieleisen roolin saaminen on leikkijälle äärimmäisen tärkeää, ja moni neuvottelu katkeaa siihen, että joku lähtee leikistä. Rooleista kilpaillaan, koska roolijaossa on kysymys vallasta ja hierarkiasta.

Leikki on uhattuna

Nykyään, leikki on uhattuna. Lapsuus lyhenee, leikit loppuvat liian varhain. Monilta lapsilta puuttuu mahdollisuus leikkimiseen ja heidän leikkimiskykyään rajoitetaan. Leikkimaailma on köyhtynyt, eivätkä lapset aina osaa leikkiä, vaan riehuvat, eivät keskity ja käyvät ylikerroksilla. Monet leikkivät yksipuolisia, varsinkin television tuomia leikkejä, jotka eivät jätä tilaa mielikuvitukselle ja sisältävät väkivaltaa.

Leikki kuuluu aikuisellekin

Leikki, tunnustetaan lasten oikeudeksi, myös YK:n Lasten oikeuksien julistuksen mukaan. Leikki kuuluu myös aikuisten elämään. Aikuisten leikki on usein naamioitu harrastuksiksi. Niistä on lupa nauttia ja hakea vastapainoa työlle. Leikki tuo aikuisillekin mielihyvää ja kohentaa hyvinvointia. Tutustumis- ja parileikit keventävät illanistujaisia, yhteinen leikkituokio piristää työpäivää. Leikki on välttämätöntä niin lapsille kuin aikuisillekin, eikä leikki ole vastakkaista työlle. Molemmat kuuluvat elämäämme, aivan kuten hengittäminen, syöminen ja nukkuminen.

"Emme lopeta leikkimistä sen johdosta, että vanhenemme - vanhenemme, koska lopetamme leikkimisen." Herbert Spencer

Mannerheimin lastensuojeluliiton sivulta löytyy monia hyödyllisiä leikkivinkkejä 0 – 18 ikäisille lapsille.

29.2 Liikunnan merkitys elämän eri vaiheissa

Fyysinen aktiivisuus pidentää elinikää ja antaa suojaa useita yleisiä pitkäaikaissairauksia vastaan.

On sanottu, että tunti liikuntaa lisää tunnilla elinikää. Toisen tunnin saa vielä kaupan päälle.

Liikunta on tarpeellista kaiken ikäisille.

Lapsuudessa omaksuttu liikuntaharrastus säilyy usein koko eliniän. Säännöllisen liikunnan avulla aikuisten työteho, mieliala ja terveys paranevat.

Odottavien äitien on todettu hyötyvän kohtuullisesta fyysisestä aktiivisuudesta. Liikunnalla on merkitystä myös iäkkäille henki-

löille toimintakyvyn säilyttämisessä ja ennenaikaisen vanhenemisen ehkäisyssä.

29.3 Liikunnan merkitys lapselle

Kohtuullisesti kuormittavalla liikunnalla on havaittu olevan useita suotuisia vaikutuksia lapsen kasvuun ja kehitykseen. Itse asiassa on sanottu, että liikunta on normaalin kasvun edellytys. Ensimmäiset vaikutukset alkavat jo ennen syntymää äidin liikuntakäyttytymisen myötä. Liikunnalla on hyvin tärkeä rooli lapsen psyykkiselle kehitykselle ja sosiaalistumiselle.

Luuston normaali kehitys edellyttää pituussuunnassa tapahtuvaa painekuormitusta. Kestävyystyypillisellä liikunnalla on useita suotuisia vaikutuksia sydän- ja verisuonitautien ennaltaehkäisyssä. Lapsilla voidaan havaita useiden fyysisen suorituskyvyn osatekijöiden paranemista aktiivisen liikunnan harrastamisen seurauksena. Se heijastuu usein myös suotuisina terveysvaikutuksina. Myös sairas lapsi voi urheilla ja harrastaa liikuntaa. Usein fyysisellä aktiivisuudella näyttäisi olevan merkitystä jopa sairauden hoidossa.

Lasten liikunnan harrastus ei ole kuitenkaan aivan ongelmaton. Lapset eivät ole pienikokoisia aikuisia, ja tämä tulisi ottaa huomioon niin harraste- kuin kilpaurheilussakin. Liian kova fyysinen harjoittelu voi aiheuttaa pysyviä vaurioita.

Lisää tietoa liikuntaan liittyvistä asioista esim. Googlesta: ”Liikunnan merkitys lapselle”.

30 VANHEMMUUDEN TUKEMINEN

Vanhempana toimiminen on vaativa tehtävä, johon kasvetaan raskauden ja lapsen syntymän kautta. Vanhempien vanhemmuutta tuetaan neuvoloissa sekä myöhemmin päivähoitossa ja koulussa. Vanhemmuuden kiemuroihin apua tarjoavat myös mm. kasvatus- ja perheneuvolat.

Lisää tietoa: Lapsitiedon keskus sekä MLL:n Vanhempainnetistä löydät monipuolista tietoa ja hyödyllisiä välineitä vanhemmuuden ja perheen arjen tueksi mm. seuraavista asioista:

30.1 Eikö lapsi viihdy omassa sängyssä?

Mikä neuvoksi, kun lapsi ei viihdy omassa sängyssään? Yössä kuuluu pienten jalkojen tepsutus: lapsi tassuttaa taas kerran omasta huoneestaan ja kapuaa isin ja äidin väliin.

On luonnollista, että lapsi hakee vanhemmistaan turvaa herättyään keskellä yötä, ja [lähekkäin nukkuminen](#) voi olla ihanaa kaikkien mielestä. Joskus yölliset vierailut kuitenkin ottavat voimille, eikä lopulta kukaan nuku hyvin.

Amerikkalainen kouluttaja, kirjailija ja neljän lapsen äiti [Elizabeth Pantley](#) antaa kirjassaan [The No-Cry Sleep Solution for Toddlers and Preschoolers](#) vinkkejä vanhemmille, jotka haluaisivat nukkua rauhassa omassa sängyssään:

1. **Lattiamajoitus.** Hyvä ensiaskel voi olla makuuhuoneen lattialle laitettu patja ja peitto. Kerro lapselle, että hän voi yöllä herättyään hipsiä siihen nukkumaan. Jos uusi järjestely yöllä unohtuu, ohjaa lapsi lempeästi omalle paikalleen.
2. **Aamunyhjäminen.** Jos itsekin tykkäät loikoilla välillä koko porukalla, sopikaa, että lapsi saa tulla viereen aamuisin, kun kaikki ovat jo yöunensa saaneet. Laita merkiksi esimerkiksi kelloradio soittamaan musiikkia aamulla, kun on sovelias aika.
3. **Erikoisyöt.** Jos arkiyöt sujuvat rauhallisesti omassa sängyssä - laskemisessa voi käyttää tarroja - viikonloppuisin saakin tulla nukkumaan äidin tai isin viereen. Joillekin lapsille

järjestely voi kuitenkin olla liian sekava: ero arki- ja viikonloppuöiden välillä voi olla vaikea hahmottaa.

4. **Palautus omaan sänkyyn.** Laita lapsi iltarutiinien jälkeen omaan sänkyynsä. Kerro lapselle, että toivot hänen nukkuvan omassa sängyssään, jotta sinäkin saisit nukkua rauhassa. Kun hän nousee sängystään, vie hänet rauhallisesti takaisin, anna iltapusu tai hali ja toivota kauniita unia. Tarvittaessa istu vieressä, kunnes lapsi nukahtaa. Voit joutua toistamaan tämän useita kertoja yössä ja useita öitä peräkkäin, mutta sitkeys tuottaa tulosta ja yövierailut vähenevät.
5. **Palkitseminen.** Tarrasysteemi motivoi monia leikki-ikäisiä: lapsi saa tarran jokaisesta omassa sängyssä nukutusta yöstä, ja kun tarroja on kertynyt kalenteriin sovittu määrä, mennään yhdessä jätskille, lapsi saa toivomansa lelun tai jotakin muuta erityisen mukavaa.

Yksi konsti kaupan päälle: Ei ole mitään sääntöä siihen, kuinka vanha lapsi saa tulla vanhempiensa viereen. Mieti, oletko ryhtymässä muutoksiin teidän itsenne vai epämääräisten ulkoisten paineiden vuoksi. Mikä juuri teillä toimii? Pääasia on, että kaikki nukkuvat hyvin. Mieti myös, miksi lapsi heräilee ja tulee viereen: onko siitä vain tullut tapa, vai onko hänellä ehkä painajaisia tai pelkoja, joista olisi hyvä jutella? **Teksti: Anna Tommola, Meidän Perhe**

30.2 Päiväunien tarpeellisuus

Kerro meille, mitä kokemuksia sinulla on lapsen päiväunista. Onko tilanteita tai aikoja, jolloin päiväunista voidaan "luistaa"? Mihin ikään saakka ne ovat tarpeen? Kuinka pitkät päikkärit oma naperosi nukkuu? Millä konstilla lapsen saa kotona nukkumaan? Miten saat nukuttamisen onnistumaan, kun perheessä on eri-ikäisiä lapsia?

Essin kommentti

Päiväunet ovat koko perheen jaksamisen ja kiukkukohtauksien osalta varsin tärkeä asia. Kun patterit ovat päivän toimista jo vähän tyhjentyneet, päiväunet tankkaavat ne hyvin takaisin sekä lapsilla että aikuisilla, eikä iltaa tarvitse viettää kiukkupakkausten kanssa. Levännyt ihminen on leppoisa ja hyväntuulinen.

Monelle vanhemmalle on itselleen haaste nukkua päivällä. Te olette kuitenkin onnistuneet siinä jopa loistavasti, mutta on myös paljon vanhempia, jotka eivät malta tekemättömiltä töiltään nukkua, eivät saa päivällä unta tai raaski käyttää ainoita lapsivapaita minuuttejaan nukkumiseen.

Senkin osalta olemme siis vanhempina varsin erilaisia. Oman jaksamisen osalta on kuitenkin viisasta kuunnella kehoa ja ainakin levätä lasten päiväuniaikana, jos on uupunut tai univajeessa. Joskus siihen riittää hyvä kirja, hömppälehti tai sitten vain kunnan unet. Monen vanhemman mielestä parempaa asiaa ei olekaan, kun nukkuminen! Päiväunien merkitys on todella suuri.

Aivot tarvitsevat unta - sekä aikuisilla että vielä enemmän kasvavilla lapsilla. Tarve lepoon on kaikilla. Lapsi tarvitsee paljon unta, koska aivot kehittyvät koko ajan huimaa vauhtia. Päiväunet ovatkin suositeltava juttu jopa aina esikoululaiseksi asti, mutta harva sen ikäinen niitä kyllä enää nukkuu.

Levänneet aivot ovat kyvykkäimmät oppimaan uusia asioita ja vastaanottamaan elämän haasteita. Unessa aivotkin lepäävät ja toipuvat rasituksesta ja koko päivän kuormituksesta. Myös mieli saa mahdollisuuden käsitellä tapahtuneita asioita unikuvina. Unen aikana erittyy myös kasvulle ja kehitykselle tärkeitä kasvuhormoneja. Nukkuessa siis kasvaa. Tämä on kiva tieto monelle pienelle ihmiselle. Päiväunien osalta perheessä on kuitenkin monenlaisia lapsia ja aikuisia. Unen tarve vaihtelee suuresti. Osa unentarpeesta on perinnöllistä, mutta myös päivärytmillä on osuutensa. Kotipäivän virikemäärä on pienempi kuin hoitopäivän. Untakin tarvitaan siis vähemmän, eikä ehkä ole herättykään niin aikaisin. Osa lapsista nukkuuikin helposti hoitopäivinä, mutta kotona uni ei tule. Tämä on usein vain hyväksyttävä. Toisista lapsista tietää selvästi, milloin heidät on aika viedä unille. Vain poikkeuspäivinä päiväunet jäävät väliin, sillä muuten lapsi on itkuinen ja riitaisa ja suuttumus tulee ilman syytäkin. Osa lapsista taas ei maltaisi nukkua päivällä, vaikka se tekisi hyvää. He ovat "usein nukutettavaa -mallia", joita ei voi vain jättää odottamaan unta, vaan kainalo voi olla paras unen odotuspaikka. Nukutus voi myös olla yhtä taistelua, jossa väsyvät sekä lapsi että aikuinen, eikä uni ehkä sittenkään tule.

Eri-ikäisiä lapsia voi olla haasteellista saada nukkumaan, ainakaan samaan aikaan. Rytmiiä kannattaa kuitenkin pyrkiä kieputtamaan siten, että vauvan yhdet unet sattuvat isompien uniaikaan. Hyvä konsti on nukuttaa kaikki vanhempien sänkyyn tyynyesteillä tukien. Näin vanhemmalakin on paikka omalle unelle ja kainaloon mahtuu useampikin. Ulkonukkumisen edut jäävät toki tällöin vähemmälle, mutta monesti jonkun nukkuminen ulkona voi juuri olla haaste sille, ettei toisia saada unille tai vanhempi ei voi itse nukkua. Päiväunien osalta tarvitaan tarkkoja silmiä havaitsemaan lapsen väsymys. Kaikki eivät ole selvästi haukottelevaisia, vaan väsymys voi ilmetä ailahtelevaisuutena, keskittymiskyvyn heikkoutena, valtavana riehakkuutena ja haaveriherkkyytenä. Mikään ei suju hyvin. Aikuinen onkin aina vastuussa lapsen nukkumisesta ja huolehtii riittävästä uniajoista. Lasta ei voi tähän hommaan valtuuttaa tai moni ei nukkuisi ollenkaan.

Liian työteliäät päiväuninukutushetket kannattaa kuitenkin unohtaa. Jos lapsi ei ole nukahtanut puolessa tunnissa, hän ei todennäköisesti ole riittävän väsynyt. Vaikka olisi ihanaa saada talo hiljaiseksi edes hetkeksi joka päivä, kaikissa perheissä se ei ole mahdollista. Jos lapsi ei enää nuku, lepo on kuitenkin hyvä asia, joten ainakin päivälepo on hyvä järjestää päivittäin. Se voi olla puolesta tunnista tuntiin oleva lepo hetki kirjoja selaillen, satuja lukien tai lastenohjelmia katsellen. Näinkin saadaan päivä katkaistua hyvin. Isommat osaavat katsella videon myös sillä aikaa, että aikuinen voi itsekin nukkua.

1. Nuku itsekin, jos olet väsynyt. Kotitöitä olisi toki aina, mutta välttämättömät kaatuvat niskaan vasta ajallaan.

2. Arvosta päiväunia, mutta pidä kiinni rytmistä, jossa suurin osa unista nähdään yöllä.

3. Lapsen unikaveri saattaa olla unipelleilijä, jolle lapsen tulee näyttää mallia, miten tulisi nukkua hienosti. Joillakin lapsilla tepsii myös unikilpailu, jossa aikuinen julkistaa tulokset herätes-

sä. Teksti: Essi Juvakka

Kuva: Petra Keränen

Yllämainittu artikkeli: [Napero](#) > [Hoivaa ja opasta](#) > [Naperopulmat](#) > Päiväunien tarpeellisuus

31 HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ JA NETTISIVUJA

Laki lasten päivähoidosta

Säädökset alkuperäisinä

Alkuperäissäädösten tietokanta perustuu Suomen säädöskokoelman aineistoon. Tekstit ovat sellaisina kuin ne on julkaistu säädöskokoelmassa. Tietokanta kattaa kaikki säädökset v. 1987 alkaen ja keskeisen osan vanhemmista säädöksistä. Tietoja saat: [FINLEX® - Säädökset](#)

Kasvatukseen liittyviä linkkejä aihealueittain:

Näillä linkeillä ja sivustoilla käsitellään lasten kasvatukseen, hoitoon ja opetukseen liittyviä asioita. Sivut ovat pääasiassa tarkoitettu lastentarhanopettajille, lastenhoitajille ja niiksi opiskeleville, mutta yhtä hyvin muut kasvattajat ja vanhemmat voivat näitä hyödyntää!

Mediakasvatus:

- Mediakasvatuskeskus Metka: www.mediametka.fi
- Hyviä netti-pelejä eskareille: www.tampere.fi/kirjasto/sampola/tietotori/eskarit.htm
- [MLL:n ohjeita mediakasvatukseen](#)
- [Sosiaalinen media](#)
- Vinkkejä, miten aikakauslehtiä voidaan hyödyntää kasvatuksessa: [Aikakauslehdet](#)
- Tee itse [aikakauslehden kans](#)

Kuvamateriaalia

- Papunet: <http://papunet.net/yleis/materiaalit/kuvapankki.html>
- **Loruja:** [Kuvia, videoita ym.](#)

- <http://koti.phnet.fi/polkky/lorut.htm>
- Loruja pienille

Liikuntaharjoituksia:

- [Nuori Suomi](#)
- [liikuntaleikkejä](#)

Leikkejä:

- http://jkk.mll.fi/leikkipaikka_intro.php

Luonto- ja ympäristökasvatus:

- Luontotekemistä: <http://www.tampere.fi/ytoteto/ymtikeskus/luontopolku/openvinkit.htm>
- Metsämörri: www.suomenlatu.fi/lajit/metsamorri
- [YTV](#)

Tulostettavia värityskuvia:

- <http://www.coloring.ws/coloring.html>
- <http://www.colorincastle.com>
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL)
- Varttu (Kasvun kumppanit lasten hyvinvointia vahvistamassa): varttua.stakes.fi

32 KAUNIAISTEN KAUPUNGIN OSOITETIEDOT JA NETTISIVUT

Mikäli tarvitsette lisää tietoja varhaiskasvatuksesta ja muista lapsiin liittyvistä asioista, niitä saatte helposti Kauniisten kaupungin nettisivulta, www.kauniainen.fi. Kauniainen kaupunki> etusivu> lapsiperhe. Paljon muita palveluja ja tietoja liittyen perheeseen, äitiyteen, isyyteen, sairauksiin, maahanmuuttajiin, lastensuojeluun, tukipäivähoitoon yms.

Mitä muuta löytyy Kauniisten kaupungin nettisivuilta?

Avoimet työpaikat Kauniaisissa	Liikunta
Palvelut ja lomakkeet	Päätöksenteko
Yhteystiedot	Kansalaisopisto
Terveyspalvelut	Kaavoitus ja maankäyttö
Ja monia muita	

Kauniisten kaupungin osoite ja yhteystiedot:

Kauniisten kaupunki Kauniaistentie 10, 02700 Kauniainen Puh(09) 5056 1

Faksi (09) 5056 535

kauniainen@kauniainen.fi

Myös tietoja Kauniisten kaupungista: Kauniainen.fi tai Kauniainen – Etusivu